

۱۳۴۶ ۲۳ اسفندماه
 ۱۳۸۷ ۱۲ ذیحجه
 ۱۹۶۸ ۱۲ مارس

جلسه ۵۰

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه (۲۲) اسفند ماه ۱۳۴۶

فهرست مطالب :

- ۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
 ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان : صدری کیوان
 حقشناس - صادق سمیعی .
 ۳ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون
 نظام راجع به اضافه شدن يك تبصره بماده ۱۱۳
 قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی و ارسال به
 مجلس سنا .
 ۴ - تصویب صورت جلسه بعد از ظهر شنبه
 نوزدهم اسفند .
 ۵ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون کشاورزی
 مربوط به اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی اصلاح
 باره ای مواد و الحاق مواد جدید بقانون تأسیس صندوق
 توسعه کشاورزی ایران و ارجاع مجدد بمجلس سنا .
 ۶ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون راه راجع
 به اصلاحات مجلس سنا در لایحه قانونی اصلاح
 ماده ۶ قانون هواپیمائی کشوری و ارجاع مجدد به
 مجلس سنا .
 ۷ - طرح گزارش شور اول کمیسیون آب و برق
 راجع به تأسیس شرکت های بهره برداری از اراضی
 زیر سدها .
 ۸ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر
 آب و برق .
 ۹ - تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس در ساعت نه و پنج دقیقه صبح برپاست آقای مهندس حیدرعلی ارفع (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

نایب رئیس - با اجازه خسانم ها و آقایان اسامی
 غائبین جلسه قبل قرائت میشود .
 لطف الله حی - یابنده - تیمسار حکیمیان - دکتر نجیمی -
 مهرزاد - فهیمی - ماهیار - دکتر هواکیمیان - سلیمانی
 کاشانی - دکتر عدل - مهندس فروهر - تهرانی - دکتر
 رفیعی - سعید وزیرى

(شرح زیر خوانده شد)

غائب بی اجازه :

غائبین با اجازه - آقایان :

دکتر رضوانی - محمدتولی قزاقچورلو - رضازاده - آقای مروتی

غائبین مرئوس - آقایان :

پور بابائی - بختیار بختیاربها - بختیاری پور - پرویزی - مهندس حلالی نوری - دهبیم - قاضی زاده .

۴ - بیانات قبل از دستور آقایان : صدری کیوان - حقیقشناس - صادق سمیعی .

نایب رئیس - نطق های قبل از دستور را شروع میکنیم آقای صدری کیوان تشریف بیاورید .

صدری کیوان - بنام خداوند توانا تا اجازة مقام معظم ریاست و نمایندگان محترم .

بخت باز آید از آن در که یکی چون تو در آید روی نیکوی تو دیدن در دولت بکشاید

(احسن است)

صبر بسیار بسماید پسر پیر فلک را تا دگر مادر کیتی چو تو فرزند بزاید

گر مرا هیچ نماند نه بدنی نه بعضی چو تو دارم همه دارم دگر هم هیچ نماند

(احسن است)

اشعاری را که بعرض همکاران گرامی رسانیدم زبان حال و ترجمان احساسات ملی ملت ایران نسبت

بر هبر داهی و اندیشمندما آری امیر شاهنشاه ایران زمین است (صحیح است) زیرا امروز ما هر چه در این مملکت

داریم و بهر مقام و درجه و منزلتی که رسیده ایم همه و همه در سایه افکار تابناک زهیری های حکیمانه و تلاش های مداوم معظم له برای ما فراهم شده هر روز بنحوی از

برکات نعمت و وجودش برخوردار گردیده و میگردیم (صحیح است) مسافر تهای شاهنشاه بزرگ ما هم چه در

داخل و چه در خارج همواره برای ما منشاء خیر و برکت و پیشرفت و ترقی بوده و میباشد (صحیح است) بنده ضمن تقدیم شایسته ترین خیر مقدم ها بخواه کیای مبارک همایونی

و بدیشگاه مقدس علیاحضرت شهبانوی محبوب و الاحضرت ولایتعهد عظمی از درگاه قادر متعال مسئلت دارم که وجود

مقدس شاهنشاه و شهبانوی محبوب و الاحضرت ولایتعهد عزیز ما را از گزند حوادث روزگار در کنف حمایت خود

قرار داده رایت پر افتخار سلطنت محمدرضا شاه راسلهای

میخواهم مطالبی راجع به روز فرخنده ۲۴ اسفند عرض نمایم :

در سینه دم یکی از روزهای نزدیک بهار سال ۱۲۹۵ هجری قمری در دامنه کوهی سرسبز و با صفا موجودی پا

بعرضه وجود گذاشت که بعداً یکی از نوابغ بزرگ جهان گردید . این وجود شریف رضا شاه کبیر سردار

نامی و شهر باز توانای ایران بود که پس فردا مصادف با روز ولادت آن رادمزد نامی است (صحیح است) شهر یاری

که با تمام نبوغ و قدرت خود و با تمام وجود خود با تلاش و فداکاری بی نظیر برای ساختن ایرانی آزاد و آباد

جانفشانی کرد .

سالروز ولادت نوابغ هر ملتی با شادی و شرف و افتخار و غرور ملی توأم است بخصوص که این نایغه نام آور

ما خود سرناز و سردار رشیدی بود که ملتی کهنسال را از یوغ استعمار و سیاست اجنبی نجات داد (صحیح است)

و ملت ایران سرافرازی و سر بلندی و افتخار ارزانی داشت .

و به همین جهت نیز در چنین سالروزی قلب و روح هر ایرانی را غرور و افتخار و مسرتی فرا میگیرد که نشانه عشق و پرستش قلبی هر فردی در مقابل فداکار بها و خدمات ملی آن

سردار رشید وطن میباشد (صحیح است) .

رضا شاه کبیر بنیان گذار ایران نوینی شد که امروز هر چه ایران و ایرانی دارد از او است و این حقیقی

است که جهانیان نیز به آن معترفند و این حقیقت را هیچکامی بوضوح درک نمیکنیم که فکر کنیم قبل از

رضا شاه کبیر چه بوده ایم و چه داشتیم و امروز چه هستیم و چه داریم .

امروز ایران ما با تمدن و پیشرفت سریع و جهش برق آسای خود سراسر یاد کار آن رادمرد بزرگ است

هیچ گوشه ای از وطن ما خالی از یاد کار کارکنانهای رضاشاه کبیر نیست (صحیح است - احسن است) .

از تنش نوین و نیرومند و مجهز ، فرهنگ و دانش ، بناهای باشکوه و سازمانهای مدرن اجتماعی ، راه آهن سراسری ، بهداشت و صنعت ، و همه این تمدن و نظام اجتماعی ، یاد کار رضاشاه کبیر است .

رضا شاه کبیر با تشکیل نظام اجباری بنیان گذار

قرار گرفته و سلامت از آن گذر گاهها خارج شده و بحیات خود ادامه داده فرمودند که لازم میدانم بفرمایشات ایشان اضافه کنم که ملت ایران آنقدر گرامی و با عظمت

بوده و هست که خداوند علی اعلی در قرآن مجید اسمی از ملت ایران برده آنجا که در سوره جمعه میفرماید آخرین

ملتی است که بقییده جمهور مفسرین این آخرین منظور ملت ایران است تا آنکه شود هر آنکه نتواند دید

(احسن است)

مطلب سوم اینکه در این اواخر برنامه بسیار درختان و بونالاول و پرشکوه چهارم در مجلس ایران

تسویب شد و متعاقب آن متمم بودجه و بودجه سال ۴۷ از نظر همکاران گرامی گذشت - ما داریم که قیافه اقتصاد

ایران را مجسم کنیم در باره اقتصاد امروز ایران باید بگوئیم که در ایران امروز در سایه رهبر بهای شاهنشاه

استقلال اقتصادی کاملاً استقرار یافته . اعتماد عمومی بعد اعلا ی خود رسیده سرمایه های خصوصی جلب شده و میشود .

صادرات مشوق و واردات تحدید گردیده و میگردند حد اکثر حمایت از صاحبان حرف و صنایع بعمل آمده و میآید و

بطور کلی پایه های اقتصاد ایران برشالوده های افکار صحیح و جهانی گذارده شد و روز بروز اثرات آن ظاهر

و هویدامیشود (صحیح است) مسلماً دیری نخواهد پاید که مملکت ایران در عداد ممالک مترقی و پیشرفته جهان

قرار گرفته و ملت ایران همپایه ملل بزرگ دنیا خواهد گردید همانطور که لیافت دارد و جای واقعی اش هم

همانجا است از زحمتی که دارم معذرت میخواهم (احسن است، احسن است) .

نایب رئیس - آقای حقیقشناس تشریف بیاورید .

حقیقشناس - بطوری که ناطق قلی و هم مسلک گرامی مطالبی راجع بتشریف فرمائی شاهنشاه آریا مهر و

شهبانوی عزیز مطالبی عرض کردند این جانب هم بسهم خود نزول اجلال شاهنشاه آریا مهر و شهبانوی محبوب را بملت

ایران تبریک عرض مینمایم (احسن است) .

با کسب اجازة از مقام محترم ریاست و نمایندگان محترم مجلس شورای ملی .

ارتش نوین و... نیرومند ایران گردید. با تأسیس وزارت خانه‌ها و ادارات مختلف نظام اجتماعی ما را برقرار کرد و با تأسیس دبستانها و دبیرستانها و دانشگاهها فرهنگ و علم و تمدن را بنیان نهاد با ایجاد کارخانه‌ها و تأسیسات عظیم صنعت مردم ایران جان بخشید و اقتصاد از هم پاشیده مملکت را احیا کرد و هزاران فرد ایرانی کار و زندگی بخشید (صحیح است).

راه آهن سرتاشری ایران و شاهراههای شوسه شریان حیاتی این مملکت تمدن و ترقی را به ارمغان آورد. مکتب خانه‌ها به دبیرستان و دانشگاه تبدیل شد که پرورش نسل جوان و دانشمندان ایرانی همت گماشت در ۱۷ دیماه ۱۳۱۴ حقوق انسانی و اجتماعی میلیونها زن ایرانی را به آنان اعطا فرمود تا زن ایرانی نیز بتواند همدوش و همگام برادران خود در ترقی و پیشرفت و تمدن جدید وطن خود شریک و سهیم باشد (صحیح است).

ملوک الطوائفی را با ارتش جدید و منظم خود از کشور انداخت و امنیت و آزادی انسانی و فردی را با تأسیس قوای ژاندارمری و شهربانی در تمام نقاط تأمین کرد. بنا تأسیس و ایجاد و وسایل مدرن ارتباطی ایران را در دریف ممالک پیشرفته قرارداد و با تحولات و تحقیقات شگرف و سریع جهانیان ایران و ایرانی را بهتر شناختند (صحیح است) راستی ایران و ایرانی تا چه حد میتواند مدیون رضاشاه کبیر باشد اگر امروز ماستابشگر آتش سزای مرد بزرگ هستیم و اگر امروز با تمام وجودمان به رضاشاه کبیر افتخار میکنیم از این جهت است: که آن ایرانی اصیل و پاک نهاد از سر بلژی تا سرداری و سلطنت پرافتخار بر قلوب ملتی که نسل بانوغ خود باین آب و خاک فداکاری و خدمت کرده است وطن پرستی آن سردار بزرگ باید سرمشق هر ایرانی باشد (صحیح است) تا باین حد که رضاشاه کبیر بفرزند برومندشان شاهنشاه آریامهر فرموده اند: پیام من بفرزند برومندم علیحضرت محمد رضاشاه پهلوی اینست که در دنیا اقدامات من در راه سعادت و ترقی وطن عزیز کوشش کند. همانطوریکه من ایران را دوست داشتم دوست بدارد و ایران و ایرانی را در جهان سر بلند کند. آری این حقیقت است که رضاشاه کبیر تا آخرین لحظه

حیات خویش يك لحظه از یاد وطن غافل نبود، نساجی ایران رضاشاه کبیر دو چیز خیلی گران بها ملت ایران از خود یادگاری گذاشت یکی ایران آباد و آزاد دیگری فرزندان برومند شاهنشاه آریامهر (صحیح است) و امروز همه ماسر بلند و سرفرازیم که فرزندان برومند آن شهریار کبیر، شاهنشاه آریامهر در دنیا اقدامات و فداکاریهای پدر تاجدار خود ایران و ایرانی را در جهان سر بلند و بلند آوازه کرده اند (صحیح است) و امروز میهن ما در کشاکش تحولات و اوضاع ناآرام جهانی آرام و آسوده در عین حال سرعت بسوی ترقی و تمدن و عظمت پیش میرود امروز ایران آباد و ایرانی آزاد است مشهور انقلاب سفید شاه و ملت جزئی ترین آثار عقب ماندگی را از بین برد و امروز ایرانی همگام و همدوش بسوی آرمانهای مقدس ملی خود میرود. در ۱۹ آذرماه سال ۱۳۳۴ روز ۲۴ اسفند یعنی روز ولادت سردار بزرگ ایران بنابه فرمان شاهنشاه آریامهر روزگار گر نامیده شد. زیرا در سازندگی ایران نوین طبقات کارگر این مملکت نقش عده‌ای را بعهده داشته اند و دارند. بازوان قوی کارگران ایرانی هماتقدر که در بهبود وضع صنعت و اقتصاد مملکت مؤثر بوده همیشه حافظ استقلال و عظمت میهن ما است و ستایشگر فائداعظم خود رضاشاه کبیر بنیان گذار ایران نوین و مترقی است. زیرا طبقات کارگر در گذشته با حداکثر تلاش و زحمت از حداقل امکانات زندگی برخوردار بودند اما امروز طبقات کارگر با رعایت کلیه قوانین مربوطه مطابق کلیه کشورهای پیشرفته زندگی تازه‌ای را شروع کرده و از همه مواهب اجتماعی و امکانات موجود استفاده میکند اینک اینجانب افتخار دارم بنمایندگی از طبقه شریف و زحمت کش و وطن پرست و شاهدوست این مملکت در این روز تاریخی و مبارک بروان یرفوق آن فائداعظم و ناجی وطن و بانی ایران نوین رضاشاه کبیر در این ساحت مقدس درود بفرستم (احسنت) و از خداوند بزرگ و بزرگان قادر مسائلت نقلیم فرزندان برومند آن زاد مرد کبیر شاهنشاه آریامهر را سلامت و موفق بدارد تا ملت ایران روز بروز با برهانهای مقدس خود نایل گردد (انشاءالله) عرض دیگری ندارم (احسنت).

نایب رئیس - آقای صادق سمیعی بفرمائید.
صادق سمیعی - با کسب اجازه از مقام معظم ریاست خانها و آقایان نمایندگان محترم مجلس شورای ملی دیروز در چهره عموم ملت ایران شادمانی خاصی ملاحظه میشد. زیرا رهبر عالیقدر ملت شاهنشاه آریامهر و شهانوی عالی مقام بمیهن عزیز مراجعت فرمودند اینجانب بنوبه خود از موقع استفاده نموده از طرف خود و حزب مردم مقدم مبارک علیحضرتین را تبریک عرض مینمایم (احسنت) مقدمتاً باید عرض کنم که در مورد بودجه کل کشور و تقدیم آن بمجلس شورای ملی چیزی که در درجه اول جلب توجه میکند نفس عمل یعنی تهیه و تنظیم بموقع آنست معمولاً کسانی که در جریان يك حادثه مهم با درمتن يك واقعه قرار دارند کمتر به اهمیت آن توجه میکنند ولی آنهايکه در حاشیه هستند. در فاصله زمانی با مکانی دورتر قرار دارند بهتر و بیشتر اهمیت مسأله را درک میکنند ما چون در جریان وقایع جاریه قرار داریم شاید به اهمیت این نکته توجه نداشتیم ولی نباید فراموش کنیم که اساساً همین مسأله یعنی تهیه و تنظیم و تقدیم بودجه کل کشور بمجلس شورای ملی از مشکلات بسیار مهم کشور ما بوده و شاید یکی از آرزوهای ملی تلقی میشد شخصاً شاهد بودم که بسیاری از دولت‌ها قادر بر رفع این مشکل نبودند. قطعاً نمایندگان محترم مجلس شورای ملی بخاطر دارند که سالیان دراز بودجه این مملکت بصورت يك دوازدهم تصویب میشد و دولت ناچار بود برای هزینه ماهیانه خود اجازه ماهیانه از مجلس کسب کند و این بوضع بعات اینکه جنبه استمرار بخود گرفته بود کاملاً برای مردم طبیعی و عادتی تلقی میشد و در هیچکس شکفتنی و اعجاب ایجاد نمیکرد.
یاد دارم در همان سالها يك کارمند آریومند دولت از دختری خواستگاری کرده بود پدر دختر با وجودی که در صلاحیت داماد احتمالی آینده خود ابراری نداشت از قبول تقاضای خواستگار منور امتناع میورزید. در برابر اصرار و تقاضای مکرر و جویائی ملت مخالفت جواب داده بود که من دختر مرا بيك دوازدهم نمیدهم + اگر در این محیط متشنج و این مجلس متشتت و در اوضاع نابسامانی کشور

دولت موفق نشد در اول ماه آینده لایحه يك دوازدهم را بتصویب مجلس برساند. این آقا داماد برای خرج روزانه خود معطل خواهد ماند. این مطلب را که عرض کردم حتی در جریده همین صورت منعکس شده بود. این امر گرچه بشوخی و مضحکه شامت دارد ولی متضمن حقیقت تلخی استندیکه از وضع عمومی کشور در گذشته بزرگ حکایت میکند. الحمدلله فعلاً چنین نیست وضع ما چنان عوض شد که حتی تصور وضع گذشته برای ما ناراحت کننده و حیرت انگیز است.
ثبات سیاسی و امنیت عمومی و استحکام مبانی حکومت و استقرار قانونی دولت که همه آنها تحت رهبری رهبر خردمند توانا شاهنشاه آریامهر تحقق یافته است بدولت این مجال و فرصت را میدهد که بتواند بموقع وظایف خود را انجام دهد (صحیح است).
ملت ایران هرگز فراموش نمیکند. ارشاد و رهبری و همه جانبه رهبر عالیقدر ملت ایران است که همه امکانات و مقتضیات برای مجلس و دولت فراهم آورده است (صحیح است)
در بودجه فعلی آنچه در مرحله اول چشمگیر و جالب توجه است عظمت ارقام و اعداد است. بعدی که بعضی ارقام آن از لحاظ عظمت حتی در بودجه‌های سنوات اخیر بی سابقه است (صحیح است).
البته این بزرگی اعداد و عظمت ارقام فی نفسه مورد ایراد نیست. طبیعی است مملکتی که در حال پیشرفت و ترقی است و در همه شئون حیات اجتماعی و عمرانی و همه ارکان اقتصادی و بازرگانی و اداری آن تحولات شگرف رویداد قطعاً باید برای تحقق آرمانهای ملی و بهتر شدن اصول انقلاب از اعتبارات کافی و امکانات مالی وسیع بهره‌مند باشد.
همیشه و در همه جا بودجه آینه تمام نمای شئون ملی و حیات مدنی جوامع است این اصل در تمام واحدهای اجتماعی از کوچکترین آن یعنی يك خانواده تا بزرگترین آن یعنی يك کشور بطور کامل و یکسان صادق است. هر خانواده و هر کشور که در آمد و هزینه آن متناسباً متناسب است طبیعتاً در سطح زندگی بالاتری قرار دارد. و آنچه

تا اینجا بعرض رسید بگرفته مسائل و نکات کلی و عمومی بود که از لحاظ گستردگی و مشمول در همه موارد و در همه بودجه‌ها اعم از بودجه‌های خانوادگی و محلی و بلدی و مملکتی بطور یکسان مورد تصدیق و تأیید است ولی در امر بسیار مهم و اساسی فقط تکیه بکلیات کافی نیست باید به جزئیات پرداخت و با دقت و حوصله تمام همه اقلام بودجه را مورد رسیدگی قرارداد.

مادر حسن نیت متصدیان تنظیم بودجه تردید نمیکنیم ولی این آقایان که معصوم و مبری از اشتباه و خطا نیستند در شأن مجلس شورای ملی است در این کار که از اهم و ظایف آنست بنحو دقیق و با بیغرضی و بی نظری انجام وظیفه کند ارزبایی آموز مطروحه در لایحه بودجه و تفکیک آن بجزئیات و تجزیه اقلام و سپس جمع و مقایسه آن با هزینه‌های پیش بینی شده در متن لایحه بودجه کاری است بسیار دقیق و در عین حال بسیار لازم بعضی از اقلام بودجه مربوط بمسائل فنی است که شخصیتهای صاحب نظر در همان زمینه خاص بخوبی میتوانند آنرا مورد مذاقه و اظهار نظر قرار دهند خوشبختانه مجلس شورای ملی از لحاظ داشتن شخصیتهای مطلع و متبحر غنی است بنابراین نباید امر را بسادگی بر گزاره و با دقت در جزئیات خودداری نمود. خاصه اینکه بعضی از اقلام بودجه بطور غیر معقول و نامناسب بزرگ و وسوسه انگیز است و این توهم را ایجاد میکند که مادام دقت کافی در تنظیم آن نشده باشد.

در این مورد مخصوصاً بنگانی میبپردازم که سالیان دراز به امور مربوط به آن سروکار داشته‌ام و از کم و کیفیت آن بخوبی مطلع میباشم این امور که اقلام مربوط به آن در من ایجاد وسوسه میکند در درجه اول عبارتند از ارقام و اقلام مربوط بتوتون و چای که شخصاً با همه جنبه‌های مختلف و متنوع این دو محصول عمده از قبیل کشت و برداشت محصول و فروش و برک بدلت یا بخشهای خصوصی و میزان هزینه و مصرف تقریبی و میزان درآمد حاصله و هزینه‌های لازمه و وضع کشاورزان و کارگران و متخصصین این دو محصول آشنایی کامل دارم و همچنین اقلام وارده در بودجه راجع به امور آب و آبیاری در منطقه سیندرود

و وضع برق منطقه گیلان، و نحوه اداره این دو سازمان مهم در سنوات قبل و اختلاف در نوع اداری و بهره‌برداری و هزینه‌های متعلقه به آن در گذشته که بطور خصوصی اداره میشود و حال که بوسیله وزارت آب و برق اداره میشود. اینک بترتیب بررسی اجمالی مطالب فوق پرداخته و سپس نظر خود را با توجه به ارقام و اعداد بودجه معروض میدارم.

وضع استان گیلان با توجه به آب و هوای آن بر اثر مجاورت با دریای و کثرت باران و کمی نوسانات درجه حرارت این منطقه را در ردیف مناطق کشاورزی قرار میدهد گیلان از این حیث جز با مازندران بهیچیک از نقاط ایران شباهت ندارد.

معمولاً بمحض اینکه گفته شود فلان شهر یا فلان استان یک منطقه کشاورزی است بلافاصله انتظار و ادهان متوجه بدهات و قصبات و مزارع میشود و چنین بنظر میرسد فعالیت‌های کشاورزی آن منطقه فقط وسیله تأمین معیشت کشاورزان است در حالیکه چنین نیست زیرا محصولات کشاورزی در منطقه که اصطلاحاً منطقه سیستان کشاورزی اطلاق میشود بمعیش و فعالیت بازرگانی و حیات اجتماعی همه مردم شهر نشین آن منطقه نیز ارتباط مستقیم دارد در عین حال بر حسب نوع محصول کشاورزی بهیچوجه با فعالیت و حیات صنعتی و ماشینی در همان منطقه مانع الجمع نیست.

گیلان مخصوصاً از جهتی که مورد بحث بنده است مصداق واقعی همین مفهوم است زیرا محصولات آن از جمله دو محصول بسیار مهم و عمده آن یعنی توتون و چای علاوه بر اینکه مستقیماً در حیات و معیشت و فعالیت‌های اجتماعی مردم شهر نشین و رواج کسب و کار آنان ارتباط مستقیم دارد اساساً از عوامل اساسی تولید بخشهای خصوصی صنعتی نیز بوده و هست (صحیح است) بنابر این همانطور که نمیشود بر حسب نوع محصول فعالیت‌های کشاورزی یک منطقه را جدا از فعالیت‌های صنعتی و ماشینی مربوط به آن محصول محسوب داشت بهمان ترتیب نیز نمیتوان این فعالیت‌های کشاورزی را صرفاً در محدوده دهات مورد

بحث قرارداد و تأثیر آنرا در معیشت مردم شهر نشین انگار نمود.

از عوامل اساسی نظم در تولیدات که در دنیای امروز کاملاً معتبر و شناخته شده است یکی این است که فاصله منابع مواد اولیه با کارخانه‌هایی که آن محصول را بصورت فرآورده‌های صنعتی تحویل میدهد بسیار کم باشد.

شاهد صدق عرایض بنده سال‌های متعددی مطالعه در تعیین منطقه احداث کارخانه‌جات ذوب آهن ایران است که بالاخره مقرر شد در جایی احداث شود که مواد اولیه مربوط به این صنعت نزدیک تر باشد.

شهرستان صومعه‌سرا و قومات در استان گیلان از حیث تولید توتون سیگار در کشور ما ممتاز است (صحیح است) اصاحات اقتصادی و اجتماعی ایجاد میگرد کارخانه‌جات توتون بری و سیگار سازی در همان شهرستانها یعنی در مجاورت مواد اولیه باشد ولی فعلاً این کارخانه‌جات در تهران دایر است در نتیجه صدها خانواده کارگرو کشاورز توتونکار که در این امر صلاحیت کافی داشتند از اشتغال در کارخانه مزبور محروم مانده‌اند.

میگویند برک توتون در رطوبت هوای گیلان قبل از اینکه در کارخانه تبدیل بشیگار شود ضایع میشود این حرف بضر فرض منطقی باشد دلیل بسیار ضعیفی است با احداث دستگاه حفظ درجه حرارت در انبارهای مناطق کشت رفع این نقیصه میشود و برک توتون از اول برداشت محصول تا پایان کار بخوبی محفوظ میماند به این دلیل ناچیز نباید هزاران خانواده کارگر و کارمند را وادار به اقامت در تهران و هزینه کفاف حمل و نقل توتون را تحمل و در پایان کار بصرف کننده تحمیل نمود.

لا بد از دلایل ضعف مدیریت این دستگاه است که پس از مدتی که قرار شد کارخانه خشک کننده برک توتون در محل تولید نصب کنند بجای اینکه چنین کارخانه‌ای در منطقه صومعه‌سرا احداث کنند در مدخل شهر رشت شروع به تأسیس کرده‌اند که مورد اعتراض شهردار رشت قرار گرفته است.

رقمی که بعنوان کمک بدولت باز درآمد فروش سیگار در بودجه ذکر شده است ۵۶۱۲۰۰۰۰۰ ریال است

شاید آقایان محترم تصور بفرمایند محصولی که چنین رقمی عاید صندوق مینماید بلا بد کشاورزان در ناز و نعمت بدر کمال رفاه زندگی میکنند ولی متأسفانه بکلی وضع غیر از این است تا جائیکه بنده اطلاع دارم در مورد توتون و چای طرز عمل دولت بیشتر جنبه استثمار و بهره‌کشی از کشاورز دارد تا جنبه ارشاد و هدایت در جهت بهبود و توسعه تولید و این درست خلاف مصلحت ملی و عدم درک نیات بلند شاهانه است.

در این باب ارقام و اعداد از بنده رساتر و صریح تر حرف میزنند قیمت برک توتون که به کشاورز پرداخت میشود بعدی کم است که کشاورز به بدلیل علاقه اصولی باین محصول و تأمین حداقل معیشت خود بلکه صرفاً بدلیل اینکه بتواند حداقل مقداری از وام‌های عقب افتاده خود را بپردازد بکشت توتون اقدام میکند.

در چنین شرایطی که کشاورز توتونکار از حداقل لوازم زندگی محروم است ادا انصاف اقتضا نمیکند دولت اندکی از جنبه تجاری و انتفاعی این کار نگاهد و بد جنبه ملی و میهنی آن توجه کند.

تردید نیست که اگر مبلغ بسیار ناچیزی از اعتبار رقم بسیار بزرگ که بعنوان کمک بدرآمد دولت از فروش فرآورده محصول توتون در بودجه قید شده کاسته شود و این مبلغ ناچیز از طریق افزایش نرخ برک توتون به بهبود و توسعه سطح کشت و بیابان فتن سطح زندگی کشاورزی کمک مؤثری مینماید.

درباره چای چیزی که باید از لحاظ وضع کشاورزان عرض کنم تقریباً مشابه عرایض بنده در مورد کشاورزان توتون است. ایجاد کشاورزی و صنعت چای در گیلان در حدود پنجاه سال سابقه دارد که بحث در جزئیات آن ضرورت ندارد بهتر است برای جلوگیری از تفصیل و اطناب راجع به سنوات اخیر صحبت کنم.

در سال ۱۳۳۷ وضع کشاورزان و کارگران و باغداران چای بسیار باس آرزو بود بطوریکه قبلاً من عرض کردم چون این دو محصول فقط با اساس زندگی عده زیادی از کشاورزان سروکار ندارد بلکه در وضع عمومی مردم شهرها نیز مستقیماً مؤثر است دامنه این باس و

ناامیدی از دستگاههای مسئول گسترش یافته و به شهرها نیز کشیده شده در نتیجه مردم در تلگر افخانههای مناطق جای خیز متحصن به ملجا و پناهگاه ملت یعنی به پیشگاه مبارک ملوکانه ملتجی شدند و دستور شاهنشاه مقرر شد بوضع کشاورزان و باغداران جای رسیدگی و برای اینکار سازمان خاصی تشکیل شود (صحیح است) تشکیل سازمان جای بامر شاهنشاه معظم از اقدامات بسیار مهم بود که در آنسال انجام گرفت حسب الامر مبارک سازمان چسای موظف شد از سقوط باغداران و چایکاران در ورطه باس و حرمان جلوگیری کنند و بوضع جای کشور بهبود بخشند (صحیح است) با تشکیل این سازمان امور جای کشور و وضع دیگری بخود گرفت و بتدریج رو بوسعه بهبود نهاد مقایسه که در سالهای ۱۳۳۷ تا سال ۱۳۴۵ در دست است معرف این توسعه است : شرح زیر

- ۱- اراضی تحت کشت در سال ۱۳۳۸ در ۸۹۹ قریه بتعداد ۴۶۲۸۴ قطعه بمساحت ۱۸۸۳۷ هکتار
- اراضی تحت کشت در سال ۱۳۴۴ در ۱۰۰۳ قریه بتعداد ۶۸۷۴۳ قطعه بمساحت ۲۵۰۷۹ هکتار
- ۲- میزان برداشت محصول در سال ۱۳۳۷ در یک هکتار بطور متوسط ۱۲۱۲ کیلو بر گسبز
- میزان برداشت محصول در سال ۱۳۴۵ در یک هکتار بطور متوسط ۳۵۵۲ کیلو بر گسبز
- ۳- محصول جای کشور در سال ۱۳۳۷-۴۵۰۰ تن
- محصول جای کشور در سال ۱۳۴۵ - ۱۸۰۰۰ تن
- محصول جای کشور در مدت نه سال سه برابر افزایش یافته است و در این نه سال مبلغ ۲۵۲۰۰۰۰۰ ریال سازمان جای علاوه بر تأمین هزینه اداری و تأسیسات کمک بدرآمد عمومی کشور نموده است
- آنچه عرض شد مربوط به کمیت جای که میبینم تحت توجهات و اوامر شاهنشاه و فعالیت سازمان جای در ظرف چند سال رقم تولید و سطح کشت افزایش یافته در نتیجه رقم قابل توجهی از مصرف ارزی کشور صرفه جویی شده است

نایب رئیس - وقت شما تمام شده ولی آقای یوسفی و قششان را در اختیار شما گذاشته اند که میتوانستید استفاده کنید

صادق سمعی - متشکرم و از جناب آقای یوسفی هم تشکر میکنم ولی پیشرفت جای کشور صرفاً در مورد کیفیت آن نبوده بلکه در کیفیت و چگونگی آن نیز با رهبری صحیح پیشرفت های مهمی حاصل گردید (صحیح است)

در اینجا لازم میدانم بعرض نمایندگان محترم برسانم در تابستان سال جاری که در سمپوزیم جای در ایران تشکیل شد، عده از کارشناسان برجسته جای کشورهای جهان به ایران آمدند و از نزدیک کارخانجات و مزارع جای ایران را بازدید نمودند بسیار مناسب میدانم نظر بعضی از این متخصصین برجسته را که در کار خود معرفت بین المللی دارند بعرض حضار محترم برسانم :

نظر آقای زینی اوغلو مشاور انحصار جای ترکیه به این شرح است :

اینجا به خصوص از اینکه بین چایسازان ایرانی در کارخانه کهنسال میباشم لذت میبرم در این کارخانه فرصتی دست داد که جای خشک بسیار مرغوب و بیچیده و زردار با رزوبت عالی و رنگ مشکی مشاهده نمایم مدبر و سایر کارکنان کارخانه برای موفقیتی که در ساخت جای احراز نموده اند تبریک میگویم

نظر آقای دکتر حسن رئیس انستیتوی تحقیقاتی جای پاکستان به شرح زیر است :

در بازدید از کارخانه امامی از مشاهده این کارخانه و جای استحصالی آن بینهایت مسرورم و از نحوه کار و ترتیب و تنظیم و اداره این کارخانه و فعالیتی که در ساخت جای میشود ستایش مینمایم اطمینان دارم که جای ایران خواهد توانست در بازار جهانی رقابت نماید شخص و با اشخاصیکه این سازمان را اداره مینماید قابل تقدیر میباشد

نظر آقای یرفوسر س . آر . هارلر :

سمپوزیم جای که هم اکنون کنفرانس خود را در ایران تشکیل دادند از کارخانه طلارسر بازدید نمودند :

بر کهای مورد استفاده برای ساخت جای بمراتب بهتر از بر کهای مورد عمل در آسام هندوستان است

طرز عمل کارخانه در هر مرحله از یلاس تا کیسه گیری مرتب و صحیح بوده که نتیجه آن استحصال جای مرغوب با رزوبت عالی و طبع خوب میباشد از زحماتی که برای صنعت جای در ایران متحمل میشوید بسیار تشکر میکنم خصوصاً توجه خاتمه ها و آقایان محترم را بنظر آقای یرفوسر هارلر که از نزدیکترین متخصصان جای جهان است جلب میکنم زیرا اظهار نظر این کارشناس عالیقدر درباره کشاورزی و صنعت جای کشور برای ما ملت ایران وبالخاص کشاورزان جای موجب افتخار است و این افتخار را سازمان جای کشور که بنا به امر مبارک ملوکانه تأسیس یافته نصیب کشور ما کرد مانتند همه افتخارات سنوات اخیر مولود ارشاد و رهبری شاهنشاه عالیقدر ما است

در اینجا بدون تردید یک سؤال در ذهن حضار محترم مطرح میشود که سؤالی است بسیار مهم و بسیار جالب توجه سؤالی است که ظاهراً جواب ندارد ولی واقعاً حقیقتاً جواب دارد و جواب آنرا فقط اهل فن میدانند سؤال بسیار مهم است جواب آنهم مطابق سؤال یعنی بسیار مهم این سؤال مهم را خودم از طرف آقایان مطرح و سپس جواب آنرا عرض میکنم و تمنی دارم عنایت و توجه بفرمائید سؤال این است این جای زرین و شفاف و عالی که متخصصان و کارشناسان خارجی درباره آن داد سخن داده اند کجا است؟ و چرا بندهست مانع سرد آ یا واقعاً آن جای مرغوب و زرین و مشکی و با رزوبت عالی که موجب ستایش و تحسین کارشناسانی از قبیل یرفوسر هارلر که معرفت بین المللی دارند قرار گرفته همین جای داخلی وطن ما است؟ اگر هست چرا این محصول مرغوب را نمیبینیم آنچه میبینیم و آنچه از جای داخله شنیده ایم غیر از این است

سؤالی است بسیار مهم و منطقی طراحان چنین سؤالی حقیقتاً در آنچه بنام سؤال در ذهن خود طرح میکنند محقق میشوند حتی خودم که در اینکار کاملاً وارد هستم غالباً در بیشتر موارد چنین جای را با اینهمه مرغوبیت در بازار و با در دست مصرف کنندگان نمیبینم و قتیکیه

بنده که در اینکار بصیرت کامل و کافی دارم چنین باشم قضاوت دیگران طبعاً این خواهد بود که آنچه کارشناسان خارجی گفته اند فقط یک سلسله تعارفات معموله است و جای داخله نه تنها ارزش آشامیدن بلکه ارزش رؤیت را ندارد

اما اجازه بدهید که جواب این سؤال مهم را عرض کنم، آنچه بعرض رسید عین حقیقت است و آنچه کارشناسان خارجی گفته اند نیز کاملاً حقیقت دارد ولی در کارخانه جای دریت در لحظه ای که جای از ماشین جای خشک کنی خارج میشود زیرا آنچه در این لحظات از ماشین خارج میشود واقعاً جای مطلوب و مرغوب و خالص است ولی از این لحظه به بعد یعنی ازبای ماشین جای تا منزل مصرف کننده که خارج از بد و اختیار کشاورز است آنچنان تحولات و دگرگونیهایی در وضع این محصول ممتاز و عالی رخ میدهد که در موقع مصرف با آنچه که در اول بوده است فرق دارد

جای محصولی است بسیار لطیف و معطر که مانند هر محصول معطر و لطیف از اشیاء مجاور متأثر میشود تغییر ماهیت میدهد شما اگر مقداری عطر و ادکلن را در شیشه یک داروی غیر معطر یا احیاناً بد بو بریزید و یا اصولاً در شیشه را باز بگذارید پس از مدت کوتاهی عطر آن زایل خواهد شد آنچه بنام جای داخله در بازار عرضه میشود با آنچه که بهمین نام در کارخانه جای بلافاصله پس از بدست آمدن مورد تأیید و تحسین کارشناسان خارجی قرار گرفته اختلاف فاحشی دارد که این اختلاف مربوط بخود جای نیست بلکه مربوط بنحوه جمع آوری و بسته بندی در کونیه و طرز عملی و نگهداری آن در انبارهای کیف و نحوه غربال کاری و طبقه بندی آن بوسیله کارگران غیر وارد و آنها با وسایل غیر فنی و ابزارها و ادوات غیر بهداشتی و آلوده است

بجای کشور غریب ما از پای کارخانه تا موقع خورده فروشی و پای سمار مصرف کننده چنان کیف و آلوده میشود که نه تنها رنگ و عطر خود را از دست میدهد بلکه بکلی قلب ماهیت مینماید

پس از اینکه به این سؤال پاسخ داده شد یک

سؤال دیگر که مولود این جواب است مطرح میشود و آن سؤال این است چرا باید اینطور بشود؟ چرا دولت برای رفع این نقایص اقدام نمینماید؟ چرا اصولاً موجب میشوند جای وطن ما که ثمره فعالیت و تلاش دهها هزار کارگر و کشاورز وطن پرست و شاهدوست است بدنام شود جواب این سؤال آسان است سازمان جای یک سازمان دولتی است و دولت نیز بطوریکه در مورد توتون معرض حضار محترم رسید بجای اینکه بدین روی از نیات مقدس شاهنشاه معظم در راه تأمین رفاه و آسایش طبقه تولید کننده و توسعه و بهبود محصول اقدام نماید در فکر بهره کشی و استثمار از طبقه تولید کننده است.

دولت بر یک سبز جای را بقیمت ناچیزی از کشاورز میخرد قیمتیکه بهیچ وجه متناسب با ارزش کار کشاورز و هزینه استحصال جای نیست و پس از بدست آمدن محصول نیز هیچگونه وسایل مراقبت فنی و علمی در حفظ مرغوبیت آن بعمل نمی آورد زیرا حفظ و حراست این محصول لطیف و معطر مستلزم تهیه انبارهای فنی و وسایل و عواملی است که هزینه آن از درآمد دولت میکاهد.

حضار محترم لابد دسته بندیهای جای خارجه را ملاحظه فرموده اند چای خارجه معمولاً در محفظه کاملاً پوشیده و محکم و در لایه از کاغذ سبزی پیچیده و چنان محفوظ عرضه میشود که بمحض اینکه در قوطی آن را باز میکنیم عطر عالی و مطبوع آن غامه ها را بوازش میدهد، برای اینکه مقایسه ای با طرز نگهداری جای شده باشد از آقایان خواهش میکنم تشریف ببرند انبارهای دولتی جای ما را در تهران ملاحظه فرمایند کونیهای جای مانند کونیهای زباله رویهم چیده شده و کارگرانی که آنها را باز و طبقه بندی و در معرض هوای آزاد و با در داخل هوای کثیف انبار غربال میکنند چنان آنها را لکدمال مینمایند که انسان از دیدن آن شمشز می شود متأسفانه این کارها برای دولت مهم و مورد توجه نیست مهم این است که رقم کمک سازمان چسای بدولت در متن بودجه کسل کشور بزرگ باشد هر چه بزرگتر بهتر تضریح میکنم که این کار بر خلاف نیات بلند و مقدس شاهنشاه ما است که اساساً سازمان جای را مأمور خدمت بتوسعه کشت و بهبود جای و رفاه

طبقه کشاورز و کارگر جای فرمودند نه مأمور جمع آوری پول بیشتر برای بالا بردن سطح ارقام بودجه آنها بقیمت لطمه زدن یکی از اقلام مهم محصول وطن. سؤال میکنم اگر از رقم ۶۱۰۵۷۳۰۰۰ ریال که از این رهگذر باید عاید دولت شود منبع ناچیزی به افزایش قیمت بر یک سبز و ایجاد تأسیسات فنی برای حفظ مرغوبیت جای اختصاص یابد آیا بتحقق نیات بلند و مقدس شاهنشاه آریا مهر که همواره تأمین رفاه کارگر و کشاورز و حفظ مرغوبیت محصولات وطن را تأکید میفرمایند کمک نمیشود؟ آیا بهتر نیست دولت اهلولا بیشتر بفرک بالا بردن سطح زندگی مردم و تأمین رفاه و آسایش عمومی و حفظ مرغوبیت محصولات وطن باشد؟ تا بفرک از دیاد در آمد خود بصورت یک بازرگان سودجو.

البته جواب دولت این است که در آمدهای پیش بینی شده در راه تأمین رفاه مردم مصروف میشوند منکر این مطلب نیستم که علی الاصول باید عواید حاصله صرف چنین کاری بشود ولی بعنوان نمونه میخواهم این سؤال را مطرح کنم مثلاً شهرستانی چون صومعه سرا که منطقه کشاورزی بالاخص چای خیز و توتون خیز است در نتیجه یکی از منابع بسیار مهم تهیه این دو رقم بزرگ برای دولت محسوب میشود چه سهمی از عمران عمومی دولت دارد.

ایکاش جناب آقای نخست وزیر فرصت میداشتند باین شهرستان مسافرت میفرمودند و از نزدیک بوضع نأسف انگیز راه، بهداشتی و فرهنگی این منطقه آشنا میشدند در آنصورت قطعاً قبول میفرمودند مردمیکه اینهمه درآمد بضدوق دولت میپردازند از برنامه وسیع عمرانی کشور نصیبی ندارند.

مطالعه ارقام هزینه در مورد آب و برق منطقه سپید رود ممکن است در نظر کسانی که قبلاً از نحوه اجرای امور برق و آبیاری در کیلان بی اطلاع باشند هیچ گونه تعجبی ایجاد نکند ولی برای بنده نه تنها چیزی از انگیز بلکه واقعا سرسام آوراست. امور آبیاری و برق رشت قبل از تأسیس وزارت آب و برق بوسیله مردم شهر اداره میشد بدین معنی کار آب رسانی به کشاورزان و مزارع کیلان که

اینک از وظایف سازمان آب منطقه سپیدرود است بعهدہ عده از معتمدین کیلان محول میشد آن عده فقط دو اطاق در قسمت شمالی ساختمان استانداری در اختیار داشتند با همکاری دوسه نفر محاسب و عضو باین امور رسیدگی میکردند.

ممکن است سؤال بفرمائید که این کار مهم بطور اداره میشده و وسعت تأسیسات اداری آن چه اندازه بود. ولی تعجب خواهید کرد اگر بشنوبید اصولاً تشکیلات مفصلی نداشت اولاً هیئت امناء آب که دو نفر از اعضاء آن هیئت اینجانب و جناب آقای فیاض نماینده محترم لاهیجان فعلاً در محضر آقایان هستیم افتتاحاً خدمت نموده و حقوقی تفکیک رفتند ثانیاً در فصل آبیاری و در مواردی که کنترل در توزیع و تقسیم آب در مناطق وسیع کشاورزی ضرورت داشت چند نفر آبیار و عده کارگر ساده با ایجاد سدهای چوبی و تغییر مسیر آب و رعایت آن به مزارع مورد احتیاج این وظیفه مهم را انجام میدادند در بعضی مواقع این سدهای چوبی بر اثر فشار آب ناشی از سیلابهای غیر منتظره میشکست و این کار تجدید میشد ولی بهر حال این امر مهم با همین کادری اداری و کارگری محقر و ادوات ساده انجام میشد و این کار با همه اهمیت آن فقط باعتبار سالیانه فریب

بشخصد هزار تومان انجام میشد که در بعضی از سنوات وصول این مبلغ آب بهاء از زارعین مقدور نمیکردند مع الوصف نقیصه در این کار رخ نمیداد توجه آقایان محترم را باین نکته بسیار مهم جلب میکنم که در آن موقع سد عظیم شهبانو فرح که از مظاهر برجسته عنایات شاهنشاه بمرزوم کیلان است احداث نشده بود و بهمین دلیل توزیع و تقسیم عادلانه آب بدون اتکاء بذخیره عظیم دریاچه سد فعلی دشوار تر و متضمن هزینه بیشتر بوده و لیبی پس از تأسیس سد شهبانو و احداث شبکههای بتونی و مقاوم طبعاً توزیع و تقسیم آب باید سهلتر و با هزینه کمتر صورت گیرد ولی متأسفانه بجای شخصد هزار تومان بودجه آبیاری سابق مبلغ ۱۹۱۶۰۰۰۰۰ ریال بابت آب بهاء از کشاورزان وصول میشود و از این مبلغ ۱۰۸۸۹۴۰۰۰ ریال هزینه جاری هزینه های فروش - هزینه های اداری در بودجه پیش بینی شده است چرا؟ دلیلش آشکار است در آن موقع همین مؤسسه

را عده از مردم کیلان بعنوان هیئت امناء آبیاری بطور افتخاری بدون دریافت حقوق و پاداش در دوسه اطاق که در داخل استانداری بود اداره میکردند ولی الآن ساختمانهای مجلل و متعدد و مدیر کل و روساء و گروهی مهندس و متخصصین و مساح کارشناس و با حقوق های گزاف و کارمندان و تشکیلات بسیار مفصل با انومیل های متعدد این وظیفه را انجام میدهند کاربرد خاقت حقوق های گزاف در سازمان آب سفیدرود چنان بالا گرفته که عده از کارمندان مؤسسات دولتی و خصوصی کیلان با تلاش و تکاپوی فراوان سازمان آب منتقل میشوند کما اینکه سال گذشته که اینجانب وظیفه مدیریت عامل شیر و خورشید رشت را مستقیماً عهده دار بودم از چهار نفر کارمند شیر و خورشید رشت سه نفرشان برای کسب حقوق گزاف این مؤسسه مفید و مهم را ترک نموده سازمان آب منتقل شده اند زیرا مؤسسه شیر و خورشید بر عایت دستور کلی و روش خاص و تحسین انگیز جناب آقای دکتر خطیبی ناچار بود در هزینه پرسنلی کمال دقت و امساک مرعی دارد.

نایب رئیس - آقای سمیعی وقت شما تمام شد.
صادق سمیعی - اگر اجازه بفرمائید پنج دقیقه دیگر به بیاناتم ادامه بدهم.

نایب رئیس - طبق آئین نامه بیانات قبل از دستور بیش از یک ساعت مجاز نیست بقیه بیانات خودتان را بوقت دیگری موکول کنید.

صادق سمیعی - بنابر این بنده بقیه عرایضم را راجع به آب و برق سفیدرود و طرز اداره کردن آن را به بعد موکول میکنم که ملاحظه بفرمائید چقدر فرق دارد آنچه که مردم اداره میکنند باحالا که دستگاه آب و برق اداره میکنند و مقدار بودجه آن که چقدر سرسام آوراست (احسنت)

۳ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون نظام راجع به اضافه شدن يك تبصره بماده ۱۱۳ قانون

استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی و

ارسال بمجلس سنا

نایب رئیس - وارد دستور میشویم گزارش شور دوم لایحه مر بوط به اضافه شدن يك تبصره بماده ۱۱۳ قانون

استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی
کمیسیون نظام در جلسه ۱۶ اسفندماه ۱۳۴۶ بحضور
تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه مربوط
به الحاق يك نصوه بماده ۱۱۳ قانون استخدام نیروهای
مسلح شاهنشاهی را که گزارش شور اول آن بشماره ۲۳۳
چاپ شده برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و گزارش
شور اول را عیناً تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
ماده واحده - تبصره زیر بعنوان تبصره ۴ بماده ۱۱۳
قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی اضافه میشود:
تبصره ۴ - درغیاب هر يك از مقامات عضو هیئت
رسیدگی معاونان آنان شرکت خواهند نمود. مشروط
بر اینکه اکثریت کمیسیون از مقامات مندرج در ماده
فوق باشد.

نایب رئیس کمیسیون نظام - سر لشکر نکوزاد
گزارش شور دوم از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای
سرداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری با
حضور نماینده دولت لایحه مربوط به الحاق يك تبصره بماده
۱۱۳ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی را برای شور
دوم مورد رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون نظام
را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - دهم
نایب رئیس - ماده واحده مطرح است نظری
نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟
(اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم
خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند
(اکثر برخاستند) تصویب شد.

الف - مواد اصلاحی:

ماده ۱ - بمنظور تشویق سرمایه گذارهای خصوصی
در امر کشاورزی و دام پروری و بسط و ترویج کشاورزی
نجداری و عمران اراضی بائر و موات از لحاظ کمک بتوسیع
اقتصادی کشور و تأمین مواد غذایی بیشتر و تهیه مواد اولیه
صنایع کشاورزی و توسعه صادرات محصولات کشاورزی
مؤسسه ای مستقل بنام صندوق توسعه کشاورزی ابراق که
در این قانون صندوق نامیده میشود تشکیل میگردد
وظیفه اساسی این صندوق سرمایه گذاری از طریق
مشارکت و پسا پرداخت وام و اعطاء اعتبار و نظارت در
صرف صحیح وامها و اعتباراتی است که برای انجام
هدفهای فوق از طریق صندوق داده میشود.

ماده ۲ - سرمایه اولیه صندوق مبلغ يك میلیارد
ریال است که تماماً متعلق بدولت بوده و سازمان بر نامه
سرمایه مزبور را از محل اعتبارات عمرانی کشور تأمین
خواهد نمود.

تبصره - تغییر سرمایه صندوق بترتیبی خواهد
بود که در اساسنامه پیش بینی خواهد شد.

ماده ۳ - صندوق مشمول قوانین و آئین نامه های
عمومی مربوط بمؤسسات دولتی و مؤسساتیکه با سرمایه
دولت تشکیل شده اند نمیشد مگر آنیکه در قانون صریحاً
از صندوق اسم برده شده باشند در مواردیکه در این قانون
و اساسنامه پیش بینی نشده مشمول مقررات قانون بانکی
و پولی کشور میباشد.

جمع اعتبارات و وامهای اعطائی صندوق بیک شخص
حقیقی یا حقوقی ممکن است با موافقت شورای پول و
اعتبار از حد نصاب مذکور در بند ۳ ماده (۶۵) قانون بانکی
و پولی کشور تجاوز کند.

ماده ۴ - صندوق شرکت سهامی است و حدود
عملیات و اختیارات و ارکان آن طبق اساسنامه است که مطرب
شمام پس از تصویب این قانون از طرف وزارت کشاورزی
تنظیم و پس از تصویب شورای پول و اعتبار و کمیسیونهای
کشاورزی و دارائی و امور استخدام و سازمانهای اداری
مجلسین قابل اجرا خواهد بود تا زمانیکه اساسنامه

مذکور بتصویب کمیسیونهای فوق الذکر نرسیده است
اساسنامه مصوب شورای پول و اعتبار قابل اجرا است.
هر گونه تغییر و اصلاح در اساسنامه مزبور باید از
طریق کمیسیونهای یاد شده بعمل آید.

تبصره - نمایندگان صاحبان سهام در مجامع عمومی
عادی و فوق العاده صندوق عبارتند از وزیر کشاورزی و
وزیر دارائی و وزیر آب و برق و وزیر اصلاحات ارضی و
تعاون روستائی و وزیر تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی و
وزیر منابع طبیعی و مدیر عامل سازمان برنامه.
ریاست مجامع عمومی فوق الذکر را وزیر کشاورزی
عهده دار خواهد بود.

ماده ۵ - رئیس کل صندوق به پیشنهاد وزیر
کشاورزی و تصویب هیئت وزیران طبق فرمان مله کانه برای
مدت سه سال منصوب میشود و انتخاب مجدد او بلامانع است.

ب - مواد الحاقی

ماده ۹ - صندوق دارای شورا عالی مرکب از نه
نفر خواهد بود.

شرایط عضویت و وظایف و اختیارات شورا عالی را
اساسنامه صندوق تعیین خواهد کرد.

تبصره - عضویت رئیس کل بانک مرکزی ایران
و رئیس کل بانک کشاورزی ایران در شورا عالی صندوق
بلامانع است.

ماده ۱۰ - صندوق میتواند برای تأمین هدفهای
خود با تصویب مجمع عمومی صاحبان سهام حداکثر تا مبلغ
۵۰۰ میلیارد ریال و با اعتبار طبق شرایط مذکور
در قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای
اجرای طرحهای مصوب بر نامه های عمرانی کشور مصوب
خردادماه ۱۳۴۵ تحصیل نماید و دولت مجاز است وام باعتبار
مزبور را تضمین نماید.

ماده ۱۱ - بصندوق اجازه داده میشود برای
انجام وظایف محوله اوراق بهاداری بنام اوراق قرضه
توسعه کشاورزی و میزان حد اکثر پنج میلیارد ریال
پس از تصویب مجمع عمومی بر طبق برنامه و شرایطی که

مجمع عمومی صندوق تعیین خواهد کرد به مدت حداقل سه سال و با بهره‌ای که پیشنهاد صندوق و موافقت شورای پول و اعتبار تعیین خواهد شد منتشر نماید و دولت مکلف است بازپرداخت اصل و بهره اوراق مزبور را ضمانت نماید.

تبصره ۱- اوراق مذکور در این ماده و بهره‌های متعلق به آن از پرداخت هر گونه مالیات و عوارض معاف است اعم از اینسکه بهره متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی باشد.

تبصره ۲- اوراق فرضه موضوع این ماده مشمول ماده (۹۸) قانون کیفر عمومی است.

مخبر کمیسیون کشاورزی - مهندس ریاحی
گزارش از کمیسیون داریائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون داریائی در جلسه مورخ ۱۰/۱۲/۴۶ با حضور نماینده دولت لایحه اصلاح پاره‌ای از مواد و الحاق مواد جدید بقانون تاسیس صندوق توسعه کشاورزی ایران را که از مجلس سنا با اصلاحاتی اعاده گردیده بود رسیدگی و مصوبه کمیسیون کشاورزی را تصویب کرد.

اینک گزارش آن تقدیم مجلس شورای ملی میگردد.

مخبر کمیسیون داریائی - دکتر رفیعی

گزارش از کمیسیون برنامه مجلس شورای ملی

کمیسیون برنامه در جلسه یکشنبه ۱۳/۱۲/۴۶ با حضور نماینده دولت لایحه بازگشته از مجلس سنا راجع به اصلاح پاره‌ای از مواد و الحاق مواد جدید بقانون تاسیس صندوق توسعه کشاورزی ایران را مورد رسیدگی قرار داد و با اصلاحات مجلس سنا موافقت و مصوبه کمیسیون کشاورزی را تصویب کرد.

اینک گزارش آن بمجلس شورای ملی تقدیم میگردد.

مخبر کمیسیون برنامه - دکتر مهدوی
نایب رئیس - نسبت به این لایحه و اصلاحات مجلس سنا نظری نیست؟

خواجه نوری - ممکن است لطفاً توضیح بدهند که بدانیم تغییراتی که مجلس سنا داده است چیست؟

دکتر یزدان پناه - جناب آقای رئیس بعداً دستور بفرمائید که اصلاحات مجلس سنا بلاوجه ضمیمه باشد که بتوان مقایسه کرد.

نایب رئیس - آقای مخبر کمیسیون بفرمائید توضیح بدهید.

مهندس ریاحی (مخبر کمیسیون کشاورزی) - اصلاحاتی که در مجلس محترم سنا بعمل آمده و اصلاحات عبارتی است و در کمیسیون مورد بررسی و تصویب قرار گرفت به این شرح است.

در سطر پنجم ماده ۱۵ بعد از کلمه «صندوق» عبارت «سرمایه گذاری از طریق» اضافه شده.

در سطر اول ماده ۳ بعد از کلمه «صندوق» عبارت «توسعه کشاورزی ایران» حذف شده.

در سطر دوم ماده ۴ بعد از کلمه «صندوق» عبارت «توسعه کشاورزی ایران» حذف شده.

در سطر دوم ماده ۷ بعد از کلمه «قانون» کلمه «اصلاحی» حذف شده است.

در سطر دوم تبصره ماده ۷ بعد از کلمه «وزیر آب و برق» عبارت «و یککنفر از وزرا به انتخاب هیئت دولت و مدیر عامل سازمان برنامه» به «وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و وزیر تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی و وزیر منابع طبیعی و مدیر عامل سازمان برنامه» تبدیل شده است.

در سطر اول ماده ۸ بعد از کلمه «صندوق» «توسعه کشاورزی ایران» حذف شده.

در سطر اول ماده ۹ بعد از کلمه «شورای عالی» عبارت «مرکز آن» اضافه شده.

در سطر دوم ماده ۹ در اول سطر عبارت «تعداد اعضاء» به «شرایط عضویت» تبدیل شده.

در سطر دوم تبصره ماده ۹ بعد از کلمه «صندوق» عبارت «توسعه کشاورزی ایران» حذف شده.

در اول ماده ۱۰ بعد از کلمه «صندوق» عبارت «توسعه کشاورزی ایران» حذف شده.

در اول ماده ۱۱ بعد از کلمه «صندوق» عبارت «توسعه کشاورزی ایران» حذف شده.

در سطر دوم ماده ۱۱ بعد از کلمه «برنامه» عبارت «شرایط مصوب شورای عالی صندوق زیر نظر هیئت نظاری که شورای عالی» به «شرایطی که مجمع عمومی صندوق» تبدیل شده است.

در سطر چهارم ماده ۱۱ بعد از کلمه «صندوق» عبارت «توسعه کشاورزی ایران» حذف شده.

ملاحظه بفرمائید که اصلاحات عبارتی بوده است که کمیسیون این اصلاحات عبارتی را تصویب کرده است.

نایب رئیس - نسبت به گزارش کمیسیونها نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بگزارش کمیسیونها خانمها و آقایانیکه موافقتد خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. برای تصویب مجدد به سنا فرستاده میشود.

۶ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون

راه راجع به اصلاحات مجلس سنا در

لایحه قانونی اصلاح ماده ۶ قانون

هواییمائی کشوری و ارجاع

مجدد به مجلس سنا

نایب رئیس - گزارش کمیسیونهای مربوط راجع به اصلاح ماده ۶ قانون هواییمائی کشوری مطرح است، فراتر میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون راه بمجلس شورای ملی

کمیسیون راه در جلسه ۲۶ بهمن ماه ۱۳۴۶ با حضور آقای دکتر گنجی معاون پارلمانی وزارت راه لایحه شماره

۵۰۰۲ - ۱۳۴۶/۳/۲۳ دولت راجع به اصلاح ماده ۶ قانون هواییمائی کشوری مصوب ۱۳۲۸/۴/۲۸ را که قبلاً بتصویب

مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا در آن اصلاحاتی بعمل آورده بود مورد رسیدگی قرار داد و اصلاحات

مجلس سنا را به استثنای حذف کلمه (داخلی) در بند ۸ مصوبه قبلی مجلس شورای ملی تأیید و تصویب نمود.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون اصلاح ماده ۶ قانون هواییمائی کشوری

ماده واحده - ماده ۶ قانون هواییمائی کشوری

مصوب ۲۸ تیر ماه ۱۳۲۸ بشرح زیر اصلاح میشود:

ماده ۶- شورائی بنام شورای عالی هواییمائی

کشوری در نخست و زبیری تشکیل و دارای ۱۱ نفر عضو بترتیب زیر خواهد بود که برای مدت سه سال انتخاب میشوند و انتخاب مجدد آنان بالامانع است.

۱ - رئیس کل هواییمائی کشوری

۲ - یکنفر از اعضای عالی مقام هواییمائی کشوری به انتخاب وزیر راه

۳ - یکنفر از قضات عالی مقام به انتخاب وزیر دادگستری

۴ - یکنفر از امرای نیروی هوائی شاهنشاهی به انتخاب وزیر جنگ

۵ - یکنفر نماینده عالی مقام از وزارت اقتصاد به انتخاب وزیر اقتصاد

۶ - یکنفر نماینده عالی مقام از وزارت کشور به انتخاب وزیر کشور

۷ - یکنفر نماینده عالی مقام از وزارت امور خارجه به انتخاب وزیر امور خارجه

۸ - یکنفر نماینده عالی مقام از سازمان برنامه به انتخاب مدیر عامل سازمان برنامه

۹ - یکنفر از اعضای اطاق بازرگانی تهران به انتخاب رئیس اطاق

۱۰ - یکنفر از اعضای اطاق صنایع و معادن ایران به انتخاب رئیس اطاق

۱۱ - یکنفر متخصص حقوق هوائی به انتخاب وزیر راه

مدیر عامل شرکت هواییمائی ملی ایران و یکنفر نماینده از مؤسسات هواییمائی خصوصی داخلی

در جلسات شورا شرکت نموده ولی حورائی ندارند.

تبصره ۶- وظائف شورای عالی هواییمائی کشوری به قرار زیر است:

الف - مطالعه و اظهار نظر در مسائل مربوط به هواپیمائی کشوری که از طرف نخست وزیر بشورارجاع و بایکی از اعضای شورا پیشنهاد نماید.

ب - اظهار نظر راجع بصدور پروانه بهره برداری هوائی یا الفاء یا توقف موقت یا محدود ساختن اختیارات مندرج در پروانه که طبق مقررات قانونی بشورارجاع میشود.

ج - تعیین و تصویب نرخ حمل و نقل هوائی مسافر و بار.

د - اظهار نظر راجع به لوایح قانونی مربوط به هواپیمائی کشوری و طرح موافقتنامهها و قراردادهای بین المللی با دول خارجه که بوسیله دولت تقدیم مجلسین میشود.

ه - تعیین خط مشی کلی هواپیمائی کشوری.

تبصره ۲ - در مواضعیکه وزارتخانه ها و ادارات دولتی و سازمانها و شرکتهای وابسته بدولت مقرراتی تهیه و تنظیم مینمایند که ممکن است بنحوی از انحاء با مسائل مربوط به هواپیمائی کشوری ارتباط پیدا کند موظفند قبلاً نظر شورای عالی هواپیمائی کشوری را جلب کنند.

تبصره ۳ - عضویت شورای عالی هواپیمائی کشوری افتخاری است و از لحاظ انجام این وظیفه حقیقی به اعضا پرداخت نمیشود.

تبصره ۴ - آییننامه شورای عالی هواپیمائی کشوری شامل طرز تشکیل جلسات و طریق مراجع امور بشورا و رسیدگی و اتخاذ تصمیم و سایر مسائل مربوط بطرز عمل شورا بوسیله شورا تنظیم و پس از تصویب هیأت وزیران بموقع اجرا گذاشته خواهد شد.

مخبر کمیسیون راه مهندس فروهر

گزارش از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه ۲۸ بهمن ماه ۱۳۴۶ با حضور نماینده دولت لایحه

راجع به اصلاح ماده ۶ قیابون هواپیمائی کشوری مصوب ۱۳۲۸/۴/۲۸ را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا در آن اصلاحاتی بعمل آورده بود مورد رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون راه را در اینمورد تأیید و تصویب نمود.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم مینمایم.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - د بهیم

گزارش از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی
کمیسیون امور خارجه در جلسه ۳۰ بهمن ماه ۱۳۴۶ با حضور نماینده دولت لایحه راجع به اصلاح ماده ۶ قانون هواپیمائی کشوری مصوب ۱۳۲۸/۴/۲۸ را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا در آن اصلاحاتی بعمل آورده بود مورد رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون راه را در اینمورد تأیید و تصویب نمود.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم مینمایم.

رئیس کمیسیون امور خارجه - دکتر ضیائی

گزارش از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه ۱۶ اسفندماه ۱۳۴۶ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه دولت راجع به اصلاح ماده ۶ قانون هواپیمائی کشوری مصوب ۱۳۲۸/۴/۲۸ را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا در آن اصلاحاتی بعمل آورده بود مورد رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون راه را در اینمورد تأیید و تصویب نمود. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

نایب رئیس کمیسیون نظام - سرلشکر نکوزاد

گزارش از کمیسیون اقتصاد بمجلس شورای ملی

کمیسیون اقتصاد در جلسه ۲۹ بهمن ماه ۱۳۴۶ با حضور آقای دکتر ضیائی معاون وزارت اقتصاد لایحه دولت راجع باصلاح ماده ۶ قانون هواپیمائی کشوری مصوب ۱۳۲۸/۴/۲۸ را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا در آن اصلاحاتی بعمل آورده بود مورد

نایب رئیس - نظر دیگری نسبت بگزارش کمیسیونها نیست ؟ (اظهاری نشد) به این گزارش رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتد خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. برای تصویب مجدد بمجلس سنا ارجاع میشود.

نایب رئیس کمیسیون اقتصاد - کورس

نایب رئیس - آقای روحانی فرمایشی دارید بفرمائید.

روحانی - در گذشته قرار این بود که هر وقت لوابحی در مجلس سنا تغییر میکند با آن تغییرات طبع و توزیع بکنند که در موقع مطالعه بتوانیم تطبیق کنیم این یادآوری را باز بدستگاه اداری مجلس لازم است بکنیم چون حالا که خوانده میشود در ذهنمان نمیتوانیم درست مجسم کنیم که این مطلب درست است یا نه مطلب دیگر بنظر بنده نیاید عبارت اصلاحات را بکار ببریم برای اینکه این تغییر سلیقه ای است که مجلس سنا در عبارات بکار برده است اینک بگوئیم مجلس سنا اصلاحاتی کرده مفهوم مخالفش اینست که کار مانفصی داشته است و حال آنکه این اختلاف سلیقه است (صحیح است) بدینکار بردن عبارات دیگر (احسنت)

نایب رئیس - نظر دیگری نیست ؟ آقای ضیاء

احمدی بفرمائید

ضیاء احمدی - مدتها است که راجع به گرانی

نرخ کرایه مسافر و بار بخصوص در اهواز صحبت میشود و با مقایسه ای که بنده کرده ام و خدمت آقایان ارائه میدهم تهران متعهد الان ۱۴۰ تومان است ، تهران تبریز ۱۰۰ تومان ، تهران اصفهان ۱۳۰ تومان ، تهران شیراز ۲۵۰ تومان و تهران اهواز ۳۵۰ تومان با مقایسه فاصله تهران تا تبریز نرخ کرایه تهران تا اهواز بسیار گران است و این باید يك ضابطه ای داشته باشد که کرایه متعادل باشد بنده میخواستم تقاضا کنم حالا که یکی از اختیارات هیأت مدیره در قسمت کرایه مسافر و حمل بار است يك ضابطه ای روی کیلومتر باشد که واقعا مردم در اهواز که چندین مرتبه راجع به این مطلب گفته اند تصمیمی گرفته شود (د کتر عدل - یعنی تبریز را گران بکنند ؟) این مطلب را عرض نمیکنم تبریز بهمان ترتیب باشد ولی اهواز جاهائی که کرایه نا متعادل است متعادل بشود از آقای دکتر گنجی اهندعا میکنم به آن توجه کنند.

نایب رئیس - نظر دیگری نیست ؟ آقای ضیاء

احمدی بفرمائید

ضیاء احمدی - مدتها است که راجع به گرانی نرخ کرایه مسافر و بار بخصوص در اهواز صحبت میشود و با مقایسه ای که بنده کرده ام و خدمت آقایان ارائه میدهم تهران متعهد الان ۱۴۰ تومان است ، تهران تبریز ۱۰۰ تومان ، تهران اصفهان ۱۳۰ تومان ، تهران شیراز ۲۵۰ تومان و تهران اهواز ۳۵۰ تومان با مقایسه فاصله تهران تا تبریز نرخ کرایه تهران تا اهواز بسیار گران است و این باید يك ضابطه ای داشته باشد که کرایه متعادل باشد بنده میخواستم تقاضا کنم حالا که یکی از اختیارات هیأت مدیره در قسمت کرایه مسافر و حمل بار است يك ضابطه ای روی کیلومتر باشد که واقعا مردم در اهواز که چندین مرتبه راجع به این مطلب گفته اند تصمیمی گرفته شود (د کتر عدل - یعنی تبریز را گران بکنند ؟) این مطلب را عرض نمیکنم تبریز بهمان ترتیب باشد ولی اهواز جاهائی که کرایه نا متعادل است متعادل بشود از آقای دکتر گنجی اهندعا میکنم به آن توجه کنند.

نایب رئیس - نظر دیگری نیست ؟ آقای ضیاء

احمدی بفرمائید

ضیاء احمدی - مدتها است که راجع به گرانی نرخ کرایه مسافر و بار بخصوص در اهواز صحبت میشود و با مقایسه ای که بنده کرده ام و خدمت آقایان ارائه میدهم تهران متعهد الان ۱۴۰ تومان است ، تهران تبریز ۱۰۰ تومان ، تهران اصفهان ۱۳۰ تومان ، تهران شیراز ۲۵۰ تومان و تهران اهواز ۳۵۰ تومان با مقایسه فاصله تهران تا تبریز نرخ کرایه تهران تا اهواز بسیار گران است و این باید يك ضابطه ای داشته باشد که کرایه متعادل باشد بنده میخواستم تقاضا کنم حالا که یکی از اختیارات هیأت مدیره در قسمت کرایه مسافر و حمل بار است يك ضابطه ای روی کیلومتر باشد که واقعا مردم در اهواز که چندین مرتبه راجع به این مطلب گفته اند تصمیمی گرفته شود (د کتر عدل - یعنی تبریز را گران بکنند ؟) این مطلب را عرض نمیکنم تبریز بهمان ترتیب باشد ولی اهواز جاهائی که کرایه نا متعادل است متعادل بشود از آقای دکتر گنجی اهندعا میکنم به آن توجه کنند.

مشترک آب و برق و دارائی و استخدام هر يك از مجلسین قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۳- وزارت آب و برق مجاز است طبق شرایطی که بتصویب هیأت دولت خواهد رسید بهره برداری از اراضی زیرسدها باحق استفاده از آب مورد نیاز را به اشخاص حقیقی یا حقوقی داخلی یا خارجی به اجاره واگذار و قراردادهای لازم را با آنان منعقد نماید.

تبصره - اشخاص حقیقی یا حقوقی ایرانی در صورت تساوی شرایط حق تقدم دارند.

ماده ۴- وزارت آب و برق در صورت احتیاج آن قسمت از اراضی و املاک زیرسدها را که متعلق بدولت است تقویم و بسايت سرمایه دولت در شرکتهای کشت و صنعت منظور میدارد و با بطور اجاره به این شرکتهای با اشخاص حقیقی یا حقوقی (داخلی یا خارجی) واگذار مینماید و آن قسمت که به اشخاص تعلق دارد بر حسب مورد طبق ماده ۸ قانون راجع به الحاق هشت ماده به آئيننامه اصلاحات ارضی باماده ۱۶ قانون برق ایران خریداری و تصرف کند.

ماده ۵- آن قسمت از وظایف و اختیارات و مقررات وزارتخانه های کشاورزی و اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و منابع طبیعی در اراضی بازر و مراتع غیر مشجر و اراضی جنگلی مشروب از سدهای مشمول این قانون بنا به تشخیص وزارت آب و برق بوزارت مزبور مجول میشود که طبق سیاستهای عمومی و ضوابط وزارتخانه های مربوط اقدام نماید.

تبصره - وزارت کشاورزی در مورد بذر و دفع آفات نباتی و مبارزه با بیماریهای دامی نظارت فنی لازم را با همکاری وزارت آب و برق اعمال مینماید.

مخبر کمیسیون آب و برق - دکتر زعفرانلو

گزارش شور اول از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی
کمیسیون دارائی در جلسه ۱۰ اسفند ماه ۱۳۴۶ با حضور نماینده دولت لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع به تأسیس شرکتهای بهره برداری از اراضی زیرسدها را مورد رسیدگی قرارداد و مواد مربوط را تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون آب و برق بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - دکتر رفیعی
گزارش شور اول از کمیسیون کشاورزی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی در جلسه ۱۴ اسفند ماه ۱۳۴۶ با حضور آقای مهندس روحانی وزیر آب و برق لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع به تأسیس شرکتهای بهره برداری از اراضی زیرسدها را مورد رسیدگی قرارداد و مواد مربوط را تصویب کرد. اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون آب و برق بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشاورزی - مهندس ریاحی

گزارش شور اول از کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی در جلسه ۱۳ اسفند ماه ۱۳۴۶ با حضور آقای ممتاز معاون وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع به تأسیس شرکتهای بهره برداری از اراضی زیرسدها را مورد رسیدگی قرارداد و مواد مربوط را تصویب کرد. اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون آب و برق بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی - مهندس اسدی سمیع

گزارش شور اول از کمیسیون منابع طبیعی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون منابع طبیعی در جلسه ۱۴ اسفند ماه ۱۳۴۶ با حضور آقای مهندس ظهیری معاون وزارت آب و برق لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع به تأسیس شرکتهای بهره برداری از اراضی زیرسدها را مورد رسیدگی قرارداد و مواد مربوط را تصویب کرد. اینک گزارش آنرا در تأیید

گزارش کمیسیون آب و برق بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. مخبر کمیسیون منابع طبیعی - ضیاء احمدی
گزارش شور اول از کمیسیون امور استخدام و

سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه ۱۲ اسفند ماه ۱۳۴۶ با حضور آقای مهندس ظهیری معاون وزارت آب و برق لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع به تأسیس شرکتهای بهره برداری از اراضی زیرسدها را مورد رسیدگی قرارداد و مواد مربوط را تصویب کرد. اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون آب و برق بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

رئیس کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - مجید موسوی

نایب رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای دکتر عاملی تشریف بیاورد.

دکتر عاملی - جناب آقای رئیس همکاران ارجمند يك بار دیگر ناگزیر هستم در مورد لایحه تأسیس شرکتهای بهره برداری از اراضی زیرسدها بعنوان مخالف مطالب و تذکراتی را عرض همکاران گرامی برسانم در آغاز این بحث ناگزیرم تذکراتی بپیرامون نحوه قانونگذاری و استنباطی که مجلس انقلابی باید از موضوع قانونگذاری داشته باشد بدهم مامعوم و لایحه مجلس را در امر قانونگذاری به این معنی گرفتاریم که دولت لایحه ای تهیه کند و مجلس در آن حک و اصلاحهای عبارتی عمل بیاورد و گاه نصراهای کم یا اضافه کند (دکتر اسفندیاری - چنین چیزی نیست هر حک و اصلاحی میتواند بکند) عرض کردم تقریباً مدار کار را به این قراردادها هم در صورتیکه لازم است مسئله قانونگذاری و استنباطی که از قانونگذاری داریم عمیقتر و ژرفتر مورد توجه قرار بدهیم قانون موضوع انعکاس نظامات اجتماع است یا نظاماتی در جامعه استقرار دارد و قانون میخواهد آن نظامات را بطور ضبط شدهای وضع بدهد و تأیید کند و با اینکه جامعه بسايد تحولاتی را بپذیرد و نظمی را قبول کند و

دستگاه قانونگذاری میخواهد ضمن نظاماتی که وضع میکند و قوانینی که وضع میکند آن نظم اجتماعی را با اجتماع ببخشد بنا بر این تنها بررسی عبارات کافی نیست در هر مسئله ای باید بینیم چهار چوب نظامی که میخواهیم استقرار بدهیم چیست و بعد بینیم آیا عبارات و کلماتیکه بصورت قانون مینویسیم و تصویب میکنیم میتواند آن نظامات را تحقق بخشد یا نه؟ در مورد این لایحه ارتباط بسیار دقیقی پیدا میکند با نظم کشاورزی مملکت ما در جریان شاید یکی از بزرگترین انقلابات اجتماعی ایران هستیم برای اینکه نظام اجتماعی ایران خاصه در وضع کشاورزی شاید در طی چند قرن لااقل از مسیر قانونگذاری دچار تحول نشده بود چون نمیتوانیم بگوئیم در عرض چندین قرن تغییری نکرده بقیسیرانی کرده اما لااقل از مسیر قانونگذاری و بوسیله دخالت خاص اجتماعی دچار تحول نشد و این تحول بزرگتر خدا را شکر که در زمان زندگی ما پیدا شد و ما امروز در مسیر این تحول هستیم یعنی میخواهیم جامعه روستائی را که از نظامات کهنه ای آزاد شده راه نمائی و هدایت کنیم بطرف نظاماتی که ما اصولش را امروز قبول داریم ولی طرز زیاده شدنش باید فردا صورت تحقق پیدا کند اینست که هر لایحه ای که ارتباط پیدا میکند با امر کشاورزی ما باید بینیم که آیا این لایحه ما را راه نمائی میکند بطرف آن نظامی که ما معتقد هستیم آیا تحقق آن انقلاب صورت گرفته است یا نه؟ هر لایحه ای که ما را به آن سمت هدایت بکند بی شک مورد تأیید و تصویب ما خواهد بود و هر لایحه ای که ما را از آن جهت دور بکند نمیتواند مورد قبول ما باشد به بینیم انقلاب اجتماعی ایران در مورد مسئله روستائی چه میخواهد بکند رژیم ارباب و رعیتی منسوخ شد رابطه ارباب و رعیت تغییر پیدا کرد در مرحله اول لازم بود که از عنصر ارباب خلع ید شود بموجب قوانین این کار شد اراضی مالکیت آن تقسیم شد بین کشاورزان ولی این تمام انقلاب نبود برای چی؟ برای اینکه این جامعه روستائی که ۶۵ درصد از جمعیت مملکت را تشکیل میدهد این نباید با يك سیستم تولید کهنه و عقب افتاده اداره شود و مسیر این جامعه یعنی این ۶۵ درصد جمعیت کشور میبایست مورد تصویب

قوانینی باشد تا جایی که بتواند بعنوان يك جامعه جدید و يك قدرت تولید جدید عرض وجود کند و بر پای خود بایستد یعنی منظور از انقلاب اینست که خانواده های روستائی را آن اندازه قدرت اجتماعی و اقتصادی بخشید که بتواند جزو نیروهای خلاق اجتماعی محسوب بشود در عین حال میتواند که از حد اکثر ظرفیت کشاورزی کشور بهره برداری بکند این هدفی است که انقلاب اجتماعی ایران دارد برای رسیدن به این هدف ضوابطی تاکنون تعیین شده و قوانین و مقرراتی هم در آن بنده باید وضع بشود و بموقع اجراء گذاشته بشود تا جامعه آلوده روستائی ما آنگونه که انقلاب میخواهد تحقق بیابد این ضوابط که تا بحال هست چیست یکی قبول اصل تعاون و شرکت های تعاونی است یعنی ما کفایت مملکت مدیریت را در سطح روستاها چه جور حل میکنیم یکی از راه حل های مطلوب دنیا را که شیوه شرکت های تعاونی بود قبول کردیم برای حل مسائل مدیریت در سطح روستاها و در وضع موجود شرکت های تعاونی میتواند مسئله مدیریت را در سطح روستاها حل بکند اما از حل مسئله تکنولوژی در امر کشاورزی شاید عاجز باشد باین دلیل باز بابتکار رهبر انقلاب و پارتی بابتکار شاهنشاه آریامهر يك فرمول دیگر و يك روبه بسیار دقیق و حساب شده ای عرضه شد آنهم شرکت های سهامی زراعی است که لایحه اش هم از مجلس گذشت و امروز در دست اجراء است شرکت های سهامی زراعی یعنی چه؟ یعنی همان خانوارهای کشاورز را که در روی زمین کار میکردند آنها را در قالب شرکت های سهامی متشکل میکند و موجودی آنها را از زبانی میکند در يك کاسه میریزد و يك سرمایه بزرگتری بوجود میآورد قسمتی از این سرمایه را هم دولت بعنوان شریک تأمین میکند تا سرمایه بزرگ منتهای سرمایه دار بزرگ بوجود بیاید چون کار بزرگ ایجاد کردن سرمایه بزرگ میخواهد ولی دنیا این روبه را ثابت کرده و روش های کونا کون این اصل را قبول کرده که برای ایجاد سرمایه بزرگ سرمایه دار بزرگ لازم نیست ممکن است سرمایه های کوچک جمع نشود کنار هم قرار بگیرد و نیروی مدیریت بهترین بیفتد و سرمایه بزرگ کار میکند بدون اینکه سرمایه دار بزرگ بوجود

بیاید در این مورد هم ما سرمایه های خانوارهای کشاورز را مورد ارزیابی قرار میدهم و اینها را در يك کاسه میریزیم کسری را هم دولت تأمین میکند تا قطب بزرگ کشاورزی بوجود بیاید بنابراین شیوه شرکت های تعاونی و شرکت های سهامی زراعی شیوه های است که از جانب انقلاب ایران پذیرفته شده برای اینکه قطب های بزرگ و خلاق کشاورزی بوجود بیاید این قطب های بزرگ از کجا بوجود میآید از زمان همان خانوارهای کشاورز سابق یعنی این جامعه جدید صنعتی و کشاورزی را استقرار میدهد در همان شبکه خانوارهای کشاورز تبدیل میشوند به عناصر جدید تولید کشاورزی و آموزش جدید ملی در کنار همین قطب های کشاورزی قطب های صنعتی هم بوجود میآورد پس مسئله برای ملت ما چیست؟ مسئله برای ملت ما اینست که يك جامعه ای را که ۶۵ درصد جمعیتش را در بر میگردد این را بوسیله تزیق اعتبارات بطور صحیح تقویت میکند اعتبارات موجود خود آنها را هم بر روی هم بگذارد و يك کاسه بکند و با آنها سرمایه و قدرت بدهند که همین جامعه ۶۵ درصد تبدیل شود يك جامعه خلاق کشاورزی با روش های مدرن و در نتیجه يك مازاد جمعیتی پیدا میکند این مازاد جمعیت هم از سرکت آموزش ملی و انشاء الله از جهت آموزشی حرفه ای بمعنی صحیح کلمه اینها را بارور بکنیم که آنها بتوانند در کنار قطب های کشاورزی کانونهای صنعت راهم تشکیل بدهند این طرح کلی انقلاب مادر مورد روستاهاست بنابراین اصول این انقلاب عبارت است از ایجاد سرمایه بزرگ منتهای سرمایه دار، پرداخت دولت تا حدی که خصوصیات مدیریت ایجاد میکند تا جائیکه ما بتوانیم این قطب را بجرکت بیاوریم و دولت سرمایه خودش را بگذارد بعنوان شریک و بعد سرمایه اش را پس بکشد و این امکان را بدهد که خانواده ها صاحب سهم بشوند و بعنوان این سهامداران شرکت های زراعی این سهم را بخرند و این امکان را بدولت بدهد که پول خودش را پس بگیرد و در جای دیگر و در قطب های فعال دیگری کار ببرد و این پیوند خاک و خون و این پیوند خانوارها با امر کشاورزی بهیچوجه منقطع نشود یعنی همان خانوارهای

کشاورز منتها کشاورزی که با وسائل کهنه کار میکرد تبدیل میشود بکشاورزی که با وسیله نو کار میکند در حالیکه جامعه هم به او این امکان را میدهد که فرزندانش بتوانند در کانونهای تولید کشاورزی جذب بشوند، در کانونهای کشت و صنعت پذیرفته بشوند خیلی خوب حالا باینم بینیم که این لایحه چه چیزهایی را ما نوید میدهد وجه خصوصیات را برای جامعه آینده ما ترسیم میکنند این لایحه يك قطب جدید اقتصادی بوجود میآورد که تا این حد مسئله نیست قطب جدید کشاورزی بوجود میآورد در حالیکه ما میخواهیم نیروهايمان، برنامه گذاريمان صرف بشود در اینها همان خانوار های روستائی و همان خانوار های کشاورز سابق از طریق تجهیز سرمایه ها و پس انداز های خودشان ایجاد قطب های جدید اقتصادی و کشاورزی ما را بکنند این لایحه ما نوید میدهد که میخواهیم قطب های جدیدی را از مصادر جدید سرمایه و کار ایجاد بکنیم در کجا؟ در آنجا هایی که پر آب ترین و آبادترین اراضی کشاورزی ما هست و این پر آبی به دودلیل ایجاد شده و این مساعد بودن به دودلیل ایجاد شده اول آنکه آنجا يك رودی و يك معجزای طبیعی آبی در جریان است دوم بدلیل اینست که ما قبلاً از سرمایه این ملت، از سرمایه گذارهای عمرانی آمده ایم سد و تأسیسات آبی ایجاد کرده ایم و این قطبها را حاضر و آماده کرده ایم برای اینکه بتوانند قطب های جدید اقتصاد و کشاورزی تبدیل شود قاعدتاً اگر ما منطقی فکر کنیم و بر اساس منطق انقلاب بیندیشیم این نیروئیکه آماده شده باید بر بزم نهی ۶۵ درصد جمعیت و بر بزم نهی آن برنامه بزرگ که داریم که بتوانیم این ۶۵ درصد جمعیت دارای قوه تولید را تبدیل کنیم به ۶۵ درصد جمعیت خلاق در قطب های نوین کشاورزی و صنعت پس آنچه که ما از سدها بدست میآوریم بشکل آب و بشکل برق میباشد داده شود و این روح باید دمیده بشود بقالب ۶۵ درصد و بهمان برنامه های شرکت های تعاونی و بهمان برنامه های شرکت های زراعی چون نشانه های انقلاب ما هستند نه تنها برای ما دلخوشی است که شرکت های سهامی زراعی پیروز شود یعنی واقعا این افتخار است اگر این سیستم ما پیروز بشود در دنیا بعنوان

يك سیستم حل کننده مسئله عقب ماندگی کشاورزی تنها از جهت افتخار اهمیت ندارد از این جهت هم اهمیت دارد که تولید ما، خلاقیت جمعیت ما بستگی دازد به اینکه برنامه شرکت های سهامی زراعی حتماً پیروز بشود چون میخواهیم این برنامه حتماً پیروز بشود باید امکاناتی که قبلاً بوسیله سرمایه های ملی ایجاد کردیم در اختیار این برنامه بگذاریم، یعنی این دو برنامه را با هم پیوند بدهیم آنجائی که آب است بدهیم بشرکت های سهامی زراعی و شرکت های تعاونی روستائی آنجائی که برق است بدهند به آنهائی که امکان سرمایه گزاریهای بزرگ در امر کشاورزی و صنعت دارند بدهیم به این سیستم که این سیستم بارور بشود، این سیستم تغذیه بشود که پیروز شود و الا ما باینم جاهای پر آب را بگیریم سرمایه های عظیم در امر کشاورزی راهم بگیریم جاهائی که از سدها برق ایجاد میشود اینها را بگیریم و این را بدهیم بقطب های جدید کشاورزی آنوقت زمین های بی آب و زمین های فاقد استعداد را بدهیم بشرکت های تعاونی بشرکت های سهامی زراعی ما میخواهیم این سیستم را پیروز کنیم ما میخواهیم برایشان يك موفقیت جدید تر باشیم اگر بخواهیم پیروزشان بکنیم باید این امکانات را به آنها بدهیم، این امکان که با دسترنج خودشان بوجود آمده و امکانی نیست که جدید باشد این از حاصل دسترنج خودشان بوجود آمده اگر این امکانات را ندهیم نتیجه چه خواهد شد البته در کنار این سدهای پر آب و در این زمین های حاصلخیز در این زمینهایی که همه نوع استعداد و امکانات کشاورزی دارد قطب های جدید سرمایه دار ایجاد شود سرمایه داری که پیوند با پس انداز های ناچیز خانواده های کشاورز سابق ندارد، سرمایه داری جدید است که با يك شرکت داخلی آنرا ایجاد کرده با همانطور که این لایحه هدایت میکند يك شرکت خارجی ایجاد کرده قطب سرمایه داری در امر کشاورزی ایجاد میکنند در بهترین نقاط کشور قیام ایجاد میکنند در برابر آنهائی که باید بروند صد دینار، صد دینار، سه شاهی سه شاهی پولشان را رو بهم بگذارند و شرکت های تعاونی درست کنند در برابر آنهائی که صد دینار، صد دینار، سه شاهی سه شاهی پولشان

را روی هم میگذارند تا شرکت‌های سهامی زراعی درست کنند، برای آنها منابع شرکت خارجی با داخلی که فقط به این دلیل که بر منابع آب و برق و خاک دست انداخته که سرمایه داشته است، درست است باید در کنار این سدها بزرگترین قطب‌های کشاورزی را ایجاد کند ولی چه جوری بوسیله همان شرکت‌هایی که قبلاً قانونش را گذراندیم بوسیله همان شرکت‌هایی که بوسیله این قانون بوجود آمده‌اند (بکنفرانزایندگان - نمیشود کوچ داد) همانجا هستند (مهندس معتمدی - اراضی زیرسرد که آدم ندارد) مگر در کنار این سدهائی که شما ایجاد کرده اید اراضی زیرسردش آدم ندارد، آیا سد شاهپور اول و سد کوش کبیر اینها زیر سدش آدم ندارد، این يك امر استثنائی است که در بعضی از قسمت‌های خوزستان آنها هم بسبب سیاست‌های ضد جمعیت سابق آدم شاید کمتر باشد ولی باز هم بسیاری از این شرکت‌های سهامی زراعی که میخواهد ایجاد شود و شاید ناگزیر باشند که مقداری بعثت شرایط فنی جابجا بشوند و يك صد کیلومتری از جای خودشان بجائی که از لحاظ فنی مناسبتر باشد بروند حتماً برنامه آینده کشاورزی این نیست که هر کس توفیق همان بهره‌ای که زندگی میکرده در همان جا کشاورزی بکند يك وقت در کمیسیون صحبت بود و جناب آقای مهندس روحانی میفرمودند که خیال داریم مردم را تشویق کنیم که سرمایه‌های خودشان را از مسیر سیل‌های هزاره و طوفانهای نوح دور بکنند و به ارتفاعات بروند همین امر ایجاب میکند که ما در بسیاری از موارد بنیایم کنار دره‌ها نیروهای اجتماعی را گسیل بدهیم به ارتفاعات بالائی که بی‌خطرتر باشد آن درجه شرایط امکان دارد در آن شرایطی که بتوانیم آب را در ارتفاعات در اختیار مردم بگذاریم بهر صورت جائی که ما آب داریم جائی که زمین مناسب داریم که این زمین مناسب سبب آن سد مناسب شده است آن زمین‌ها را باید در اختیار ۶۵٪ جمعیت بگذاریم و با اختیار همان سیستم‌هایی بگذاریم که امروز بعنوان انقلابان قبولش کرده‌ایم و امروز میخواهیم بعنوان پیروزی انقلاب این سیستم‌ها

را هم پیروز بکنیم یعنی شرکت‌های سهامی زراعی باید يك نمونه پیروزی در دنیا باشد که تمام این خصوصیات را داشته باشد که این شرکت‌ها مخلوق تکامل همان اجتماع قبلی است همان روستائی که تا دیروز رعیت نامیده میشد حالا آزاد شده و از برکت قوانین دقیق و اجرای قوانین دقیق امروز بيك قطب تولیدی مدرن کشاورزی رسیده باشیم بنام شرکت سهامی زراعی بنا بر این اگر ما این امکانات وسیع را از آنها بگیریم این سیستم را دچار شکست خواهیم کرد، امکانات خودمان را از آنها دریغ خواهیم کرد علاوه بر اینکه دچار شکستشان میکنیم دچار رقیبشان هم میکنیم کشورهای دنیا در مورد قبول سرمایه‌گذاری خارجی در امر کشاورزی سوابق خوبی ندارند در همین جا باید این مسئله را مورد توجه و دقت قرار بدهیم ما سرمایه‌گذاری خارجی را بطور کلی نفی نمیکنیم ولی باید در آن شرایط خاصی باشد و در امور خاصی باشد اولاً باید از نسبت خاص باشد بجای خودش دلش هم روشن است برای اینکه سرمایه‌گذار خارجی باید همیشه بصورت يك عنصر اقتصادی باقی بماند و هرگز امکان این را پیدا نکند که بسبب قدرت اقتصادی تبدیل به يك عنصر سیاسی بشود این دلیل اولی، بعد باید در اموری سرمایه‌گذاری خارجی را تجویز بکنیم که با اصطلاح سرمایه‌پذیر باشد نه کارپذیر، احتیاج به سرمایه زیاد و کار کم داشته باشد، در امور کشاورزی برعکس سرمایه‌گزاری در امور دیگر احتیاج به کار زیاد و سرمایه کم دارد و بهمین دلیل یعنی به نسبت کم بگیریم در امر کشاورزی، کشاورزی از فنون کارپذیر است نه از فنون سرمایه‌پذیر، پس ما باید سرمایه‌گذارهای خارجی را در جائی رشد بدهیم که سرمایه‌پذیر باشد و احتیاج به تخصص‌های خاصی داشته باشد و احتیاج به بازارهای جهانی داشته باشد این خصوصیتی است که ما قبول داریم برای استفاده از سرمایه‌گذاری خارجی آنها هم بطور محدود نه نامحدود ولی در این مورد کشاورزی این زمین‌های ما تا وقتی که از برکت سدها قابل کشت و زرع نشده بود زمین‌هایی نبود که مورد نظر سرمایه‌گزاران خارجی باشد آنها در آن ایام بیشتر منابع نفت ما را میپسندیدند تا

زمینهای بی‌آب و حاصل مارا ولی امروز که پس از گذشت مناجاز از نیم قرن و صدمات بسیاری که ملت ما در اثر تاراج‌های بیگانه از منابع نفت کشیده است این توانائی را پیدا کردیم که يك قسمت از حق خودمان را با تقسیم بگیریم آنها را در زمین بکار انداختیم و به سدها تبدیل کردیم زمین‌های بی‌آب ما امروز شده زمین‌های پر آب و حالا این زمین‌ها را بدهیم به بیگانگان بدهیم بشرکت‌های خارجی که آنها بهره‌برداری کنند که خدای نکرده مسائلی نظیر امریکای جنوبی و مسائلی نظیر کوبا برای ما تجدید شود یا لاقبل مطرح شود (آفرین) قطب جدیدی بوجود بیاید در برابر آن کسی که ما میخواهیم حمایتش کنیم در برابر ۶۵٪ جمعیت که احتیاج بکمک و هدایت ما دارند، احتیاج بحمايت ما دارند یعنی احتیاج به حمایت قانون دارند، این لایحه باشکلی که امروز عنوان شده است هیچ معنی و مفهومی جز این ندارد که میخواهیم کشاورزی را در قطب‌های جدید سرمایه‌داری تمرکز بدهیم، سرمایه‌ای که از حاصل پس انداز دهقانان دیروز نیست بلکه از منابع جدیدی حاصل میشود و حکایت از این دارد که ما میخواهیم امر سرمایه‌گذاری خارجی را میپذیریم در موردی که موردش نیست در مورد کشاورزی که سروکار با عده زیادی کشاورز دارد و نتیجه کارش سبب میشود که محصولات کشاورزی در معرض شدیدترین رقابت‌ها قرار بگیرد، میخواهند بوسیله سرمایه‌داران خارجی بیابند کانونهای تولیدیسته با ذرت یا چیزهای دیگر ایجاد کنند آنها که دسترسی ببازارهای جهانی دارند آنهائی که امکانات دنیائی را دارند در کنارش هم چند نفر مفلوک را متشکل کنیم در قالب شرکت‌های تعاونی و شرکت‌های سهامی زراعی، کجا؟ آنجائی که آب و برق ندارد، آنجائی که امکان سرمایه‌گذاری جدید ندارد و بعد میوه آنها را با میوه اینها در بازار یکسان ب معرض فروش بگذاریم کالای آنها را با کالای اینها در یکجا در معرض فروش قرار بدهیم آیا این صحیح است این امکانات را بنیایم پیوند بدهیم بهمان برنامه‌های عظیمی که داشتیم این زمین‌های زیرسرد را بگذارند در اختیار شرکت‌های

سهامی زراعی که در همین اراضی زیرسرد تشکیل بشود در همین جا که دیگر بیم بی‌آبی نیست یا لاقلاً از هر جای دیگری کمتر است قطب‌های عظیم تولید کشاورزی که با سرمایه‌گزاران ایجاد شده در همان قشالی که انقلاب ایران تجویز کرده در این منابع رشد بکند بعداً از نمره مالیات‌ها بکشد بدهند ما بتوانیم قطب‌های دیگر را هم تقویت بکنیم انشاء الله تا آن زمان جناب آقای مهندس روحانی آب را میبرند ب قسمت‌های بالای ارتفاعات آنجا هم امکان این پیدا میشود که مثل اراضی زیرسرد امکان کشاورزی و کار و فعالیت و بهره‌برداری داشته باشند.

نایب رئیس - آقای دکتر عاملی وقت جنابعالی

تمام شد.

دکتر عاملی - عرض دیگری ندارم توجه همکاران

را به این نکات جلب میکنم.

نایب رئیس - آقای دکتر بگانی بفرمائید.

دکتر اسفندیاری بگانی - بنده عرض مر بوط

بموافقت با این لایحه است من تصور میکنم جناب آقای دکتر عاملی فرمایشاتی که فرمودند روح فرمایشات ایشان مخالف این لایحه نیست منتها نحوه عملکردش يك قدری بزعم ایشان يك نوع دیگر مستحکم تره و بهتر است بنده تصور میکنم که این لایحه یکی از لوايح بسیار خوب است و علش این است که در بعضی مناطق یعنی مناطق بائر که هیچ کشت و زرع نشده و بکر است حتماً باشتی با سرمایه‌های بزرگ عمل بشود و با همکاری صنعت دلیل اول اینکار اینست که این اراضی بائر فور مرحله آزمایشی است اگر بنا باشد این اراضی را ما تقسیم بکنیم به واحدهای کوچک کشاورزی تمام کشاورزانی که وارد این مرحله میشوند محو میشوند برای اینکه آزمایشی نشده است خاک آزمایش نشده است آب هم آزمایش نشده است امروز برای این نوع مناطق بطور کلی در کشور هائیکه امر توسعه کشاورزی در مدنظر است بوسیله صنایع مشتوک یعنی صنایعی که بشکل نیم‌کار میکنند در مناطق دنیا يك برنامه کشاورزی و صنعتی توأمأ بنام اگر واکر نومی پیاده میکنند که بفارسی اینجا نوشته کشت و صنعت و این عمل در کشور دومینیک که کشور امریکای جنوبی است روی

۳۰ هزار هکتار عمل شده يك سري از سرمایه گزارها كه عبارت از شركتهای صنعتی هستند در آنجا به این نحو عمل کرده اند كه يك سري شركتهای صنایع مختلف بشکل تیم كه از سه شركت امریکائی تشكيل شده و سرمایه این شركتها بطور كلی هزار میلیون دلار است اینها در روی سی هزار هکتار عمل کرده اند و صنایع و کشاورزی بوجود آورده اند كه خیلی قابل تحسین است همانطور كه عرض كردم یکی از مسائل این است كه زمین آنجا آزمایش میشود و محصول آنجا آزمایش میشود آنچه كه بهتر و مناسبتر است برای این منطقه همان را كشت و زرع میکنند و بعد میآیند صنایعی كه برای این محصولات مناسبتر است آن صنایع را بوجود میآورند يك دینار از دولت یا مالكین آن اراضی پول نمیخواهند مضافاً اینکه مالكیت هم نخواهند داشت در این اراضی، پس از این این برنامه را در اینجا پیاده كردند در مدت دهسال سرمایه خودشان را مستهلك میکنند بشکل درآمد یعنی نصف لی نصف لك آن نصفي كه مربوط به آنهاست این را خودشان مستهلك میکنند و آن ۵۰ درصد دیگر را اضافه میکنند به سرمایه گذاری و مزیت اینكار اینست كه تمام تیره بار، میوهجات محصولاتی كه تولید میشود اینها را در سردخانههای بسیار عظیم حفظ میکنند گوشت را یخزده آماده میکنند و صادر میکنند و عمل کشاورزی و صنعت و تجارت را انجام میدهند و مدرنترین تاسیسات کشاورزی و صنعتی را بوجود میآورند و لازم نیست كه مرحله به مرحله جلو بروند بنظر بنده این لایحه بسیار بسیار مفیدی است بخصوص كه در خوزستان مشكلاتی هست از نظر خاك كه هنوز آزمایش نشده (سعید وزیر) - مسئله رقابت سرمایه گذاری با اصول كپور اتیو را توضیح و جواب بفرمائید (دولت در خوزستان يك اراضی دارد بائر و موات و متعلق بدولت، آب هم دارد برق هم دارد این منابع اولیه بسیار عالی را دارد با خودش باید عمل بکنند یا بدست کشاورزان باید عمل بکنند و باشكل شركت سهامی اداره كند بنظر بنده اگر مؤسسات داخلی شركتهای صنعتی داخلی بیایند بشكل همكاری همانطور كه در آن ممالك همكاری شده با دولت شركت كنند و دولت آن نصف دیگر را كه مالك است چون نصف و نصف است نصف دیگر را

كه دولت مالك است آنرا بدهد به خرده مالكین بسیار عمل بجائی است و سهام را بصورت سهام صدتومانى دوست تومانی در بیاورد یعنی مالكین كوچكى بوجود میآیند كه در این مناطق كار میکنند اینها فقط سهامدار هستند ممكن است من ده هزار تومان یا ۵۰ هزار تومان سهام داشته باشم در آن شركت فقط سهم دارم نه اینکه بروم آنجا بیل بزنم و این رژیم شركتهای سهامی در این نوع كارها بنظر بنده بایستی يك نمونه باشد برای بقیه شركتهای سهامی بنده خیلی با صنعت موافقم ولی متأسفانه باطرز شركتهای صنعتی ایران موافقتی ندارم برای اینکه صنعت در ایران مربوط يك نفر دو نفر چهار نفر است صنایع ایران برای اینکه تبدیل بشود يك عدالتی در امر سرمایه گذاری بوجود بیاید در بعضی صنایع بایستی حتماً يك سرمایه های كوچك بكار بیفتد نه اینکه چهار نفر با هم يك صنعتی را بوجود بیاورند یا همكاری داشته باشند اگر كارخانجات و صنایع داخلی و خارجی و سرمایه های خارج آنقدر درآمد داشته باشند كه صنایع را در انحصار و مونوپل داشته باشند و وزارت اقتصاد هم حامی آنها باشد به هزار نهور دیگر هم اجازه صنایع جدیدی به احدی ندهد این امر بسیار خوبست مشروط بر اینکه سهامداران كوچكى داشته باشند بنده عقیده دارم اگر دولت بیاید این برنامه را طوری پیاده بکند كه آن صنایع خارجی و داخلی و صنایعی كه بشکل تیم كار میکنند به همان ترتیبی كه در كشور دومینكن احرا شده عمل بکنند نصف اخروش سهامدار باشد و نصف دیگر راده هزار نفر و پنجاه هزار نفر سهامدار باشند مثل اینست كه ما پنجاه هزار كشاورز داریم این عمل کشاورزی در دنیاى امروز بشکل سهام میچرخد و بشكلی كه همه خرده مالك باشند بشكلی نیست كه ممكن باشد جنابعالی سهام دارید و بهره برداری بکنید و خودتان هم كار بکنید نوع دیگرش این است كه كارگرانیكه آنجا كار میکنند آنها سهامدار باشند و چون دولت مالك است همان كارگران اشخاصيكه فعالیت بدی دارند در آنجا و عمل کشاورزی انجام میدهند این سهام را بشکل طولی المده پنجساله یا دهساله به آنها واگذار میکنند بنظر بنده این لایحه بسیار بسیار لایحه خوبی است بخصوص در منطقه خوزستان كه

هنوز خاكش آزمایش نشده و بشکل كوچك آزمایش كردن نتیجه خوبی بدست نخواهد آمد.

نایب رئیس - آقای مهندس روحانی بفرمائید.

مهندس روحانی (وزیر آب و برق) - بنده مقدمتاً باید به استحضار نمایم آن محترم برسانم كه هر قانونی كه به مجلس تقدیم میشود هر اجازه ای كه از نمایندگان محترم برای انجام كاری خواسته میشود بدلیل تجربیاتی است كه در گذشته بدست آورده ایم و نباید از آن غافل باشیم برای اداره مملكت و برای اعتلای سطح زندگی مردم و اقتصاد مملكت ما به چوچه بهیچكدام از این ايسم هائیکه در دنیا وجود دارد و در كتابها نوشته شده و بعضیها در سنن جوانی میخوانند و عاشقش میشوند عاشق هیچكدام از این ايسم ها نیستیم و در مملكت خودمان يك عقیده و يك فلسفه ای را انتخاب کرده ایم كه بنده ممكن است بگویم ایرانيسم و معتقدیم به آن فلسفه ای كه در این مملكت قابل پیاده كردن است و به آن چیزی كه مردم مملكت میپذیرند و به آن چیزی كه سطح زندگی مردم مملكت ما را بالا ببرد و استقلال اقتصادی ما را كه پایه و اساس استقلال سیاسی ما است تضمین میکند شركتهای تعاونی و سیستم تعاونیكه به ابتكار رهبر عزیز ما در مملكت ما آغاز شده یکی از اقداماتی است كه برای رسیدن به این هدف بكار میبریم ولی این يك امر از كافی نیست یکی از آنها شركت سهامی زراعی است كه قانونش را آقایان تصویب فرمودند شركتهای سهامی زراعی به منظور بوجود آوردن واحد بزرگتر و بمنظور امکان بكار بردن روش های نوین و مدیریت عالی بوجود خواهد آمد ولی معذك این شركتهای سهامی زراعی سطحش را من تصور نمیكنم از چهارصد و پانصد یا حداكثر هزار هكتار در يك واحد زراعی بیشتر باشد اینكه آقای دكتر عاملی فرمودند كه ما آب و زمین را فقط در اختیار قطب های بزرگ میگذاریم و در اختیار شركتهای سهامی زراعی نمیگذاریم بنده باید به استحضارشان برسانم اینطور نیست در دشت قزوین تمام امكانات مملكت تمام مناسب طبیعی مملكت كه مهار میشود بصورت آب و برق و خاك در درجه اول در اختیار يك نوع شركتهای سهامی زراعی گذاشته

میشود شركتهای سهامی زراعی فرم حقوقی این واحدها هستند بنده ادلیلی نمیبینم كه بشركتهای سهامی زراعی آب ندهیم و جهت شركتهای كشت و صنعت آب نماند بكنیم همان مثالیكه خودتان زدید بنده همان مثال را تکرار میکنم گیلان، در گیلان بهیچ وجه من الوجوه ما قضمان این نیست كه زمین هائیکه مالك هست خرده مالك هست و زراعت میکند از این بریم و يك قطعه بزرگ كشاورزی بوجود بیاوریم برعكس در اینجا ما می میکنیم با بكار بردن روش شركت سهامی زراعی و جمع آوری آنها در يك قالب بزرگتر شكل صحیح با آنها بدهیم و از حد اعلاى كار آئی زمین، آب، برق و آنچه امكانات وجود دارد استفاده بیشتر بکنیم و تدریجاً البته سطح زندگی مردم كه بالا رفت و درآمدشان بیشتر شده به فرمایش شاهنشاه عزیز ما بایستی نسبت ۳۵ و ۶۵ درصد عوض بشود باید ۳۵ درصد در بكار كشاورزی باشد و شاید كمتر و ۶۵ درصد در خدمات و كار هائیکه تولید كشاورزی تبدیل میشوند بمصرف برسد و بكار اشتغال داشته باشند خود بخود تبدیل ۳۵ درصد به ۶۵ درصد و ۶۵ درصد به ۳۵ درصد از كار كشاورزی به صنعتی و خدمات موجب خواهد شد كه واحدهای كشاورزی و بالعكس فرم حقوقی تغییر بکنند بهیچ وجه بنده معایرتی نمیبینم بین شركتهای سهامی زراعی و رقابتی نمیبینم بین شركتهای زراعی و كشت و صنعت كه بوجود بیاید اینها همه شان چرخهای يك دستگاه اقتصادی هستند كه با هم باید كار بكنند نامجموعاً اقتصاد سالم و بارور مؤثر مستفاده مملكت قرار بگیرد شركتهای سهامی زراعی تا آنجائیکه قدرت تهیه و مدیریت در داخله مملكت وجود دارد تشكيل خواهد شد چه زیر سدها و چه خارج از زیر سدها بنده این را نا كیداً عرض میکنم حتی در سازمان آب و برق خوزستان كه آقای دكتر بكانگی توضیح فرمودند آن جمعیت كافی وجود ندارد در اینجا هم اگر بشود تشكيل داد، تشكيل خواهیم داد، حرفی نداریم بهیچ وجه تعارضی و اختلافی در بین شركتهای سهامی زراعی و شركتهای كشت و صنعت وجود ندارد يك نكته را باید نا كید بكنم فرمودند كه كشاورزی امری است كه احتیاج به سرمایه ندارد احتیاج

به کار گر بیشتر دارد (دکتر عاملی - سرمایه کمتر) حالا بنده عرض میکنم از فرمایشات اینطور استنتاج کردیم که کشاورزی امری است که احتیاج به سرمایه زیاد ندارد ولی کمتر میخواهد برعکس مردم زیاد میخواهد نوبتاً چنین فرمودند که کشاورزی تخصص زیاد نمیخواهد ما فقط سرمایه گذاری را درجائی تشویق باید بکنیم مخصوص سرمایه های خارجی که تخصص فوق العاده زیاد لازم داشته باشد یعنی کشاورزی تخصص فوق العاده نخواهد اینطور میشود استنتاج کرد یعنی باید در کاری سرمایه گذاری خارجی را تشویق کنیم که بازار جهانی لازم داشته باشد و اینطور تلقی فرمودید که بازار جهانی نمیخواهم بنده تصور میکنم کشاورزی یکی از کارهایی است که خیلی سرمایه میخواهد یعنی اصطلاح اقتصاد امروز کشاورزی یک فعالیت سرمایه خوار است کشاورزی باروشهای نوین و بان صورت که ما میخواهیم ۲۵ درصد تا ۳۵ درصد حداکثر جمعیت ما اشتغال به کشاورزی داشته باشند تا یک زندگی بهتر و درآمد آبرومندی داشته باشند یک کاری است که کارگر خوار نیست این صحیح نیست که ما روی یک هکتار زمین بانییم هکتار زمین یک عائله و فامیل را متمركز کنیم و توقع داشته باشیم که اینها یک زندگی آبرومندی داشته باشند مسلماً یک هکتار بانییم هکتار یاد و هکتار یا هکتار زمین بهیچ وجه قادر نخواهد بود که سالیانه مثلاً ۱۲۰۰۰ تومان درآمد خالص بدهد چون ۱۰۰۰ تومان یک مبلغ حداقل است برای یک خانواده و این مبلغ را بتواند فراهم کند باید با تولید دیگری اشخاص ارتزاق بکنند و کارگر اضافه ای که روی زمین کشاورزی هست منتقل بشود بکار صنعتی و کارهای صنعتی و آسته بهر کت تا بتوان درآمد کافی فراهم کنیم بنظر بنده آینده ما کشاورزی است که روی ۱۸ میلیون هکتار پیاده خواهیم کرد نه کشاورزی که روی ۴ میلیون هکتار امروز پیاده شده در آن کشاورزی نایبستی اجازه بدهیم ۶۵٪ قسمت متمركز بشود که بهر کس یک رقم خیلی کوچکی برسد با این مقدار زمین و خوردن زمین قادر نیستند که زندگی خود را تأمین کنند بطوری که آقای دکتر عاملی آرزو دارند که درآمدزایی برای آنها فراهم شود اگر بخواهیم درآمدزایی برای مردم ایران اتم

از آنها که در کشاورزی در صنعت کار میکنند تأمین شود بایستی متوجه این نکات باشیم که ده نشینی تبدیل شود بشهر نشینی بنده نمیدانم چطور کشاورزی تخصص نمیخواهد البته کشاورزی تراپیستی که امروز وجود دارد در قسمت اعظم ایران حاصلش بطور متوسط ۸۰۰ کیلو گرم گندم برای هر هکتار، تن برنج برای هر هکتار، یک تن و نیم جو در هر هکتار است البته این شاید خیلی تخصص نمیخواهد ولی اگر بخواهیم از هر هکتار زمین ۸، ۹ - ۱۰ هزار تومان درآمد داشته باشیم خیلی تخصص میخواهد تخصص از تخصص هائی که ما امروز خیال میکنیم در کارهای الکترونیک و اتمی لازم است کمتر نیست حتی یک مقدار از کارهای اپیکاسیونهای اتمی و الکترونیک در کارهای کشاورزی است که خیلی تخصص میخواهد امروز در جاهای دیگر دنیا میبینید برتقال تهیه میکنند که تمام برتقالها یک نوع شیرینی دارد و یک اندازه معینی است ما دیدیم که در مزارع انگور من خودم دیدم که تعداد دانه های انگور که بخوشه ها هست تقریباً در تمام زردها مساوی است و این مربوط به یک تکنیک بسیار عالی است و ما باید این فن را به ایران بیاوریم و زارع و کشاورز ما باید اینطور زندگی کنند تا زندگی آبرومند داشته باشند سرمایه ای که ما داریم در یک کاری که آرزوی شاهنشاه ما است برای اعتلاء و آبادی ایران کافی نیست ما در طول ۳۰ سال ۲۵ سال فرصت داریم که از یک کشور عقب افتاده تبدیل بشویم بیک مملکت دارای کشاورزی کاملاً پیشرفته باید خانواده دهقانان ما حداقل در جمعیت ۵۰ میلیون آینده یعنی ۲۵ سال تا ۳۰ سال آینده در ایران حداکثر ۱۳ میلیون یعنی ۳ میلیون خانوار کشاورز فعلی بصورت کشت و صنعت عمل کنند تا آرزو داشته باشیم که اینجا درآمدی حداقل ۱۵ تا ۲۰ هزار تومان برای یک خانواده داشته باشند به این ترتیب باید سعی کنیم آنچه از داخل قابل توجه است اعم از اینکه سرمایه های کوچک کشاورزی است اعم از اینکه سرمایه های کوچک شهر نشین است یا سرمایه های سرمایه داران ماست بکار نینفند ما بهیچ وجه من الوجوه عناوین را بجا نذاریم ما سعی میکنیم سرمایه داران خود را تا آنجا که مقدور است تقویت کنیم تا در کار تولیدی

و کار مؤثر در اقتصاد مملکت شرکت کنند بجای اینکه پناه ببرند به زمین خواری و زمین فروشی و زمین خری پناه ببرند بکار صنعتی و زراعی صنعتی که بتوانیم این سرمایه موجود در داخل مملکت را تله بگذاریم که بیایند در داخل کشت و صنعت چه بهتر چه اشکال دارد که ما شرکت های کشت و صنعت داشته باشیم که ۵۰ درصد سهامش متعلق بکارکنان این شرکت های سهامی زراعی یعنی همان کشاورزان و کارگرانی باشد که کار در آنجا میکنند که مثلاً شرکت نیشکر ۷ تپه که امروز یک نمونه زنده همین شرکت های کشت و صنعت است و ۲۵۰ خانوار کارگر و کشاورز و مهندس و تکنیسین ایرانی در آنجا ارتزاق میکنند و کار میکنند چه اشکالی دارد که این یک شرکت واحد بزرگی است و تکنیک بسیار عالی در آنجا اجرا میشود و سرمایه بسیار زیادی آنجا خرج شده در یک مساحت ۲۲۰۰ هکتار تقریباً ۴۵ هزار تن نیشکر تولید کرده که قیمت کیلوثی ۱۵ ریال میشود ۶۷۵ میلیون ریال یعنی هر هکتار زمین تقریباً ۱۷-۱۸ هزار تومان تولید کرده چه اشکال دارد که کارمندان و کارگران و تکنیسین های شرکت در داخل این شرکت سهام داشته باشند بنده متوجه نشدم به این صورت که ما میخواهیم چه اشکالی دارد که ما فقط یک کوچک زمین بکشاورز بدهیم و بجای آن سهام آن شرکتها را بدهیم که در آنجا مشغول هستند که از تولید ربا در اثر بکار بردن ماشینهای زیاد موجبات زیاد تکنولوژی عالی استفاده بکنند (پزشک پور - جناب آقای مهندس روحانی سرمایه گذاری خارجی جایش در شرکت هفت تپه نیست) اشکالی ندارد سرمایه گذار خارجی بکنار هفت تپه بیاید و مثلاً همانطور که آقای دکتر بگائگی فرمودند پنجاه درصد سرمایه را سرمایه گذار خارجی تأمین کند و ۵۰ درصد را دولت با سرمایه گذاری خصوصی تأمین کند و مدلهائی از نوع کارخانجات نیشکر هفت تپه بوجود بیاید من اشکالی نمی بینم بجای اینکه ما شکر از خارج وارد کنیم چه اشکال دارد سرمایه گذاری خارجی بیاید اینجا و نیشکر تولید کنند و کارگر ایرانی و کشاورز ایرانی استفاده کنند و حقوق خوب بگیرند و زندگی خوب داشته باشند و از درآمدش هم

استفاده کنند و احتیاج بوارد کردن شکر نداشته باشیم بلکه از پولیکه برای وارد کردن شکر از خارج مصرف میکنیم برای تولید در داخل استفاده کنیم فرمودند که ما اگر بازارهای حسابی در کار تجارت خارجی نداشته باشیم چه بکنیم ما مملکتی هستیم که باید حتماً تجارت خارجی ما تقویت بشود ما نمیتوانیم غیر از در آمد نفت که ۲۰۰۰ میلیون دلار در سال است نمیتوانیم یک ملت زنده و مرفه باشیم حتماً باید در کار کشاورزی انواع متنوع بمناسبت آب و هوای متنوع استعدادهای فوق العاده ای که در امر کشاورزی در مملکت ما هست بوجود آید و ما میتوانیم از کشورهای صادر کننده بوده باشیم (صحیح است) همانطور که برای بدست آوردن بازار خارجی همانطور که در پیرو شیمی عمل کردیم ناچار هستیم که سرمایه خارجی را بیاوریم در بازارهاییکه استفاده بشود بنده عرض میکنم غیر از سرمایه های خارجی ما سرمایه های داخلی را در کار کشت و صنعت باید استفاده کنیم در اراضی سد شاپور اول یا کورش کبیر که اشاره فرمودید یک مقدار زراعت بنده بطور دقیق عرض میکنم که زیر سد مهاباد مجموعاً امروز ۶ تا ۷ هزار هکتار زراعت بسیار عقب مانده وجود دارد بعد از دایر شدن این آب و ایجاد شبکه آبیاری جمعاً ۲۰ هزار هکتار زیر کشت خواهد رفت بنده هیچ اشکال نمی بینم که این ۶ هزار ۷ هزار هکتار تبدیل بشود بشرکت های سهامی زراعی و ۱۰۰۰۰ هکتار بشرکت های کشت و صنعت وابسته بکنار هم کار بکنند یکی از دوستان راجع به رقابت شرکت های کشت و صنعت و شرکت های سهامی زراعی بحث کردند (دکتر فریور - تمام آن منطقه مربوط به سد که قابل استفاده شود به ۳۰۰۰ هکتار نمیرسد) اگر سد کورش کبیر را هم فراهم کنیم مجموع آبی که مهار میکنیم سالیانه ۲۳۰ میلیون متر مکعب است که کافی است برای زراعت تقریباً ۲۳ هزار هکتار اگر فرض کنید ۳۰ میلیون متر مکعب از آب تلف بشود و تبخیر بشود ۲۰۰ میلیون متر مکعب بزمزارع میرسد با این مقدار آب میشود ۷۰ هزار هکتار زیر کشت گذاشت امروز ۶-۷ هزار هکتار عرض کردم که نمیشود اسمش را کشاورزی مدزن گذاشت کشاورزی عقب مانده دارد

بنده اشکالی نمی بینم که ۱۰۰۰۰ هکتار کشاورزی کاملاً مدرن با استفاده از شرکت های کشاورزی زراعی شود و اجتماع این واحدهای کوچک تبدیلش به واحد بزرگ شرکت سهامی زراعی بوجود بیاید و اگر سرمایه داخلی وجود نداشت اگر سایر کشاورزان نتوانستند زمین را دایر بکنند ما این آب اضافی را معطل نگذاریم برای قرنهای دهه ها سال از آنها استفاده نکنیم یک شرکت خارجی با مشارکت داخلی با سرمایه گذاری داخلی این زمین را آباد میکند مطلب رقابت این شرکت ها نیست بنده لازم است اینجا عرض کنم که با ادغام کردن واحدهای کوچک زراعت و ایجاد شرکت های سهامی زراعی و آوردن صنعت وابسته کشاورزی صنایع و مواد کشاورزی در سطح روستاها دیگر آن واحد کوچک واحد کوچک نیست بلکه کالاهای خودش را در واحدهای بزرگتری توزیع میکند در یک کارخانه جانی بسته بندی میکند و قادر بر رقابت با شرکت های کشت و صنعت است بعلاوه دولت بشر کتهای خارجی که به ایران خواهد آمد اجازه نخواهد داد که بازارهای داخلی ایران را تسخیر کنند آن مقدار بازار داخلی در اختیار آنها خواهد گذاشت که ایجاد خطری برای واحدهای سهامی زراعی با شرکت های سهامی زراعی با تولید کشاورزی ما بوجود نیاید اینکار بسیار آسان است از طریق وزارت تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی عمل میشود وزارت تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی است که کالاهای این شرکت های بزرگ را بمقدار زیاد و عمده خریداری میکند و قیمتی که احتمالاً ایجاد ورشکستگی برای شرکت های داخلی ایجاد نکند برای قیمت هایی که صلاح است و به بازارهای داخلی عرضه خواهد کرد این توضیحاتی بود که راجع به این لایحه عرض کردم در آینده فکر میکنم که ما بتوانیم با قالب های مختلف با روش های مختلف این امکاناتی که در اختیار ملت ایران است در کوتاهترین مدت بهره برداری برسانیم و مقایرتی هم بین شرکت های سهامی زراعی با شرکت های تعاونی با واحدهای بزرگ کشت و صنعت بنده نمی بینم (احسن)

نایب رئیس - آقای دکتر صدر بفرمائید.

دکتر صدر - همان گرامی من قصد صحبت نداشتم ولی بیانات دوست از جناب آقای مهندس روحانی مرا بر آن داشت که لحظه ای چند وقت دوستان و سروران ارجمند را بگیرم اولین نکته ای که آقای مهندس روحانی بآن اشاره کردند کما می بینم بود که ما هیچ نوع ابعادی اعتقاد نداریم مگر ایرانیسم البته همه دوستان بخاطر دارند آن موقع بیشتر کسانی که امروز مصادره می را در این مملکت اشغال کرده اند به ابعادهای غیر از ایرانیسم معتقد بودند و ما در آن شرایط با همه ابعادهای غیر ایرانیسم مبارزه میکردیم (صحیح است) و باز همگان میدانند که شاهنشاه ایران زمین معتقد به ابعاد هستند و آن ابعاد هم چیزی جز ناسیونالیسم ایران نیست که مقبول و منجسم شد در اصطلاحی بنام ناسیونالیسم مثبت و همه بخاطر دارند که در مباحثه های مطبوعاتی بسیار و سخنان شاهنشاه ناسیونالیسم مثبت بارها بکار رفته و در واقع سمت و جهت طرف فکر فلسفی و سیاسی ملت ایران را روشن و معین کرده است پس ما با اعتقاد کامل به ناسیونالیسم معتقد هستیم و این ایرانیسم هم در واقع آرمان سیاسی ملت ایران است آنچه که در بطن و متن بان ایرانیسم نهفته است ناسیونالیسم اجتماعی است یعنی همان ناسیونالیسم اجتماعی که شاهنشاه آریامهر بارها آنرا بیان فرموده اند پس ما با اعتقاد و افتخار کامل میگوئیم که معتقد به ناسیونالیسم هستیم و اما جناب مهندس روحانی اینجا بیاناتی فرمودند و در واقع آنچه که خودشان خواستند فرمودند نه آنچه که پاسخ سرور دکتر عاملی باشد ایشان فرمودند که باید نسبت کشاورزان بتدریج کم شود و به نسبت اشخاصی که در واحدهای صنعتی جذب میشوند اضافه کرد در این یکی از معتقدات بسیار اصیل و قدیمی ما است که ما اعتقاد کامل داریم که باید نسبت کشاورزی و نسبت کشاورزان در ایران تا ۱۰ درصد تقلیل پیدا نکند و ۹۰ درصد جذب سایر خدمات و منجمله خدمات صنعتی بشوند پس در این باره هیچ وجه من الوجوه ما با یکدیگر اختلافی نداریم بلکه معتقدیم که باید این نسبت هر چه زودتر به ۱۰ درصد تقلیل پیدا نکند و اها فرمودید که کشاورزی تخصص بسیار لازم دارد من معتقدم

که هیچیک از ما چنین اعتقادی نداشتیم که کشاورزی تخصص بسیار لازم ندارد ولی یک مسئله هست که ما میگوئیم این تخصص لازم را بخزید افراد متخصص را حقوق بدهید و در این مملکت بکار بگذارید (دکتر عدل - بسیار عالی است) کما اینکه در سایر قسمت ها در بخش های صنعتی هم همین کار را میکنید در بسیاری از وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی از وجود مشاورین خارجی استفاده میشود ولی ما تخصص اینها را نمیخریم نه اینکه آنها را در امر سرمایه گذاری دخالت بدهیم ما یعنی ملت ایران از امر سرمایه گذاری خارجی خطرات خوشی ندارد که یکی از آنها خطرات امتیاز داری است و سرمایه گذاری در مسائل نفت که ملت ایران را افلا مدت ۶۰ سال در مسیر ناراختیها و بحرانیهای بسیار بین المللی قرار داد (مهندس روحانی - آقای دکتر یکی امتیاز نمیدهیم) این مسئله باید حل شود ما هم همین را میخواهیم ما میگوئیم که جنابعالی سوء نیت دارید ما میخواهیم در پشت این تریبون جنابعالی بفرمائید که چنین نیست حداقل این یک قرارداد است قرارداد باید به مجلس شورای ملی بیاید حق قوه مقننه است هیچ وجهی من الوجوه دولت حق ندارد... (بکنفر از نمایندگان - امتیاز است) بله این یک امتیاز است دولت حق ندارد که یک خارجی امتیاز بدهد یا قرارداد ببندد بدون اینکه قوه مقننه در آن دخالت داشته باشد ما میگوئیم قرارداد است و باید بمجلس شورای ملی و قوه مقننه در موقع خودش در این باره بحث و شور بکند (دکتر الموتی - از مهندسين مشاور خارجی هم خطرات خوبی نداریم) بله کاملاً درست است از آنهم خطرات خوبی نداریم.

دکتر عدل - چرا از جان موام داریم!

دکتر صدر - آنرا هم از آقای ابتهاج باید پرسید این که فرمودید با سرمایه گذاری در امر کشاورزی نیاز به رقمهای بالا هست البته ما هم آنرا قبول داریم ولی این دلیل نمیشود که ما بیاییم بهتر بن زمینهای زیر دست را بهترین امکاناتی که امروز از نظر وضع کشاورزی داریم در اختیار عدهای خارجی بگذاریم بخاطر اینکه سرمایه های آنها را جلب بکنیم وقتی دولتی اینجا میاید پشت تریبون و افتخار میکند که ۴۸۰ میلیارد در سال در برنامه عمرانی چهارم خودش خرج میکند مسلماً بدانید که این استطاعت را دارد

که خود سرمایه گذاری کند وقتی دولتی میاید اظهار میکند که بفلان کشور خارجی وام میدهد و در فلان کشور خارجی سرمایه گذاری میکند این قدرت را خواهد داشت که زمینهای زیر دست خودش را خودش آباد بکند (صحیح است) بخصوص آنکه واقفاً اگر اعتباری لازم است میتوانند وام بگیرند کما اینکه در قطبهای صنعتی برای کارهای صنعتی دولت این کار را میکند در باره بخش کشاورزی هم بخصوص زمینهایی که زیر دست است و مورد بهره برداری قرار خواهد گرفت دولت اعتبار کافی از بانکهای خارجی با هر بانک دیگری میگیرد (پزشکپور - دوست میلیون دلار اینجا برای صندوق توسعه کشاورزی اعتبار گرفتند) بله دوست میلیون دلار برای صندوق توسعه کشاورزی چندی پیش آقای دکتر زاهدی آمد پشت تریبون دفاع کرد و گفت ۲۰۰ میلیون اعتبار میخواهیم برای توسعه کشاورزی و اینها جمع میشود در صندوق کشاورزی این کار را وزارت آب و برق هم میتواند بکند مسئله مهم این بود که همینطور که دوست عزیز ما اینجا عنوان کرد که اگر واقعا معتقدیم که شرکت های سهامی کشاورزی در این مملکت میبایست کشاورزی ایران را ذکر گوییم بکنند و تعلیمات ویژه روستائی را در سطوح روستائی بنویسند و جوانان روستائی ما بیاموزند و در کنار این شرکت های سهامی زراعی واحدهای صنعتی ایجاد بشود و نیروهای آزاد شده کشاورزی جذب خدمات صنعتی و خدمات دیگر دولتی بشوند و باز وقتی شاهنشاه آریامهر در تایلند مسئله شرکت های سهامی زراعی را افتخار آمیز عنوان میکنند و قرار میشود از ایران متخصص شرکت های سهامی زراعی به تایلند برود پس معلوم میشود که واقعا جهت توسعه کشاورزی مادر قطبهای کشاورزی معین شده معلوم شده و چیزی جز واحد سهامی زراعی نخواهد بود باین کاری که جنابعالی میخواهید بکنید یعنی در واقع یک نوع رقابتی بین زمینهای زیر دست و شرکت های سهامی زراعی ایجاد نکنید مسلم بدانید در آینده شرکت های سهامی زراعی از پا خواهند افتاد چون همه امکانات در اختیار این شرکت های است که تمام کشت و صنعت است فراژ دارند بهترین سرمایه گذارها را میکنند از بهترین منابع آبی و زمینی مملکت

استفاده میکنند و دست باری به از راهای جهانی دارند و با این رقابت مسلم بدانید که کمر شرکتهای سهامی زراعی شکسته خواهد شد و امدادوست عزیز جناب آقای دکتر یگانگی راجع بدومینیکن مطالبی فرمودند که مامعتقد هستیم اصولاً یکی از انگیزه‌هایی که داریم وصحت کردیم خاطرات ناخوشایندی است که همه مردم جهان از وضع کشورهای امریکای لاتین دارند چه کوبا چه دومینیکن چه سایر کشورهای امریکای لاتین که در جنگ سرمایه‌گذارهای خارجی و در جنگ سرمایه‌های خارجی و انحصار طلبان خارجی گرفتارند ما هیچ‌وجه نمی‌خواهیم کشور ایران بیک دومینیکن دیگرتری بشود بخصوص خوزستان که در واقع جایی است که ملت ایران خاطرات ۶۰-۷۰ سال مبارزه با استعمار دارد در اینجا امروز بیشتر عواید نفتی و گاز ما از خوزستان بدست می‌آید در چنین منطقه‌ای سرمایه‌گذاری خارجی و کسانی که امتیاز می‌گیرند هیچ‌وجه صلاح نیست اینجا نمی‌خواهیم کابون نوطه علیه منافع ومصالح ملت ایران باشد اکثر یگانگی - آنها صرفاً مالکیت ندارند) ما این مسائل را چنین استنباط کردیم امیدواریم جناب مهندس روحانی توضیحات کافی را در پشت تریبون بفرمایند و اما ماده ۳ این لایحه که حتماً در استان عزیز خوانده‌اند این مربوط بیک مسائل حقوقی است و حقیق این بود که پیش از اینکه این لایحه بمجلس شورای ملی تقدیم بشود بکمسیون دادگستری نیز فرستاده میشد (صحیح است) چون مسلماً این ماده ۳ اگر از مواد دیگر صرف نظر کنیم حتی تبصره منضم به این ماده این لایحه در چنین وضعی قرار میدهد که این لایحه حتماً باید قبلاً بکمسیون دادگستری فرستاده میشد و در کمسیون دادگستری تصویب میشد و بعد بمجلس شورای ملی تقدیم میگشت ولی متأسفانه چنین کاری انجام نگرفته و بنظر من باید دو باره این لایحه برگردد بکمسیون دادگستری در این مواد بخصوص که بکمسیون دادگستری مربوط است مورد بحث و فحص و غور قرار بگیرد (صحیح است) دیگر وقت دوستان را نمی‌گیرم فقط

از آقای مهندس روحانی من واقعا صمیمانه تقاضا دارم که ما را در این باره از این نگرانی نجات بدهند متشکرم یا بنده ایران

نایب رئیس - آقای خواجه نوری بفرمائید.
خواجه نوری - با اجازه مقام ریاست علت اینکه بنده اجازه صحبت خواستم برای این بود که مطالبی گفته شد که خدای نخواسته ممکن است یک ناراحتی‌هایی در افکار شما و حتی در افکار عمومی فراهم بسازد زیرا اینکه خارجیهامآمدند در ایران و بصورت بازرگان باهم صورت دیگری وارد خاک ما میشوند و از غفلتهای مردمان سوز زمین و یا نقص تشکیلات سیاسی ما سوء استفاده میکنند آن زمانها گذشته است (صحیح است) و همین قیامی که ملت ایران برای ملی کردن نفت خودش انجام داد و نتایجی که از آن حاصل شده تنها برای ایران بلکه برای تمام کشورهای نفت خیز نشان داد که ملت ایران امروز در یک شرایط تعلیم و تربیتی قرار گرفته و دارای روحیه‌ای است که هیچ‌وجه نمیتواند اجازه بدهد بیک خارجی که از حسن نظر با از مرادات و بتولات تجارتهای با از معاملات با ملت ایران سوء استفاده سیاسی بکنند این یک اصل مسلم و مرتضی است همین روزها که مذاکراتی مجدداً بین مقامات دولتی ایران و نمایندگان کنسرسیوم در تهران در جریان است کاملاً نشان داده است که نمایندگان ایران با چه بی‌خستگی با چه ورزیدگی و با چه تبحر به امور وارد در مذاکره میشوند و چگونه از منافع مملکت خودشان دفاع میکنند.

دکتر صدر - مامی‌خواهیم بعد این بحث پیش نیاید که بعد از حق خودمان دفاع کنیم.

خواجه نوری - ولیکن در این مورد بخصوص اگر صحبت از این است که ما با خارجیها همکاری نکنیم اولاً نه صحبت از امتیاز است و نه صحبت از فروش زمین است بلکه گفته شده است اجازه و صحبت از این هم نیست که ما بخارجیها ...

یزشکیور - اجازه هم یک نوع امتیاز است اجازه و امتیاز بخارجی چند سال ۵۰ سال ۶۰ سال ؟

خواجه نوری - اگر شما اجازه را با امتیاز یکی

میدانید مثل اینکه یک بحث حقوقی بسیار مفصلی است که فرصتش در اینجا نیست (دکتر صدر - چرا همینجا است) ولیکن در حقوق مدنی تعریف شده است و امتیاز هم در مقررات بین‌المللی در عرف تجارت بین‌المللی تعریفی دارد و بنده اگر بخوام راجع به تعریف این دو مطلب بحث وصحت بکنم مثل این است که وقت مجلس را تلف کرده باشم و بنده در اختیاران هستم و کتابهای حقوقی را در اختیاران می‌گیرم و با هم مطالعه میکنیم تا بشما ثابت شود که صحبت از دادن امتیاز نیست صحبت از صرف نظر کردن از حق حاکمیت ملت ایران نیست صحبت از این است که در یک شرایط منصفانه در یک شرایطی که صدر در نفع ایران باشد قراردادهای مشارکت اجازه‌ای منعقد میکنیم همانطور که آقای وزیر آب و برق هم توضیح دادند و مسلماً هم بساز برای اطمینان خاطر شما حاضر هستند که پشت این تریبون بیایند و ثابت کنند که نظریات ایران هیچ‌وجه این نیست که امتیازی به خارجی با بداخلی داده بشود و صحبت از اجازه است اجازه زمین مزروعی معلوم است که به چه ترتیب است شرایطش معین است حتی ممکن است نرمش راهم معین کنند و تقریباً فوایدش را بر مرض مجلس شورای ملی برسانند که این زمینان خاطر برای همه حاصل بشود راجع بشرکتهای تعاونی که آقای مهندس روحانی مفصل صحبت کردند و توضیح دادند که شرکتهای تعاونی در دهات موجود در اراضی دائر موجود کاملاً بخصوبی میتوانند عمل کنند شرکتهای سهامی زراعی هم برای ایجاد قطب‌ها در اینگونه مناطق کاملاً قابل اجراء و عملی است و اینطور که ایشان شما قول دادند در جایی که اینگونه شرکتهای میتوانند عمل بکنند هیچ‌وجه بفکر این نخواهند بود که بچنین اراضی را در اختیار شرکتهای جدیدالتاسیس ایرانی و با مختلط قرار بدهند ولی باید توجه داشت که همین سد دز که ساخته شده و چند سال از افتتاح آن میگذرد این سد توانائی آن را دارد که ۱۲۵ هزار هکتار زمین را مشروب میکند ولیکن متأسفانه تا بحال بیش از بیست و پنج هزار هکتار از این اراضی مورد استفاده قرار نگرفته همان بیست و پنج هزار

هکتاری است که متعلق به اشخاص بوده و زمین هائسی بوده است که قبلاً هم کشت میشده است منتهی حالا با انهار و سیستم‌های بهتر باراهای بهتر و با وسایل بهتری از مالکین سابق عمل میکنند ، صد هزار هکتار زمین بوده است زیر سد دز که سکنه‌ای ندارد مالکی ندارد و امکان استفاده از اینگونه اراضی یک سرمایه‌گذاری بزرگ و وسیع را مستلزم است باید نهر کشی بشود شبکه آبیاری ایجاد بشود راه‌آب‌سازی بشود سیمکشی بشود شبکه برق احداث بشود زمین‌ها خشکی و تسطیح بشود شوری زمین گرفته بشود (دکتر عاملی - ما می‌گوییم این کارها را شرکت‌های سهامی زراعی بکنند) امکان ندارد قربان همیشه باید واقع بین بود همیشه باید امکانات را در نظر بگیریم بد همینطور که خودتان فرمودید یک کارهای بزرگی را با یک وسایل کوچک نمیتواند انجام داد این زمین‌ها را بنده عرض کردم این صد هزار هکتار زمین که زیر سد دز واقع است نه مالک دارد نه سکنه دارد و نه زارع دارد بهمین دلیل عرض کردم یک شرکت‌هایی باشد که توانائی داشته باشند که محل سکونت برای زارع بسازند راه بسازند نهر کشی و زهکشی بکنند زمین را آماده و تسطیح بکنند زارعین را هم از بزد و کرم‌ان و از جاهای دیگر که الآن موجبات زراعت فراهم نیست از آنجاها انتقال بدهند بیاورند انتقال دادن یک سکنه از یک نقطه‌ای به نقطه دیگر مستلزم سرمایه‌گذاری بزرگ است شما یک وقت هست که یک سدی میسازید که زمینی موجود مزروع دایر هست و مردم ساکن هستند اگر خانه‌شان ناراحت است ولیکن یک خانه‌ای دارند در آن سکونت دارند فوراً نباید سرمایه‌گذاری برای چنین محل سکونت آنها کرد ولی در جاهای نو بنیاد شما حتی باید نمان روزانه آنها را برتری می‌فراهم کنید که درست بشود گوشت آنها را باید بگیرید باید محل سکونتشان را فراهم کنید باید راه برایشان بسازید تمام اینها جز از طریق سرمایه‌گذاری یک چنین شرکتهای بزرگی مقبول نیست در مجامع خوزستان یک میلیون هکتار زمین است که با برنامه‌های آبیاری قابل کشت است تصور فضائیش را بکنید که یک میلیون هکتار زمین را

چگونه میتوانیم با سیستم شرکت های تعاونی قابل کسب کنید این از لحاظ فنی از لحاظ طرز اجراء تصور شر را بفرمائید ما البته يك آرمانهایی داریم شما هم دارید ما هم داریم میگوئیم همه چیز بدست ایرانی با پول ایرانی برای ایرانی برای آباد کردن ایران این قدم اولیه ما است اما در جائیکه احتیاج داریم وام بگیریم باید وام بگیریم در جائیکه باید دعوت کنیم که يك شر کتهایی بیایند سهم بشوند ، سهم بشوند و گرنه ما خودمان راعقب میاندازیم و نباید سدی را بسازیم که بواسطه نداشتن سرمایه از آن سد استفاده نکنیم تا عرض کنم که فرسایش خاک و آبهای گل آلود نباید سدا پر کند و این فرصتی را که ما داشتیم که از این آب استفاده کنیم از دست برود تمام این مطالبی را که فرمودند مسائلی است که در پیش پای ما هست و مثال سال باید این مسائل را با آن مواجه بشویم و در فکر حل این مسائل باشیم ایجاد همین قطبهای صنعتی کشاورزی که آقای دکتر یگانگی تشریح فرمودند ایجاد این قطب ها سرمایه مضاعف میخوانند کار مضاعف لازم دارد و بازار خارجی مضاعف لازم دارد اگر بیائیم يك کارهایی بکنیم و يك محصولاتی بوجود بیاوریم در خوزستان که این محصولات منحصر آ برای مصرف داخلی خودمان نباشد و برای صادرات باشد و در پهلوهای همایان محصول کشاورزی کارخانههای ایجاد کنیم که محصول را بجنس قابل صدور تبدیل بکند چه عیبی دارد آ یا چنین کاری گو اینکه سی درصد یا چهل درصد يك سرمایه گذاری خارجی هم با ما سهم باشد یا اینکه ما برای ایجاد چنین شر کتهایی يك مقداری از سرمایه های متفرق ایرانی را که بصورت سرمایه بندوق های پس انداز را کد مانده است و واقعاً استفاده اقتصادی از این راه نمیشود از راه ایجاد اینگونه پس اندازهای ایرانی باید استفاده کنیم باید از تمام امکانات برای جهش اقتصادی که ما صحبتش را میکنیم استفاده کنیم و گرنه با وسایل نقلیه قدیمی قرن هیجدهم ما نمیتوانیم برسیم به ترقیات قرن بیستم قرن ام از این وسایل میخواهیم استفاده کنیم تا بهدلهای عالی برسیم يك مقداری از این وسایل را ما داریم يك مقدارش را دیگران دارند باید بهتر تریبی

هست این وسایل را بسوی مملکتمان جلب بکنیم نده بیشتر آدم پشت تریبون برای اینکه جنبه سیاسی موضوع را توضیح بدهم که مشارکت ما با خارجی مستلزم این نیست که ما از استقلال خودمان صرف نظر کنیم و این وام گرفتن از بیگانه برای ما امروزه بصورت وام گرفتن های سابق نیست و امی میگیریم باریع معین شرایط معین از آن سرمایه استفاده میکنیم بموقع اصل وام و بهره ریس میدهیم ما هیچوقت مملکتمان را فرونگذاشته ایم نزد خارجی در این معاملاتی که کردیم ما هیچوقت این مملکت را هیچکدام از مناطق مملکت را به هیچکس واگذار نکردیم و نمیکنیم يك کاری بوده است که در قرن های گذشته شده است راجع به نفت آنهم ملت ایران ترمیم کرده است و امروزه هم دیدید رئیس دولت گفت که برنامه دولت است اراده شاهنشاه است که شرکت ملی نفت ایران روزی یکی از بزرگترین شر کتهای بزرگ نفت دنیا بشود در این راه هم هستیم بنابراین ما دارای آرزو و آرمانهایی هستیم همه مشترک و سهم همه میخواهیم ایران را آباد کنیم میخواهیم مردم را دارای يك زندگی مرفهی بکنیم همه میخواهیم مملکت را بسوی ترقی و تعالی سوق بدهیم ولیکن باید همه هم بخوایم که از حد اکثر امکانات استفاده کنیم و بهره مند شویم (احتسنت) و در ضمن يك مطلب دیگر هست این لایحه دوشوری هست اگر یارهای از مطالب به نظر ثان ثقیل باید مشکل نیاید پیشنهاد مرحمت بفرمائید در کمیسیونها تشریف بیاورید اگر شما مارا قانع کردید ممنون میشویم لایحه را در جهت نظر صحیح و منطقی اصلاح میکنیم هیچ نوع تعصب خاصی هم در این خصوص نداریم

نایب رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) بورد در شور مواد رأی میگیریم خاتمه و آقا باینکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده اول قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۶ - بوزارت آب و برق اجازه داده میشود بمنظور جدا کردن بهره برداری از منابع آب و زمین مشرب از سدها و تاسیسات آبیاری با رعایت برنامه توسعه کشاورزی

دامپروری و عمران کشور تشکیل شر کتهای کشت و صنعت با سرمایه دولت با مختلط اقدام نماید

تبصره - وسعت اراضی زیر هر سد که مورد بهره برداری موضوع این قانون قرار میگردد نباید کمتر از پنجاه هکتار باشد

نایب رئیس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادت رسیده قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید در سطر دوم ماده ۱۶ لایحه تاسیس شر کتهای بهره برداری از اراضی زیر سدها بعد از تاسیسات آبیاری عبارت زیر مربوط به اراضی زیر سدها اضافه شود

مهندس زر آور

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود در ماده اول دولت حق ندارد حق اولویت را برای خودش در امور تجارت قرارداد پیشنهاد میشود اولویت به مختلط با اشخاص حقیقی و حقوقی داده شود

دکتر بهبهانی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود در اسانامه شر کتهای مذکور و همچنین هر گونه تغییر در اسانامه سازمانها و شر کتهای تابعه وزارت آب و برق و تبدیل سازمانها بشر کتهای دولتی یا مختلط بنا به پیشنهاد وزارت آب و برق و تصویب کمیسیونهای مشترک آب و برق و دارائی و استخدام هر يك از مجلسین قابل اجرا خواهد بود

نایب رئیس - در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد میکنم ماده ۲ بشرح زیر اصلاح شود:

« بنا به پیشنهاد وزارت آب و برق و تصویب کمیسیونهای آب و برق و دارائی و استخدام مجلسین قابل اجرا خواهد بود »

در تبصره ماده اول لایحه تاسیس شر کتهای بهره برداری پیشنهاد مینماید اراضی زیر سد

وسعت اراضی از پنجاه هکتار به هکتار تصحیح شود

دکتر نقائی بزردی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در لایحه تاسیس شر کتهای زیر سد پیشنهاد مینماید این تبصره بعنوان تبصره ۱ به ماده يك اضافه شود

تبصره - اراضی زیر سد عبارتست از اراضی که در تصرف دولت بوده و عملیات زهر کشی و تسطیح و آماذگی زراعی در آن انجام گرفته و از آب سد برای شرب استفاده نموده و از دیواره سد تا شعاع ۵۰ کیلومتر جزء محدوده مزبور محسوب است

دکتر نقائی بزردی

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود تبصره ذببق ماده اول الحاق شود:

وزارت آب و برق موظف است حداقل تا سه ماه آئین نامه مربوط به بهای برق را تنظیم و پس از تصویب کمیسیون آب و برق مجلسین اجراء گردد

با تقدیم احترامات دارم مؤید امینی

نایب رئیس - ماده دوم قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - اسانامه شر کتهای مذکور و همچنین هر گونه تغییر در اسانامه سازمانها و شر کتهای تابعه وزارت آب و برق و تبدیل سازمانها بشر کتهای دولتی یا مختلط بنا به پیشنهاد وزارت آب و برق و تصویب کمیسیونهای مشترک آب و برق و دارائی و استخدام هر يك از مجلسین قابل اجرا خواهد بود

نایب رئیس - در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد میکنم ماده ۲ بشرح زیر اصلاح شود:

« بنا به پیشنهاد وزارت آب و برق و تصویب کمیسیونهای آب و برق و دارائی و استخدام مجلسین قابل اجرا خواهد بود »

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید: ماده ۲ لایحه تأسیس شرکتهای زیرسد بشرح زیر تغییر یابد:

ماده ۳- اساسنامه شرکتها مذکور و همچنین هر گونه تغییر در اساسنامه سازمانها شرکت های تابعه یا تبدیل سازمانها بشرکت های دولتی یا مختلط در صورتیکه ایرانی باشند پیشنهاده وزارت آب و برق و تصویب دولت و در صورتیکه شرکت خارجی یا خارجی و ایرانی باشد پیشنهاده وزارت آب و برق و تصویب کمیسیون مشترک آب و برق مجلسین قابل اجراء خواهد بود.

دکتر بقائی یزدی

نایب رئیس - ماده سوم قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳- وزارت آب و برق مجاز است طبق شرایطی که بتصویب هیأت دولت خواهد رسید بهره برداری از اراضی زیرسدها با حق استفاده از آب مورد نیاز راه اشخاص حقیقی یا حقوقی داخلی یا خارجی بجا اجاره و اگذار و قرار دادهای لازم را با آن منعقد نماید.

تبصره - اشخاص حقیقی یا حقوقی ایرانی در صورت تساوی شرایط حق تقدم دارند.

نایب رئیس - آقای یزشکیور در ماده سوم نظری دارید بفرمائید.

یزشکیور - در مورد ماده ۳ این قرارداد و بهر حال این لایحه که در واقع مهمترین ماده این لایحه است من نمیخواستم عرایضی عرض کنم توضیحاتی که جناب آقای خواجه نوری بیان فرمودند ایجاب کرد که بطور قطع اشکال کار را خدمتشان عرض کنم و من فکر می کنم درست مجلس شورای ملی همان جایی است که باید نظریات را که حتی نسبت به اصول و نظریات حقوقی که مربوط بایک لایحه و بایکی از مواد لایحه میشود مطرح کرد و مورد بررسی قرار داد (صحیح است) زیرا اگر جناب آقای خواجه نوری نظریات خودشان را نسبت بانتهای قائل به تفکیک میان قرارداد و امتیاز و اجاره هستند بیان میفرمودند

اگر هست انتظار داریم جناب آقای خواجه نوری و با هر يك از نمایندگان محترم اكثر من من مسأله را اینجا در پیشگاه مجلس شورای ملی بیان فرمائید (دکتر الموتی - اقلیت هم بگوید بفرمائید) آنچه مسلم است گروه پارلمانی ایران است چنانچه نظر دارد و گروه پارلمانی حزب مردم هم قرار میکنند همین کیفیت و نظر رسیده باشد اگر خلاف این باشد آقایان بیان بفرمائید ما استفاده میکنیم من سخنگوی این پنج تن هستم که اینجا حضورتان هستیم (خنده نمایندگان) - بنابراین حقیقت این است که يك جلوه است از نوعی امتیاز و همانطور که توضیح فرمودند دوست عزیز سرور دکتر صدر و همه آقایان و خانها به این امر عنایت دارند که بهیچوجه ما امتیازهایی که سرمایه گذارهای خارجی داده شده است خطاطرات خوبی نداریم جناب مهندس روحانی بمانو بدادند که چرا مانده نباشیم که سرمایه های خارجی را در تله بیندازیم و لسی عرض من این است که بدالات تجاری که در گذشته داشتیم حالا سرمایه گذارهای خارجی برای ما تله شده اند چه در موارد وسیع تر و چه در موارد کوچکتر و در موارد کوچکتر هم در تساوی مساوی که امروز در سرمایه گذارهای کشورهای خارجی و سرمایه گذارهای خارجی وجود دارد که عقیده ما و نظر ما این است که متأسفانه این سرمایه گذارهای خارجی تله ای شده اند و بجای اینکه آن منافعی را که ملت ایران با سرمایه گذارهای ایرانی باید از آن مناطق ببرد آنها این استفاده را میبرند (سعیدوزیری - جناب آقای یزشکیور آنها میخواهند برای ما تله بگذارند و نه ما تله برای آنها میگذاریم) من نکته ای را توضیح دادم در مورد اصطلاحی که جناب مهندس روحانی در اینجا بیان فرمودند که در این خصوص علی بحال آنچه مسلم است با آن بحثی که خدمتتان عرض کردم که این امتیاز است و چون دادن امتیاز و دادن هر نوع اختیار بفر مملکت خارجی و در هر زمینه متضمن يك مسائل بسیار اساسی برای مملکت است که ممکن است بسیاری از این مسائل را امروز نه من پیش بینی بکنم نه جناب مهندس روحانی یعنی با يك حسن نیتی امروز

این لایحه را بیاورند و بایک حسن نیت و تحرك خاصی که دارند و معتقد هستند که باید واقعاً يك تحرك فوری و اساسی در اراضی زیرسدها و دشت های وسیع بوجود بیاوریم اما ممکن است آن عوامل و شرایط لازم را امروز با این حسن نیتی که دارند پیش بینی نکنند که فردا با چه شرایطی باشد و فردا چه پیش آید انعقاد نوع قرارداد با هر نوع امتیاز با بقول آقای خواجه نوری انعقاد اجاره در هر سطح و هر میزان بایک سرمایه گذار خارجی آیا درست است یا درست نیست ؟

نایب رئیس - آقای یزشکیور پیشنهادتان را مرحمت بفرمائید که در کمیسیونها رسیدگی بشود.

یزشکیور - مثل اینکه در اینجا میشود در مورد پیشنهاد بحث کرد.

نایب رئیس - در کمیسیون مربوط شرکت بفرمائید و درباره پیشنهاد خود توضیح بدهید.

یزشکیور - پیشنهاد تقدیم حضورتان کردم و توضیح در مورد این مسائل است چون بهر حال امتیاز است و چنین دلایلی موجود است که قانون اساسی پیش بینی کرده و در واقع موارد مربوط به امتیاز و قراردادهای خارجی که باید طبق قوانین و مقررات خاصی و انعقاد قراردادهای خارجی در موارد خاصی است و باید قوه مقننه و مجلس شورای ملی نسبت به این موضوع رسیدگی بکنند آنها با وقت نامحدود حتی بعقیده من جناب آقای رئیس این لایحه ایجاب میکند چون متضمن يك موادی است راجع بقراردادهای خارجی و در باره هر يك از مواد این لایحه میشود بطور نامحدود صحبت کرد بخصوص این ماده ۳ چون چنین مسئله ای را در بر دارد و سخن گفتن نمایندگان مجلس در باره قراردادها مقید بوقت نیست و مدت نامحدود دارد بنابراین قوه مقننه يك ضابطه ای برای يك نظارت عالی برای قراردادها نیست که با ممالک خارجی تنظیم میشود داراست که يك چنین ماده ای را تصویب بکنند که يك چنین سلب حقی شده باشد و بطور کلی آنرا در اختیار سازمانهای اجرائی قراردادها باشند درست است که شما سازمانهای اجرائی کمال اعتماد را دارید و اگر

شاید این نظریات میتوانست ارشاد کننده باشد برای من که خلاف این عقیده بودم در این مورد بحث بخصوص متأسفانه نظریات را توضیح فرمودند این عنوان که اینجا فعلاً فرصتش نیست و موردش نیست و در خارج بحث می کنیم در حالیکه جای این بحث درست جایی است که باید این مسأله مورد بحث و بررسی قرار گیرد جای این بحث مجلس شورای ملی است (دکتر اسفندیاری - کاملاً صحیح است) که فعلاً این لایحه مطرح است (صحیح است) این ماده ۳ یکی از مهمترین و اساسی ترین مسائل در قرارداد اولاند کوری را که دوست عزیز سرور دکتر صدر دادند بعنوان استفاده از آن مقرران بعنوان اخطار عرض میکنم که ماده ۳ و این تبصره و ماده ۴ از مواردی است که در کمیسیون داد گسترتری باید مورد طرح قرار گیرد استدعا میکنم مقام ریاست محترم برای شور دوم این مواد را بگمسیون داد گسترتری بفرستند و امسا اگر از نظر جایگاه و شکل و فرم قانونی و حقوقی باشد قادر مقررات قانون مدنی چیزی بعنوان امتیاز نداریم آنچه که هست یا عبارتست از عقد اجاره یا عبارتست از مزارعه یا موارد دیگری که در قانون مدنی منعکس است امتیاز عبارتست از يك نوع قراردادی که با يك شخصیت طبیعی یا حقوقی داخلی و یا کشور خارجی و یا شرکت خارجی از طرف دولت منعقد بشود که یکی از این موارد مذکور در قانون مدنی ایران را حق استفاده اش را به او بدهند امتیاز بطور کلی عبارتست از يك چنین رابطه حقوقی که میان دولت و يك شخصیت حقوقی داخلی یا خارجی بایک دولت خارجی یا يك شرکت خارجی منعقد میشود که آنوقت این امتیاز ممکن است در قالبهای مختلف روابط حقوقی که در قانون مدنی پیش بینی شده است قرار گیرد این امتیاز ممکن است بصورت اجاره باشد یا بصورت مشارکت باشد یا ممکن است بصورت پهن باشد یا یکی دیگر از عناوینی که در قانون مدنی هست پس امتیاز اعم است از این موارد و امتیاز يك نوع اخص از رابطه حقوقی نیست امتیاز يك لباسی است که تمامی این روابط حقوقی را در بر میگیرد و تمامی این روابط حقوقی پوشانده میشود پس این اولاً آن مسأله و نیز حقوقی و اساسی است که ما باید بدانیم و هیچ نظریه و تز حقوقی دیگری سواي این نیست

کمیسیونها رسیدگی بشود. مثل اینکه در اینجا میشود در مورد پیشنهاد بحث کرد. در کمیسیون مربوط شرکت بفرمائید و درباره پیشنهاد خود توضیح بدهید. پیشنهاد تقدیم حضورتان کردم و توضیح در مورد این مسائل است چون بهر حال امتیاز است و چنین دلایلی موجود است که قانون اساسی پیش بینی کرده و در واقع موارد مربوط به امتیاز و قراردادهای خارجی که باید طبق قوانین و مقررات خاصی و انعقاد قراردادهای خارجی در موارد خاصی است و باید قوه مقننه و مجلس شورای ملی نسبت به این موضوع رسیدگی بکنند آنها با وقت نامحدود حتی بعقیده من جناب آقای رئیس این لایحه ایجاب میکند چون متضمن يك موادی است راجع بقراردادهای خارجی و در باره هر يك از مواد این لایحه میشود بطور نامحدود صحبت کرد بخصوص این ماده ۳ چون چنین مسئله ای را در بر دارد و سخن گفتن نمایندگان مجلس در باره قراردادها مقید بوقت نیست و مدت نامحدود دارد بنابراین قوه مقننه يك ضابطه ای برای يك نظارت عالی برای قراردادها نیست که با ممالک خارجی تنظیم میشود داراست که يك چنین ماده ای را تصویب بکنند که يك چنین سلب حقی شده باشد و بطور کلی آنرا در اختیار سازمانهای اجرائی قراردادها باشند درست است که شما سازمانهای اجرائی کمال اعتماد را دارید و اگر

اعتماد نداشته باشید که رأی اعتماد نمیدهد ولی با این وجود بموجب اصول قوانین و مقررات برای هر يك از این مراجع به اقتضای موقعیت و مسئولیتی که در برابر ملت دارند يك نوع وظائف و اختیاراتی هم پیش بینی شده . رسیدگی درباره قراردادها و امتیازها از وظایف خاص مجلس شورای ملی است و اگر امروز يك قراردادى مطرح شده مجلس با شرایط کنونی میتواند نظر بدهد که آیا انعقاد این قرارداد با این کیفیات و خصوصیات درست است یا نیست ؟ ولی این صحیح نیست که ما بیائیم نسبت به اساس این مسئله يك چنین اختیاراتی بدهیم در خصوص سرمایه گذارها بسیار صحبت شد خوشبختانه خانهها و آقايان انقلاب اجتماعى ایران نشان داده است که در موارد متعددی ملت ایران توانسته است سرمایه گذار بهائى بکند و از تخصص هاى استفاده بکند بدون اینکه مشارکت خارجى در آن دخالت داشته باشد من نمیدانم این سدهاى عظیمی که با سرمایه هاى هنگفت بوجود آمده و ما امروز اراضى زیر این سدها را که آبادترین و آماده ترین و پربارترین مزارع است بعنوان اینکه سرمایه نداریم میخواهیم بشرکتهاى خارجى را مشارکت بدهیم آیا يك چنین تأسیسات و سدهاى عظیم با پول و سرمایه چدى کسى بوجود آمده من میخواهم ببینم کدام سرمایه خارجى در ایجاد این سدهاى عظیم به اندازه يك دینار دخالت داشته جز اینکه گاهی ما وام گرفته ایم پس ما وقتى این سرمایه هاى عظیم را با سرمایه خودمان و سرمایه هاى نهفته در اعماق این سرزمین و دسترنج این ملت ، با سرمایه این ملت و با سرمایه دولت ایران و نیروى کار ملت ایران مورد بهره بردارى قرارداده ایم مگر يك مورد سرمایه گذارى مهمتر از ذوب آهن هست مگر این صنایع عظیم همانا با سرمایه گذارى ملی برپا نمیشود مگر این از سرمایه مادى و معنوى ملت ایران بوجود نیامد الا اینکه ما از يك تخصص هاى استفاده میکنیم نسبت بر این در این مورد هم با این کیفیت و خاصه اینکه سهارها گفته شده است و با خود آقای مهندس بروحانی هم که در خارج صحبت و مذاکره میکردیم با این نکته واقعا نظر داشتند درست است که هیچ سرمایه گذارى

در این جهان واقعا منهای نیت سیاسى نمیتواند باشد چون اصولا خود حفظ آن سرمایه گذارى یعنی يك نوع نیت سیاسى ما نباید بیائیم این نیت سیاسى را بیونددیم با سرزمین وسیع خودمان و بیائیم این نیت سیاسى را که فردا نمیدانیم بچه صورتى در میان بگذرد بزیم بخاک مملکت ما این نیت سیاسى را میآوریم و در زیر سدهايمان سدهائى که مراکز مهم برق و آب مشروب و آشامیدنى این مردم خواهد بود گره بزیم چون نمیدانیم فردا با چه مشکلاتى روبرو خواهیم شد بنابراین بطور کلی ايجاب میکند که صرفاً ماده ۳ ناظر باشد به اینکه وزارت آب و برق مجاز باشد که بشخصیت هاى حقیقى یا حقوقى داخلی يك چنین امتیازاتى را بدهیم با چنین قراردادى را منعقد بکنند یا قبول مشارکت بکنند و هر گاه ايجاب کرد که با يك شرکت خارجى یا نیروى خارجى يك چنین قراردادى منعقد بشود با همان کیفیتى که تا کنون صورت گرفته بهتر این است که آنوقت آن قرارداد را بمجلس شورای ملی تقدیم کنند تا در این مجلس بررسی بشود و مجلس بحکم وظیفه اى که در پیشگاه شاهنشاه ایران دارد وظیفه خود را انجام بدهد و به این کیفیت سلب وظیفه از مجلس شورای ملی نشود .

نایب رئیس - آقای دکتر دادفر بنفرمائید .
دکتر دادفر - فرمایشانى که همکار محترم جناب آقای بزشنگیور فرمودند و تکلیف فرمودند به اینکه فرق بین امتیاز و اجاره چى است ننده برای استحضارشان نظر شخصی خودم را تا حدى که اطلاعات بنده اجازه بدهد به استحضارشان میرسانم فرق بین امتیاز و اجاره این است که در امتیاز يك صورت انحصارى و يك مدت معین که طرفین حق هیچگونه تجدید نظر و اعمال قدرت در آن مدت ندارند مثلا اگر دارسى آمد در ایران يك امتیاز گرفت بمدت شصت سال دولت ایران که طرف آن امتیاز بود نمیتوانست آن قرارداد را بهم بزند جز به اصل ملی شدن که يك مطلب حقوقى مفصلی است که جنابعالى مستحضر هستید اما اگر امروز دولت یا هر شخص حقیقى با شخص حقیقى دیگری یا هر شخص حقوقى دیگری قرارداد اجاره منعقد بکند آن قرارداد

اجاره تابع شرایط عقد اجاره است در آنجا نمیتواند بگذرد ملك من را به این ترتیب بهره بردارى نکرديد مثلا اجاره مسخ است و ما در امتیاز وقتى که يك ملكى را به امتیاز واگذار میکنیم صرفاً بجز آن دارائى که در امتیاز نامه ذکر شده است که سالیانه یا ماهیانه بما میدهد بما داده بشود ما هیچگونه حق اعمال حاکمیت و تحمیل شرایط امتیاز نداریم و همین امر بود که موجب سوء استفاده از قرارداد داری شد که میلیاردها از نفت ما استفاده میکنند و آن عواید را بما نمیدادند و تا شصت سال تمامی نفت را ببرند که ملت ایران در آنوقت قیام کرد و بارهبرى شاهنشاه بزرگ منابع نفت خودمان را ملی کردیم یعنی با استفاده از اصل ملی شدن و ناسیونالیزاسیون که دردنیای امروز شناخته شده توانستیم این امتیاز را بهم بزیم پس وقتى که ما به این امتیاز توجه کردیم در این قرارداد ولایحداى که الآن مطرح است مسئله این است که دولت یا وزارت آب و برق قطعه زمینی را به اجاره واگذار میکند مستأجر ممکن است شخص طبیعى ایرانی یا حقوقى ایرانی باشد یا شخص طبیعى یا حقوقى خارجى باشد طرف يك مستأجر است برای مدت معین و برای اینکه در اینجا هم وزارت آب و برق نداند که احوال بر اثر سامحه یا غفلت شرایطى را در آنجا بگذارد که مطالعه شده نباشد در ابتدای ماده نوشته است طبق شرایطى که تصویب هیأت وزیران خواهد رسید (امینى - در کجای دنیا شما شنیده اید که اراضى زیر سدا بدهند به خارجى ها) ما این ترتیب وقتى هیأت وزیران شرایط عقد اجاره را معلوم میکند و مثلا میگوید پنجسال باشد ، ده سال باشد زمینی که میگیرد پنج هزار هکتار باشد ، ده هزار هکتار باشد شرطى که داوطلب بهره بردارى از زمین است شرایط عقد اجاره را هیأت وزیران برایش معین میکند و چه بسا يكى از این شرایط این باشد که موجز حق فسخ اجاره را دارد کجای این با حق حاکمیت ملی ما تباين دارد و تنازه دولت هم چنین شرطى را اگر نگذاریم مگر مجلس شورای ملی میتواند بگوید کلیه عقود اجاره اى که بین کلیه موجزین و مستأجرین این مملکت بسته شده باطل است کما اینکه میگوئیم تا امروز ده تومان مالیات میدادى حالا باید از

فردا صد تومان بدهى و قراردادى که بسته شده میتواند بهم بزیم و قرارداد اجاره اى که دولت تحت هر شرایطى با هر بیگانه خارجى بستد میتواند مافى بکند بدلیل اینکه ما آمده ایم گفته ایم اجاره هاى کنونى باطل و باید بزیر این اجاره داده بشود و اغلب اینهاى که دستشان سدا اجاره بود سندشان فسخ شد چون قرارداد اجاره تابع مقررات ایران است قرارداد اجاره اگر در شرایط دولت پیش بینی نشده بود لغو بود اما در مورد اصل مسئله که آیا این اصل صحیح است یا صحیح نیست که شرکت خارجى در ایران و از اراضى بهره بردارى و استفاده نکنند یا نکنند این ماهیت مطلب است محققاً اگر چنانچه امکان این بود که ما از تمام اراضى زیر سدهايمان و بیلیونها سرمایه اى که ما در این سدها بکار بردیم با توجه به سرمایه مان و با توجه به اعتباراتیکه در بر نامه چهارم برای مدت پنجسال پیش بینی کرده ایم از همه اینها بهره بردارى بکنیم قهرأ دولت با مردم و اهالى این مملکت احتیاج به سرمایه گذارى خارجى پیدا نخواهند کرد و در اینجا هم تکلیف برای دولت معین شده که در قرارداد در صورت شرایط مساوى ایرانی مقدم است یعنی اگر يك شرکت خارجى آید گفت من زیر سدا ۵ هزار هکتار زمین را میخواهم با این شرایط و سرمایه بهره بردارى بکنم و يك ایرانی هم آن پیشنهاد را کرد بموجب این قانون حق تقدم دارد و خود دولت همیشه در عملیات حق تقدم دارد اینکه در اینجا پیش بینی کرده است که ما از این اراضى در حداکثر سرعت و حداکثر امکانات باید بهره بردارى کنیم اما از نقطه نظر من آنچه بیشتر قابل توجه است این است که مسائل اراضى را نمیخواهیم همانطور بیکه آقای خواجهدورى فرمودند به سیستم خودمان بهره بردارى کنیم ما باید شرط کتهائى بوجود بیاوریم که معلوم کند چرا يك تخم بکنم مثلا در ایران ده تخم بکنم میدهد ولی در کانادا صد تخم میدهد کدام کود است باجه نحوى است که باید حداکثر استفاده را بکنیم این را جز اینکه ما باید حداکثر استفاده را بکنیم و جز اینکه باید از تکنیک دیگرى استفاده کنیم چاره اى دیگر نداریم میفرمائید از نقطه نظر خدمات استفاده کنیم شما و بنده مخالف این هستیم که دولت تمام

کارها را بصورت خدمات انجام بدهد یعنی نتیجه این فرمایش این میشود که دولت برود بشود کشاورزی، کمابین بخرد کارشناس بیابورد زارع بیابورد آن کاری که يك شرکت خصوصی میتواند انجام دهد دولت انجام بدهد اینكه درست نیست مسلماً کارشناس خارجی وقتی بصورت خدمات خدمتت را بما عرضه میکند ما از آن تجربه نلخی داریم علاوه بر اینکه چندین برابر استحقاق حقوق میگیرد آن دلسوزی لازم را هم ندارد و نظیر کار شناسانی خواهد بود که يك وقتی بصورت مشاور در برنامه های اول و دوم سازمان برنامه آورده بودند و ملاحظه فرمودید هیچکدام خدمتشان از نظر ملت ایران قابل ارزش نبود اگر امروز برنامه سوم و چهارم موفقیت پیدا کرده دلیل این است که بحمدالله کارشناس ایرانی و شرکت مشاور ایرانی انجام میدهد خدمات خارجی برای ما تجربه خوبی نداشته و ما برای اینکه از تجربه و سرمایه خارجی استفاده کنیم نفع و ضرر کار باید عاید خودش باشد نه اینکه باید در اینجا کاری را بگیرد بما مشاورتهائی هم بدهد بدون اینکه منطبق با اوضاع و احوال کشور ما باشد از این گذشته جناب آقای پزشکیور وقتی ما اینجا میروسیم که شرکت کتهای خارجی بموجب عقد اجاره مثل شرکت های داخلی بیایند در اراضی زیرسرها زمینها را بهره برداری میکنند غرض این است که بتوانیم با صنعتی که در جوار این کشاورزی ۵ هزار یا ده هزار هکتاری انجام میشود صنعت کشاورزی و تولید مواد غذایی را در يك سطح بالا ببریم اگر غیر از این باشد مسلماً قطب های کشاورزی بوجود نمیآید میفرمائید ما سرمایه خودمان بکنیم اما این سه رده در در کشور که در اعتبار برنامه چهارم محل مصرفش را پیش بینی کرده ایم برای اینکه هم باید يك سرمایه دیگری پیش بینی بکنید گذشته از آن ما قانون جلب سرمایه های خارجی را داریم که سه سال پیش تصویب کردیم ما اگر اینقدر از سرمایه خارجی میترسیم این قانون جلب و حمایت سرمایه خارجی را چرا تصویب کردیم؟ يك ملت در حال رشد و توسعه نمیتواند همیشه با امکانات و مقدرات خودش پیشرفت و جهش کند گماینکه در تمام صنایع وقتی بانکهای صنعتی ما از

سرمایه خارجی استفاده کردیم نهایتاً این فرمایش جناب عالی را صد درصد قبول داریم و دولت متوجه است که این سرمایه ها باید ضوابط و شرایطی معین در رشته های معین بهتر نبی بکار بیافتد که احیاناً عوارض و عواقبی را که سرمایه گذارهای عظیم در بعضی از کشور ها دارد پیدا نشود این همان چیزی است که دولت میخواهد و هیئت دولت باید تصویب کند میزان و کیفیت و مقدار را معین کند و الا با اصل سرمایه گذاری نمیشود مخالفت کرد اگر سرمایه های آمریکائی نبود امروز اروپا ویرانه بود اگر سرمایه های خارجی را چنه بصورت وام و یا بصورت های دیگر نتوانستیم امروز کارخانه های فعلی را نداشتیم بهر صورت ما الان سرمایه خارجی را بموجب قانون حمایت میکنیم تا جودی حمایت میکنیم که این قانون تجویز کرده و تا وقتی که لغو نشده که اینها میتوانند اصل و بهره سرمایه خودشان را طبق ضوابطی که بانک مرکزی برقرار کرده ببرند چه فرق میکند سرمایه گذار خارجی نباید در يك رشته صنعتی کار کند یا در يك رشته کشاورزی که صنعت است چون این اراضی و زراعت بصورت صنعت کشاورزی است و بغیر از صنعت موجود و معمولی امروز است که در کشور ماست بهر صورت نگرانی جناب عالی بنظر بنده با عقد اجاره و با توجه به اینکه این عقد اجاره را درست منعقد میکنند و عقد اجاره بین دو طرف شخص طبیعی و حقوقی را چه در ایران و چه در طرفین خارجی باشند چون در ایران این سند تنظیم میشود مجلس شورای ملی میتواند اگر شرایطی هم پیش بینی نشده باشد بهم برزند و با توجه به اینکه عقد اجاره علی الاصول تابع يك مدت معینی است که در قانون اجاره معین شده نمیتواند از ده یا نوزده سال متجاوز باشد و با توجه به اینکه هیئت وزیران مراقبت کافی در نحوه و شرایط آن خواهند کرد من تصور نمیکنم که از نظر فرم حقوقی نگرانی خاصی وجود داشته باشد معذک اگر تصور میفرمائید که برای استفاده از این سرمایه های خارجی بمنظور آبادی این اراضی که حقیقتاً ما احتیاج داریم فرم و مقررات و ضوابط دیگری ترا میشود در نظر گرفت اگر جناب عالی پیشنهاد فرمائید آنرا بررسی و بحث میکنیم و بنظر من فرم اجاره

مناسب ترین و بیخطرترین فرمی است که در این قراردادها ممکن است پیدا بشود اشتباه جناب عالی در این است که وقتی عنوان قرارداد نوشته شده تصور میفرمائید که يك قرارداد خاصی است عنوان را مطالعه بفرمائید نوشته است که وزارت آب و برق مجاز است طبق شرایطی که بتصویب هیئت دولت خواهد رسید به اشخاص طبیعی یا حقوقی داخلی یا خارجی به اجاره واگذار و قرارداد های لازم را منعقد نماید یعنی آن سند اجاره حاوی ده ها شرط باشد (دکتر صدر - این امتیازات...) آقای دکتر صدر شما وقتی صحبت میکردید ما حرف نمیزدیم تر بیون برای شما هم هست فایده نشدید بعداً بیایند هر چه میخواهید بگویند

نایب رئیس - از مذاکرات بین الانین که نتیجه ای گرفته نمیشود خودداری بفرمائید هر نظری دارید پیشنهاد بفرمائید نادر کمیسیونها بررسی شود آقای دکتر دادفر ادامه بدهید.

دکتر دادفر - این قرارداد که ذکر شده این دنبال لفظ اجاره است و منظور قرارداد اجاره است حالا اگر بنظر جناب عالی این ابهامی دارد تصریح بفرمائید قرارداد اجاره مباحث کند خلاصه خواستم توجه بدهم که قرارداد مذکور در اینجا غیر از قرارداد اجاره چیزی نیست حالا اگر بنظر آقایان اشکالی دارد اگر پیشنهادی در این باب داشته باشید قابل مطالعه است یا توضیحاتی که به استحضار رساندم و فرقی که بین امتیاز و اجاره بعرض رساندم عنوان این مطلب که يك امتیازی است که بخارجی داده میشود صحیح نیست قراردادی است که دولت میتواند با هر کس ببیند نظیر همان قراردادی که دولت میتواند برای اجاره خدمت يك کارشناس ببندد مگر وقتی ما يك کارشناس میآوریم چکار میکنیم؟ خدمت او را در اختیار میگیریم اینهم قرارداد اجاره خدمت يك شرکت است بیش از این من فکر نمیکنم که توضیحی لازم باشد و واقعاً از نظر حقوقی جای نگرانی نیست (احسن).

نایب رئیس - آقای سرتیپ پور جناب عالی موافقت با مخالف؟

سرتیپ پور - بنده توضیحی میخواهم عرض کنم.

نایب رئیس - بفرمائید.

سرتیپ پور - سه جزء است در ماده ۳ یکی مسئله مربوط است به اراضی زیرسرها یکی مربوط است بتصویب هیئت وزیران یکی مربوط است بشاوری اشخاص حقیقی و حقوقی (خواجه نوری - حق تقدم) در مورد اراضی طبق يك قانون جداگانه ای مسا کلیه اراضی قابل عمران بائر و غیره و غیره را در اختیار وزارتخانه دیگری گذاشتیم و در مقابل آن بر گزارى يك سلسله سولیتیهائی از آنها خواستیم الان میخواهیم همان اراضی را بيك وزارتخانه دیگر بدهیم درحالی که آن سولیت ها را وزارت قبلی با وزارتخانه موجود و فعلی قبل کرده است انجام بدهد در حال حاضر فی المثل بین صاحبان سرمایه های کوچک با دارندگان حق تقدم در اراضی بر گزار شده بوزارت کشاورزی و با اصلاحات ارضی ممکن است دو مطلبی پیدا شوند بگویند ما با اختیارات حاصله از فلان قانون میخواهیم فلان مقدار زمین را آباد کنیم وزارت کشاورزی الان نمیتواند بدهد چون ممکن است (خطاب به وزیر) مورد حمایت شما باشد شما هم ممکن است در حال حاضر همان منطقه ها را جزو قطب های کشاورزی قرار نداده باشید نتیجه این میشود که نظر شما چون متوجه يك قطب کشاورزی در يك استان دیگر است و سایر استانها هنوز در برنامه شما قرار نگرفته اند لاجرم قسمتهائی از اراضی که زیرسرها قرار گرفته است معطل بماند تکلیف اینکار چه خواهد شد آیا شما اراضی مورد نیاز خودتان را قبلاً مساحت میکنید تشخیص میدید و از وزارتخانه های مربوطه منتزع میکنید بر حسب وضع جغرافیائی سهم هر وزارتخانه معین میشود یا خیر بطور کلی کلیه اراضی زیرسرها در اختیار شماست آن قانون که حق تقدم به سکنه محلی میدهد تکلیفش چیست؟ آن قانون ملغی است یا نیست اگر ملغی است در اینجا يك ماده ای که ملغی بکنید آن قانون باشد گنجانده نشده و این صحیح نیست چون يك زمین را سه جا به سه دستگاه نمیتوانیم بدهیم و این صحیح نیست قسمت دوم مربوط است بر طبق شرایطی که میگویند بتصویب هیئت دولت خواهد رسید در اینجا بنده توجه معترضین را هم جلب میکنم هیچ تصویبنامه ای قابل اجرا و عمل نیست مگر اینکه در کادر قانون اساسی باشد (صحیح است) اگر در کادر قانون اساسی باشد در این صورت میتواند وزارت آب و برق

اجرا کند اگر در کادر قانون اساسی نباشد هر مسئولی آن را اجرا نکند مجرم است این را باید از حالا طی کنیم (صحیح است) بنابراین این نگرانی که ممکن است حاصل بشود در مسئله قرارداد هائی که بتصویب هیئت دولت میرسد محلی نخواهد داشت زیرا هیئت دولت هم نمیتواند خارج از کادر قانون اساسی تصویبنامه ای بوجود نیابد و رئیس آن نگرانی خیال میکنم که زیاد بجا نباشد اما در قسمت مربوط به حق تقدم اشخاص حقیقی با حقوقی این حق تقدمه موقعی میتواند مشخص بشود که در این باب ماده ای قید بشود که طرحهای عمرانی مثلاً هزار هکتار قبلاً آگهی بشود تا اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی بدانند شما چه میخواهید و فرصت مطالعه دو ماهه هم برای آنها قابل شوید که بتوانند مجالسایت خودشان را بکنند و آنوقت بیایند در مزایده یا مناقصه شرکت کنند و حق تقدم خودشان را در صورت تساوی این شرایط محفوظ بدارند و الا فی المثل یک طرحی آقایان حاضر کرده باشند یا طرحی مؤسسه ای حاضر کرده باشد که بر سرمایه داران ایرانی مواد آن طرح مجهول باشد نظر دولت هم مجهول باشد ابتدا بسا کن شما اعلام کنید که ما میخواهیم در فلان گوشه سد ۵ هزار هکتار زمین را بدهیم به داوطلبان. داوطلبان در در دسته قرار خواهند گرفت یک عده ای که قبلاً مطالعه کرده اند چون به نیت شما واقف بودند و یک عده ای که مطالعه نکرده اند چون به نیت شما واقف نبوده اند پس هر قدر هم از شرایط باخبر باشند آن یک تعارف خواهد بود (صحیح است) مگر اینکه طرحهای عمرانی مربوط به یک از قطبهای کشاورزی قبلاً بوسیله آقایان اعلام بشود تا صاحبان سرمایه رادعوت بشرکت بکنند و هر کس بر دمال خودش این دو سه قسمت قابل توضیح است بنده قبلاً نمیتوانم پیشنهادهای بدهم چون نمیتوانم نظر وزارتخانه یا دولت در این باب چه خواهد بود وقتی توضیح دادید اگر غرض حاصل شد پیشنهاد نمیدهم و گرنه پیشنهادی خواهم داد.

نایب رئیس - آقای فرهادپور بفرمائید.

فرهادپور - با اجازه خزانهها آقایان همکاران محترم باید عرض کنم بیانات بسیار جامع و لازم جناب آقای یزیشکپور و همچنین جناب آقای سرتیپ پور که هر دو از چهارهای درخشان مجلس هستند بنده را از اطلاعات کلامی نیاز میکند

(احسن) مسئله ای در این ماده ۳ بنده میبینم بعنوان یک ایرانی تذکر مختصری را در اینجا بیک وزیر شریف لازم میدانم (جوانشیر - تعارف نفرمائید ، حقیقت را بگوئید) حقیقت را هم میگویم (جوانشیر - آقای یزیشکپور قرار گذاشتند هیچوقت تعارف نکنیم) بنده هر موقع که رئیس محترم دولت بآه باریک از وزرای کابینه در پشت این تریبون اعلام میفرمایند که در مسائل فنی و تخصصی از وجود کارشناس ایرانی استفاده کرده اند بعنوان یک فرد ایرانی در خود احساس نهایت غرور میکنم (صحیح است) ما تحت رهبری رهبر بزرگ مملکت و توسعه و پیشرفتی که در امر فرهنگ ما ایجاد شده است خوشبختانه امروز کارشناسان و رجال لایقی داریم که در خیلی از مسائل فنی و تکنیکی صنعتی حتی بی نیاز از وجود کارشناس خارجی هستیم و ما افتخار داریم که امروز در طول مدت کوتاه صنعت عظیم نفت را بدست کارشناس ایرانی اداره میکنیم (صحیح است) این جناب آقای مهندس روحانی این افتخار را دارند که کار صنعتی برق و آب را با حداکثر استفاده از کارشناسان ایرانی اداره میفرمایند با مسئله ها همکاران عزیز توجه بفرمائید اگر در تکنولوژی بگوئیم ما از دنیای صنعتی عقب هستیم و مملکت ما برای رسیدن به پایه صنعت جلد و رفته سایر کشورهای متریقی نیاز به کمک های علمی یا سرمایه گذاریهای دارد که امر کشاورزی امریست که بنده تصور میکنم وقتی زمین و آب و برق بغل هم با سرمایه ایران بهمت مهندس ایرانی آماده شد بهره برداری از زمین زیر سد آسانترین کارها است ایرانی بهتر از هر کس میتواند زیر سدی که شما آب فراهم کردید و برق در دسترس او گذاشتید کار کشاورزی را انجام بدهد اینجا یک مسئله باقی میماند دوست عزیز من جناب کتر داد فر فرمودند که اگر خارجها شرکت کنند و لوزوز ترا از این هستند که بعنوان کارشناس برای ما خدمت بکنند یا این حرف ایشان را دولت باید قبول کند یا حرف بنده را چونها الان منطقیه ای داریم که بعنوان کارشناس دارند خدمت میکنند و دارند اداره میکنند این را میخواهیم بصورت شرکت مدخله شان بدهیم یکی از این دو کار درست است، بنده عرض میکنم جناب آقای مهندس روحانی در کار کشاورزی مملکت وقتی شما آب فراهم کردید و

زمین داشتید و برق داشتید همانطور که جناب آقای سرتیپ پور فرمودند اگر روزی کبیری داوطلب سرمایه گذاری ایرانی برای شما پیدا کنید و پشت در اطراف شما بوی نگرقتند و برای استفاده از این زمینها برای شما توصیه ها نیابورند و زمین شما بلا استفاده ماند آنوقت این مسئله خارجی را بیاورید ما روی چشمه مان برای شما تصویب میکنیم ولی مادام که ایرانی آمادگی دارد و من میدانم که شایستگی دارد و از خدا میخواهد در مملکتی که گرفتار بی آبی است زیر سد آب بغل دست نورین مولد برق کشاورزی کند آنقدر داوطلب ایرانی شما خواهید داشت که لایحه را با اضافه کردن یک کلمه خارجی صورتی در نیابورید که دلچسب نمایندگان ملت ایران نباشد (آفرین).

نایب رئیس - آقای سعید وزیری بفرمائید.

سعید وزیری - باز این مطلبی که بنده نسبت به آن نمیتوانم سکوت کنم و متأسفانه این نکیه ای است که روی عنصر خارجی میشود و حال آنکه این تاکید در شرایط آزاد بنظر بنده و با این دولت مقتدر فعلی که در شرایط فعلی حکمفرما است این جایز نیست گو اینکه این بحثها حکایت از شدت علاقه و شدت وطنپرستی و شدت دلسوزی فرزندان نمایندگان محترم میکنند ولی خوب این تحسین حاصل است در شرایطی هستیم واقعاً تعارف نیست که اعلام کرده ایم سیاست مستقل ملی داریم همچنین الان این مسائلی که بعنوان نفت و اینها مطرح است در شرایط فعلی دولت در کمال قدرت برای استیفای حقوق این ملت ایستادگی میکند و نتیجه گیری هم میشود این است که ما در مقابل عنصر خارجی نیابستی اینقدر حساسیت شان بدهیم گو اینکه واقعاً علت و درشای ندارد جز حد اکثر وطنپرستی و علاقه و حتی در این زمینه صحبتها می شود که بنده بنظر من باید توضیح داده شود و معذرت میخواهم بین فرمایشات جناب آقای یزیشکپور هم عرض کردم برای اینکه واقعاً سوء تفاهمی نشود بنده شخصاً عقیده دارم که همانطور که ضمن فرمایشات بسیار دلوزرته آقای د کتر عملی بنده هم باید داشتی برای آقای وزیر مهندس روحانی فرستادم آن مسئله امکان رقابت

قیمتها و امکان رقابت در عرضه شدن قدر آورده های آن قطبهای صنعتی و کشاورزی و قدر آورده های قطبهای صنعتی شز کتهای واحد سهامی اداره میشود اینها ابهام است بنده خواستم که به این مطلب جواب بدهند مطلب اساسی این است و شهدا ایشان جواب کافی دادند بنده هم اضافه میکنم که قدرت دولت و رقابت و رقابت نظارت دولت در قیمتتها و تنظیم مسئله توزیع این ضامن خیلی خوب اجر شدن این مطلب است و ضامن این است که چنین نگرانی وجود نداشته باشد یعنی محصولات کشاورزی از قطبهای کشاورزی موضوع و ایجاد همای سهامی زرعی نظارت دولت قدرت دولت در توزیع صحیح محصولات ضامن این خواهد بود که چنین رقابتی بین دو نوع فر آورده کشاورزی وجود نیابد به این ترتیب رفع نگرانی میشود و قتیکه ما چنین نگرانی نداشته باشیم بطریق اولی نباید نگرانی از این داشته باشیم که عنصر خارجی شریک ما میشود یا نمیشود برای ما اجلا وارد شدن به این مطلب و این نوع صحبت کردن با اینکه حکایت از حدا کثر وطنپرستی و عشق بمملکت میکند (د کتر صددر مسئله بر تقال نیست) اجازه بفرمائید بنده عین مطلب را عرض میکنم دولت اگر در واقع قدرت و توجه نخرج بدهد چنین نگرانی وجود ندارد و این مسئله است که مربوط به قدرت نظارت و مراقبت دولت در توزیع کالاها اگر قادر است در مورد بر تقال عمل میکند چه بهتر در موارد دیگر هم خواهد کرد اگر میفرمائید قادر نیست تذکر میدهم سیستم مراقبت صحیحتر در پیش بگیرد بهر حال این مسئله ای نیست که از دو کاتگی سیستمهای اقتصادی بهره برداری سو چشمه گرفته باشد مسئله ای است که صرفاً خود عمل دولت از آن سر چشمه میگیرد و اگر غیر از این باشد مطلوب نیست این نظارت تذکر میدهند سؤال میکنند خودشان روش تسهیلی پیش میگیرند و اگر نظارت صحیحی بشود دیگر نگرانی وجود نخواهد داشت بطور قطع و بدون شک گفتن اینکه سرمایه های خارجی برای ما ناله میشود و اینکه ما برای سرمایه های خارجی تاه مشویم مطلقاً برای ما مطرح نیست ما با وضع بسیار آزاد و مستقل و مقتدری که داریم ما علاقمند به همکاریهای اقتصادی هستیم و قرار داد میبندیم از آن جهت هر نوع قرارداد با بنده تا یک عنصر سرمایه داری که از

خارج میآید و ما داخلی و حتی میخواهم عرض کنم که این تصور ای که در این گنجانده شده است که اشخاص حقیقی یا حقوقی ایرانی در صورت تساوی شرایط حق تقدم دارند» معذرت میخواهم عقیده شخص خودم را بگویم حتی گنجانیدن این تصور هم راند بوده چرا؟ برای اینکه بطور قطع این دولت این کار را خواهد کرد نه این دولت - هر دولتی این کار را خواهد کرد (بنا بر طبیعت است) بکنفر از نمایندگان - ضرری ندارد) البته ضرری ندارد و بنده در این مورد عقیده شخص خودم را عرض کردم این بسیار طبیعی است که آدم از آقای مهندس روحانی یا مهندس روحانی نوعی باهوش وزیر ایرانی دیگر بسیار طبیعی است که وقتی سرمایه دار ایرانی در شرایط مساوی باشد و حتی پائین تر از ایرانی را ترجیح خواهند داد، همانطور که عرض کردم با خارجی با سرمایه های خارجی جز اینکه فقط یک همکاری اقتصادی داریم کاملاً بگری نداریم ما نه تنها نگرانی نداریم از سرمایه گذاران خارجی در این مسائل تولید حتی اعلام میکنم که ضامن حفظ و بقای سرمایه های خارجی هستیم کینه بصورت انسان دوستانه و بصورت کاملاً عاقلانه در شرایط مساوی با احترام به استقلال با ما همکاری میکنند باز این اصطلاح را که آن روز عرض کردم نکرار میکنم ما در مملکتمان بر اساس قدرت ملی و شرایط متناسبی که در مملکت ما وجود دارد تسخیر ناپذیر میمانیم و تسخیر ناپذیر هستیم و در این شرایط تسخیر ناپذیری نه تنها نگرانی نداریم بلکه اینجا بهترین بستر است برای سرمایه های خارجی و برای فعالیتهای اقتصادی خارجی و جز همکاری اقتصادی کار دیگری در اینجا ممکن و منیسر نخواهد بود (احسن است)

نایب رئیس - چون وقت روبه اتمام است و چند نفر از آقایان تقاضای صحبت کرده اند و همچنین روز پنجشنبه هم جلسه نخواهیم داشت چنانچه نمایندگان محترم موافقت بفرمایند وقت را تمدید کنیم تا امروزه این لایحه رسیدگی شود خانها و آقایانیکه موافقت خواست میکنند بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد آقای دکتر الموتی بفرمائید

دکتر الموتی - عرض ندارم.
نایب رئیس - آقای مؤبد امینی بفرمائید.
مؤبد امینی - عرض کنم مطلبی که اینجا صحبت شد بزرگ مطلب بسیار ساده و روشنی است بنده هیچ جانبداری و نشنیده ام و نخواهم که مملکتی بیاید سدی بسازد و بعد بگوید اراضی زیر سد را داخلی که هیچ خارجی هم نمیتوانیم بدهیم که بیاید بهره برداری کند و جیبهایش را بر بکند و عقیده بنده این مطلب بهیچوجه صلاح نیست که شما بیاید سدی را که ساخته اید لقمه چربی را بدهید بخارجی که بخورد و جیبهایش را پر کند ممکن است این مطلب فقط صدق پیدا کند در مورد خوزستان برای اینکه سد سفید رود که زمینهای آن زیر کشت است و دست مردم است و بهره برداری میشود پس مسئله خوزستان میماند و بنده پیشنهادی دارم و باید عرض کنم که متأسفانه وزارت آب و برق تا بحال تاریخ برق را تعیین نکرده هیچکس نمیداند که قیمت برق چقدر است و همجا اختلاف است در این مورد اگر وزارت آب و برق بد نیست برقی که در آنجا ایجاد میشود بمردم برق کافی و ارزان میداد و استفاده خوب میکردند دیگر از کجا زمینی برای بهره برداری میماند و عقیده من بهیچ وجه صحیح نیست اسم خارجی برده شود چهل روزی بدهد که ما میلیونها تومان با دلار خرج بکنیم و سد سازیم و بگوئیم آقای خارجی ۵ هزار هکتارش را شما بردارید ۱۰ هزار هکتار دیگرش را شما بردارید و باز ایرانی بماند بلا تکلیف و سرگردان این امر هیچ عنوان صحیح نیست و بمسأله جلب سرمایه خارجی و استقلال ملی هم که آقایان اشاره میفرمایند بهیچوجه ربطی ندارد یک خارجی میآید میخواهد زراعت کند با استخراج معدن کند با استقلال ملی چهار تباط دارد و بعد از مدتی اعمال قدرت و اعمال نفوذ خواهد کرد و اساساً این مطلب صحیح نیست که مجلس شورای ملی باید چنین کاری بکند و مجلس شورای ملی لایحه ای را تصویب کند که بهیچوجه صلاح نیست چرا بجای سرمایه های خارجی سرمایه های داخلی در جریان نباشد چقدر خوزستانها در روزنامهها منعکس کردند که بیاید برق ارزان بماند بدهید و از این میلیونها کالنی که میرود به خلیج فارس میریزد استفاده کنید و این خوزستان که سابق

بر این جنگل بوده است باز هم جنگل شود. میلیونها کالنی آتشیرین به خلیج فارس میریزد آنوقت ما در صد شیرین کردن آب شور دریا هستیم از این آتشیرین باید استفاده نمود برق ارزان بدهید تا استفاده کنند و نوشتن اینکه خارجی خواهیم داد مسلماً فردا بخارجی با شرایطی میدهد که با مردم اینجا برابری میتواند بکند و بعدش هم این مسئله کمتر قیمت هایش میآید مثل بهای پر تقال شرکت نمونی آقایان توجه دارید که مردم پر تقال را دانه ای ۱۲ ریال هم نمی توانند بخرند مگر شما در خیابانهای تهران نمی بینید که سر مردم چه میآورد این بود عرض بنده و استدعا میکنم به این مطلب توجه بفرمائید هیچ تجملاتی در کار نیست (آفرین)

نایب رئیس - آقای مهندس روحانی بفرمائید.
مهندس روحانی (وزیر آب و برق) - بنده سعی میکنم کوتاه سخن باشم که لایحه بنیجه برسد بنده در جواب آقای دکتر صدر عرض میکنم که ما امتیاز و انحصاری بخارجی نمیدهم و چنین قصدی نبوده و توهمی که از این مطالب فرمودید صحیح نبوده همانطوریکه جناب آقای دکتر دادفر توضیح دادند اجازه میدهم زمین را برای بهره برداری آنها تقسیم از زمینهای را که امکانمان نیست از لحاظ مالی آنها را آباد نکنیم جناب آقای پزشکپور فرمودند احتیاج سرمایه خارجی نداریم نمیداریم انشاء الله دولتی که شما تشکیل خواهید داد آن موقع وضع ایران طوری باشد که احتیاج سرمایه خارجی نداشته باشد ولی بنده عرض میکنم در همین برنامه چهارم که تصویب رسید یکی از منابع تأمین که برای برنامه چهارم گذاشتیم ۲ میلیارد دلار گذاشتیم در برنامه چطور احتیاج نداریم پشت تپه بیون گفتن اینکه احتیاج نداریم که نمیشود واقعاً باید احتیاج نداشته باشیم دولت بهیچوجه عقیده ندارد که سرمایه های خارجی بیاید در ایران و استفاده مشروع هم ببرند ولی شما قانون جلب سرمایه خارجی گذرانید که بیایند و سرمایه خودشان را بکار بیاندازند و بعد بتوانند اصل و فرع سرمایه شان را بردارند و بر نتخت یک ضوابط و مقرراتی مگر همین غیر از سرمایه گذاری خارجی است لامحالها لایحه آورده ایم که اجازه بگیریم در امر

کشاورزی صنعتی ما جلب سرمایه کنیم چون برای ما مفید است و لازم است بعضی برسانم که ما با تمام این گوشه هایمان نتوانسته ایم یک سرمایه مبلعمی را جلب بکنیم و تازه وقتی قانون گذارندیم باید برویم دنبال جمع آوری آنها و خیلی کوشش لازم است که بتوانیم سرمایه خارجی را جلب بکنیم و این چیزی است که روی زمین ایران میجر خد و برای ایران میماند و من امیدوارم که این افتخار نصیب این دولت بشود که مقداری سرمایه خارجی را برای صنعت برای کشاورزی مخصوصاً در این نوع جلب کنیم بنده تردیدی ندارم که هر کتهای سهولای بهترین نمونه کاری هستند برای توسعه کشاورزی ما ولی آن در جای خودش و شرکت کشت و صنعت در جای خودش جناب آقای سر تپه پور سؤالی فرمودند که اراضی زیر سدها با وزارتخانه دیگری است تصدیق میفرمائید که جمعیاً این وزارتخانه ها دولت را تشکیل میدهند و در هیأت دولت این مطالب بررسی میشود آن مقدار از ارضی که باید وزارت آب و برق بواگذار کند در برنامه عمرانی تصویب میرسد و در دولت بحث میشود و تصمیم گرفته میشود که بالاخره چه مقدار از زمینها در اختیار کشت و صنعت قرار گیرد و چه مقدار در کارهای دیگر که جناب عالی اشاره کردید و بنده اطلاعاتی ندارم بهر حال هر هماهنگی که لازم باشد در سطح دولت میشود فرق نمیکند بین وزارت کشاورزی و وزارت آب و برق و وزارت منابع طبیعی و سایر وزارتخانه ها این مسئولیت این کار سنگین و دشواری که در حقیقت یکی از آن نکات برنامه سوم است که نتوانستیم به آن هدف که داریم برسیم در برنامه چهارم جبران شود بهر حال این زمینها تکلیفش روشن است و روشن خواهد شد که کدام زمینها را بکشت و صنعت میدهند ما از داخلی یا خارجی و بنا اینکه دولت شرکت کند بهر حال حق نیست که زمینهای را که ما میتوانیم آباد کنیم و ملت میتواند استفاده کند و ایرانی میتواند آباد کند بصرف اینکه این در اختیار وزارتخانه دیگری است موقوف و بلا استفاده بگذاریم فرمودید هر قراردادی که میگردد باید در چهار چوب قانون اساسی باشد همینطور است قانون اساسی برای ما قرآن ما است و مسلماً هر چیزی که میگردد در چهار چوب قانون اساسی

است و این جوانی را که جنابعالی فرمودید بنده تشکر میکنم راجع به اینکه شرکتهای داخلی از این مطالب چگونه استفاده نکنند و چگونه از این موضوع اطلاع حاصل کنند لابد دولت تدبیری می اندیشد که مردم مطلع بشوند و در شرایط مساوی از آن استفاده کنند و راجع به این کلمه تله که در اینجا عرض شد مربوط بشرکتهای خارجی نبود مربوط سرمایه های داخلی بود یکمقدار از سرمایه های داخلی در امروی آن بکار میرود که حداکثر بهره برداری در امر اقتصادی از آنها نمیشود بنده عرض کردم آن سرمایه ها حبس شده وسیله ای بکار بریم که در این کار مورد استفاده ملت و مملکت در کار تولیدی مصرف بشود و این کلمه تله ناظر بر سرمایه داخلی بود و حتماً ذکر شده است که بنده عرض کردم داخلی جناب آقای فرهادپور فرمودند که کشاورزی تخصصی و پول نمیخواهد مسائل کشاورزی تنها آب و برق و زمین نیست این آب و زمین از روزی که خدا خدائی میکند روی زمین بوده و از آن بهره برداری شده این کار تخصص لازم دارد پول بسیار زیادی هم لازم دارد ما فقط در ۱۰ هزار هکتار سیصد و شصت میلیون تومان باروش خودمان سرمایه گذاری کردیم زوی ده هزار هکتار ملاحظه میفرمائید هر هکتاری ۳۶ هزار تومان سرمایه گذاری میخواهد خیلی رقم سرمایه گذاری زیاد است تا آن حد که مردم ایران میتوانند در بر نایه پیش بینی شده تجهیز کنند سرمایه هایشان را از تخصص داخلی استفاده میکنیم بیرون از آن راننده ناراحتی نداریم که بک خارجی بیاید این مملکت ما را آباد کند بعد از ۱۰ سال ۱۵ سال مرخص شود برود و استفاده مشروع ببرد همانطور که جناب سعید زبیری فرمودند راجع بخارجی منظور این نیست که حتماً خارجی باشد هر کس که بتواند سرمایه گذاری کند مرجح است در مورد مسئله کنترل بازارهای داخلی بنده نمیخواهم به جزئیات آن وارد شوم ولی بعنوان دولت مبعوث شما نخواهیم گذارد که بازارهای داخلی ما وسیله شرکتهای بزرگی که سرمایه خارجی بیاورد تسخیر شود و وسائل کافی و خیالی آسان در اختیار داریم یکی از این وسائل اینست که هر چند کالای که در بازارهای ایران است بفروش رود دولت باشد کتھای تعاونی در فروش دخالت

نموده بقیمت معینی و با توافق میشود بفروش برسد و به این ترتیب آن مسئله رقابت نامشروع جلوگیری میگردد میشود (یک نفر از نمایندگان - و با اصلاحی خرید) یا بقول درست عزیزمان اصلاحی عرض کنم راجع بخوزستان صحبت شد فرمودند اگر تاریف برق با نرخ برقی را تعیین کنید روستاها همه آباد میگردد در خوزستان بنده بادم هست چندین سال آن فلسفه اینکه مورد نظر بود با این فلسفه اینکه جنابعالی فرمودید جناب آقای مرتضوی بخاطر دارند که تخفیف فوق العاده فاحشی ما دادیم برای سوخت تلمبه های دیزلی که آب را از کارون بکشند متأسفانه آنطوریکه ما فکر میکردیم نشد که با همین تلمبه ها و با همین سوخت از آن آباد میشود و آباد نشد و ما متوجه شدیم که آب و برق و زمین تنها مسئله اساسی نیستند خیلی چیزهای دیگر لازم است سرمایه تکنولوژی و اطلاعات فنی موقوت و تجربه فنی لازم است تاریف برق خوزستان را اگر مایل باشید مطالعه کنید بنده چند نسخه ای از آن خدمتتان میدهم در سایر نقاط ایران هم کاملاً روشن است ولی برای اینکه استعمار حاصل فرمائید که تمام خوزستانها از یک برق روشن و آرزای استفاده میکنند برای استحضار تقدیم میکنم در خوزستان از برق آرزای هر کس هر قدر بخواهد میتواند استفاده کند ولی اگر تلمبه یا برق خوزستان آباد میشد که آباد شده بود لازم است که سرمایه داشته باشیم لازم است که تکنیک داخلی با خارجی داشته باشیم لازم است که افراد ایرانی آشنائی و تجربه پیدا کنند با تکنیک امروز دنیا و برای اینکه کالا را بتوانیم به آن قسمت در بازار خارجی عرضه بکنیم که آنها عرضه میکنند باید تکنیک جدید منطبق باشد و برای این کار چند نفر از نمایندگان آن مؤسسات را دعوت کردم و خود بنده خیلی وقت صرف کردم و معروضه را نشان دادم برای اینکه استفاده کنیم از امکانات برای کمک سرمایه گذاری داخلی در راه رفاه و آسایش ملت ایران.

نایب رئیس - نظر دیگری در ماده ۳ نیست (اظهاری شد) پیشنهادات رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)
ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد میشود:
در ماده ۳ - در مورد شرکتهای خارجی پیشنهاد میشود با تصویب مجلس بجای که - یونهای آب و برق و دارائی و استخدام باشد.
با عرض احترام - دکتر بهمانی.
ریاست معظم مجلس شورای ملی
پیشنهاد میکنم که عبارت زیر به آخر ماده ۳ علاوه شود.
« مدت اجاره نباید متجاوز از ده سال باشد ولی در انقضای مدت وزارت آب و برق میتواند با تصویب هیئت وزیران مدت اجاره را تمدید نماید »
دکتر دادفر
ریاست معظم مجلس شورای ملی
با نهایت احترام در مورد لایحه تأسیس شرکتهای بهره برداری از اراضی زیرسدها پیشنهاد مینماید که ماده ۳ لایحه مزبور بشرح زیر اصلاح گردد:
وزارت آب و برق مجاز است طبق شرایطی که تصویب هیات دولت خواهد رسید بهره برداری از اراضی زیرسدها با حق استفاده از آب مورد نیاز را به اشخاص حقیقی یا حقوقی داخلی یا خارجی به اجاره و اگذار و قراردادهای لازم را که بنظر کمیسیونهای مربوطه مجلسین خواهد رسید منعقد نماید و مدت اجاره با توجه بوضع تولید حداکثر از بیست سال تجاوز نخواهد کرد.
با تقدیم احترام - جوانشیر
ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد میکنم در ماده ۳ در لایحه بشرح زیر تغییر یابد:
وزارت آب و برق مجاز است طبق مقررات آئین نامه ای که تصویب کمیسیونهای مربوط و مجلس خواهد رسید بهره برداری از اراضی زیرسدها را به اشخاص حقیقی یا حقوقی داخلی به اجاره و اگذار نماید.
دکتر فریور - دکتر فضل الله صدر - پزشکپور - دکتر عاملی

ریاست معظم مجلس شورای ملی
در لایحه تأسیس شرکتهای زراعی زیرسدها پیشنهاد مینماید در ماده ۳ کلمه خارجی حذف شود فرهادپور
ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد مینماید تبصره ماده ۳ بشرح زیر تغییر یابد:
تبصره - شرکتهای سهامی زراعی و شرکتهای تعاونی روستائی در مورد بهره برداری از اراضی زیرسدها و زمینهای بایر مربوط حق تقدم خواهند داشت.
محسن پزشکیور - دکتر عاملی - دکتر فضل الله صدر - دکتر طالع
پیشنهاد مینمایم در ماده ۳ در قسمت آخر جمله (و فرادادهای لازم را با آن منعقد) حذف گردد.
دکتر الموتی
پیشنهاد میشود تبصره دیگری ماده سه اضافه شود.
تبصره - هر گونه قراردادی که با اشخاص حقیقی و با حقوقی داخلی و خارجی بمنظور بهره برداری از اراضی زیرسدها بسته میشود باید بتصویب مجلس شورای ملی برسد.
دکتر خیر انانیش - دکتر احمد رفیعی
نایب رئیس - ماده چهار قرائت میشود.
(شرح زیر خوانده شد)
ماده ۴ - وزارت آب و برق در صورت احتیاج این قسمت از اراضی و املاک زیرسدها را که متعلق بدولت است تقویم و بابت سرمایه دولت در شرکتهای کشت و صنعت منظور میدارد و با بطور اجاره به این شرکتهای و اشخاص حقیقی یا حقوقی (داخلی یا خارجی) و اگذار مینماید و آن قسمت که به اشخاص تعلق دارد بر حسب مورد طبق ماده ۸ قانون راجع به الحاق هشت ماده به آئین نامه اصلاحات ارضی یا ماده ۱۶ قانون برق ایران خریداری و تصرف کند.
نایب رئیس - نسبت بماده چهارم نظری نیست آقای فخر طباطبائی بفرمائید

فخر طباطبائی - عرض کنم در این ماده دو قسم پیش بینی شده در اراضی که زیر سد واقع شدند و متعلق بدولت هستند این بحثی نیست اگر بخوایید این اراضی در این شرکتهایی که وزارت آب و برق تشکیل میدهد یک قسم اراضی که در ذیل این ماده است سطر سوم و چهارم بعد اراضی متعلق باشخاص است که در این ماده پیش بینی شده است بفرخ اصلاحات ارضی با طبق آئین نامه اصلاحات ارضی با طبق ماده شانزده قانون برق ایران خریداری کنید اصولاً با هر گوشه که برای بهره برداری بیشتر از اراضی باشد نظر مخالفی نیست ولی کوشش معقول و منطقی و مقرون بمصلحت بهره برداری بشود در نتیجه اصلاحات ارضی مرحله اول انجام شد مرحله دوم اصلاحات ارضی کشاورزانیکه در زیر سدها چه شمال چه جنوب دارای اراضی هستند قطعاً کسانی هستند که مستفید از اصلاحات ارضی شده اند و دارای اسناد مالکیت گردیده اند پس از این تحول این اشخاص تمامی میخواهند شرکت تشکیل بدهند باخیر بنا بر این اراضی که چنین اشخاصی دارند یا همانطوریکه وزارت اصلاحات ارضی برای شرکتهای تعاونی در نظر گرفتند شمام اینها را سهم کنید خود آنها اولویت داشته باشند بد نیست اراضیکه دارند و بنا بر این اراضی آنها را خر بدند طبق آئین نامه اصلاحات ارضی که آن برای مقررات بخصوص و دوره تحول بخصوص بوده باین کیفیت استفاده کردند اگر این نیست ممکن است تشریف بیاورید و بفرمائید بنده متقاعد میشوم که این نیست راجع باین لایحه سد یکی این مطلب بود که چرا وزارت آب و برق اینکار را میکند و حال آنکه وزارت اصلاحات ارضی هم هست وزارت کشاورزی هم هست آنها با این لایحه بیشتر ارتباط دارند تا وزارت آب و برق البته در مصلحت دولت است که بداند بکدام وزارت خانه بیشتر مربوط است دوم اینکه حالا که میخواهید اجاره بدهید چرا مرغوب ترین اراضی را میخواهید اجاره بدهید اراضی که سد سازی شده باین کیفیت آماده شده اراضی که ممکن است برای اشخاصیکه در زیر سد هستند طبق قانون اصلاحات ارضی صاحب زمین شده اند اینها میتوانند مستفید از این جهات

باشوند اما در این لایحه اعتراض دیگری که هست چرا بکمسیون دادگستری نرفته بنده معتقد هستم که طبق آئین نامه در شور اول باید این لایحه بکمسیون دادگستری میرفت چون لایحه ای است حقوقی و اگر طبق نظام نامه در کمسیون دادگستری مورد رسیدگی قرار نگیرد قابل طرح نیست.

نایب رئیس - در مورد ماده چهارم نظر دیگری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادات رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم در ماده ۳ اصلاح زیر بعمل آید

۱ - «با خارجی» از ماده ۳ حذف شود.

۲ - در صورت پذیرفتن پیشنهاد بالا تبصره ذیل ماده ۳ حذف شود

در ماده ۴ اصلاح زیر بعمل آید

بر ائتزر سطر چهارم برداشته شده و «با خارجی» حذف شود.

دکتر اسفندیاری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در مورد لایحه کشت و صنعت پیشنهاد مینماید

اصلاحات عبارتی زیر در ماده ۴ بعمل آید

۱ - در سطر اول ماده ۴ بعد از عبارت وزارت آب و برق کلمه (مجاز است) اضافه شود.

۲ - در سطر سوم کلمه (میدارد) حذف گردد

۳ - در سطر چهارم کلمه (مینماید) به (نماید) تبدیل شود.

دکتر یزدان پناه

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در ماده ۴ لایحه تأسیس شرکتهای زراعی زیر سدها کلمه یا خارجی حذف شود.

فرهاد پور

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در لایحه تأسیس شرکتهای زیر سد پیشنهاد مینماید:

در ماده ۴ و آن قسمت که به اشخاص تعلق دارد

بر حسب مورد طبق ماده ۸ قانون تا آخر ازین ماده حذف شود.

دکتر بقائی یزدی

نایب رئیس - ماده ۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - آن قسمت از وظایف و اختیارات و مقررات وزارتخانه های کشاورزی اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و منابع طبیعی در اراضی بائر و مزارع غیر مشجر و اراضی جنگلی مشروب از سدهای مشمول این قانون بنا به تشخیص وزارت آب و برق بوزارت مزبور محول میشود که طبق سیاستهای عمومی و ضوابط وزارتخانه های مربوط اقدام نمایند.

تبصره - وزارت کشاورزی در مورد بذردفع آفات نباتی و مبارزه با بیماریهای دامی نظارت فنی لازم را با همکاری وزارت آب و برق اعمال مینماید.

نایب رئیس - نسبت به این ماده نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادات رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

مختبر مادر مورد لایحه تأسیس شرکتهای بهره برداری از اراضی زیر سدها پیشنهاد میشود ماده ۵ بشرح زیر اصلاح شود:

ماده ۵ - آن قسمت از وظایف و اختیارات و مقررات وزارتخانه های کشاورزی و اصلاحات ارضی و تعاون روستائی در اراضی بائر مشروب از سدهای مشمول این قانون بنا به تشخیص وزارت آب و برق بوزارت مزبور محول میشود که طبق سیاستهای عمومی وزارتخانه های مربوط اقدام نمایند.

تبصره ۱ - در مورد استفاده از مزارع غیر مشجر و اراضی جنگلی مشروب از سدهای مشمول این قانون وزارت آب و برق با رعایت تبصره یک ماده ۲ قانون ملی شدن جنگلها و مزارع کشور اقدام خواهد نمود.

تبصره ۲ - وزارت کشاورزی در مورد بذر و دفع

آفات نباتی و مبارزه با بیماریهای دامی نظارت فنی لازم را با همکاری وزارت آب و برق اعمال مینماید.

با تقدیم احترام - مهندس حسن صائبی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید در سطر سوم ماده ۵ لایحه تأسیس شرکتهای بهره برداری از اراضی زیر سد ها پس از جمله بنابه تشخیص وزارت آب و برق اضافه شود (و بتصویب هیئت وزیران).

دکتر اعتمادی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

با احترام پیشنهاد میکنم در ماده ۵ صفحه ۳ سطر ۱ و ۲ بعد از کلمات (مشمول این قانون) اضافه شود (که متعلق بدولت باشد) و همچنین در سطر دوم صفحه ۳ بعد از کلمات (سیاستهای عمومی) اضافه شود (مربوط به کشاورزی)

صادق سمیعی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید تبصره ماده ۵ لایحه تأسیس شرکتهای بهره برداری از اراضی زیر سدها بشرح زیر اصلاح شود:

تبصره - وزارت کشاورزی در مورد بذردفع آفات نباتی و مبارزه با بیماریهای دامی نظارت فنی خود را اعمال مینماید و وزارت آب و برق همکاری لازم بعمل خواهد آورد.

دکتر اعتمادی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در لایحه تأسیس شرکتهای زیر سد پیشنهاد مینماید.

تبصره ضمیمه ماده پنج به این شرح اصلاح شود:

بعد از کلمه وزارت کشاورزی عبارت (موظف است) و در آخر تبصره (مینماید) را به (نماید) اصلاح نمایند.

دکتر بقائی یزدی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

مختبراً پیشنهاد مینماید تبصره ماده ۵ لایحه بشرح زیر اصلاح گردد:

تبصره - وزارت کشاورزی در مورد انتخاب بذر و

نهال و دام مناسب و مبارزه با آفات نباتی و بیماریهای دامی
نظارت فنی لازم را در اراضی زیر سدها با همکاری وزارت
آب و برق اعمال خواهد نمود.

مهندس برومند - مهندس عترت

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید تبصره ماده شرح ذیل
اصلاح شود :

تبصره - وزارت کشاورزی در مورد انتخاب نوع
بذر و نهال و دام مناسب و دفع آفات نباتی و مبارزه با بیماریهای
دامی نظارت فنی لازم را با همکاری وزارت آب و برق
اعمال نماید. مهندس فیروز عدل

مقام محترم ریاست

پیشنهاد مینمایم که این ماده به لایحه اضافه شود.
خارجیانی که زمین های زیر سدها را اجاره میکنند
متعهد باشند که بهمان مقدار از اراضی بایر غیر زیر سدها
را آباد کنند. یوسفور مخبر فرهمند

ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد مینماید ماده حذف شود.

با تقدیم احترامات - دکتر عاملی - دکتر طالع

نایب رئیس - لایحه و پیشنهادها برای شور دوم
یکم - سی و نه ای هر بوط ارجاع میشود.

۸- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر آب و برق

نایب رئیس - آقای مهندس روحانی بفرمائید.
مهندس روحانی (وزیر آب و برق) - از فرصت
استفاده میکنم لایحه اصلاح پاره ای از مواد بودجه سال
۱۳۴۶ وزارت آب و برق را برای بررسی تقدیم میکنم.

نایب رئیس - یکم - سی و نه ای هر بوط ارجاع میشود.

۹- تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

نایب رئیس - با اجازه خانمها و آقایان جلسه
امروز را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز یکشنبه
۲۷ اسفندماه خواهد بود دستور جلسه بعد با اطلاع همکاران
محترم خواهد رسید.

(یک ساعت و سی دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی - مهندس حیدر علی ارفع